

**KOMPLEKSOWE STUDIUM
ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO ŻUŁAW GDAŃSKICH
(DZIELNICE OLSZYNKA I ORUNIA-ŚW. WOJCIECH-LIPCE)
W LATACH 2010-2022**

Opracowanie:
Magdalena Szmytkowska

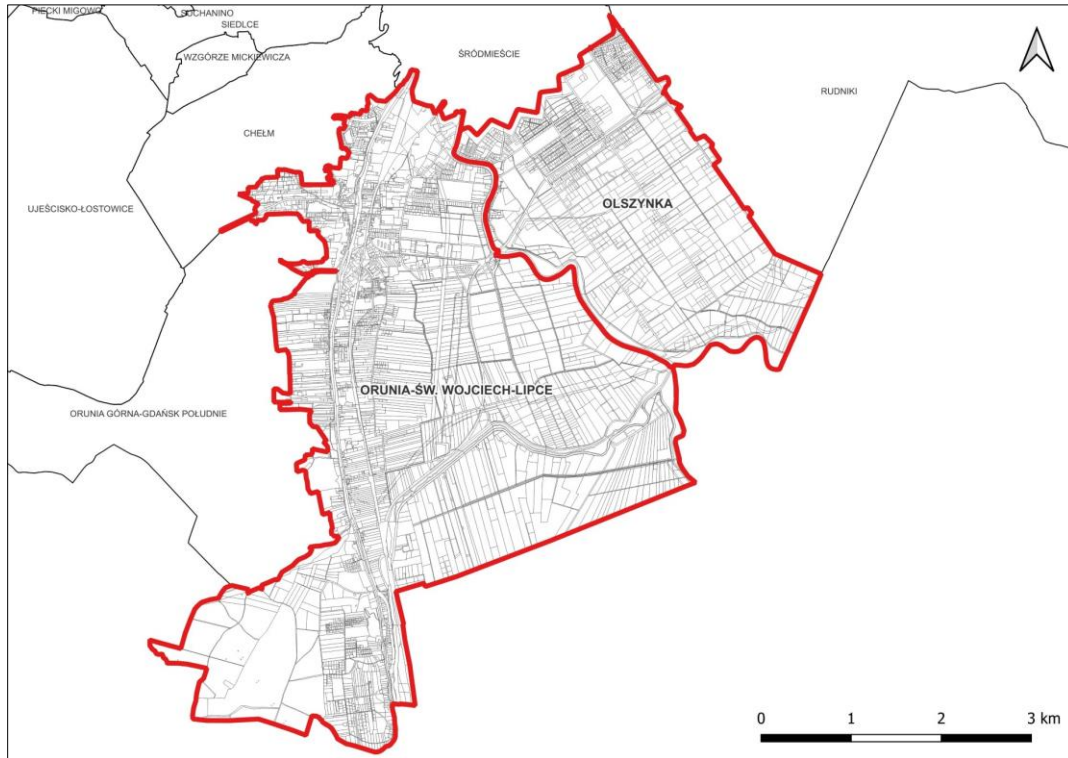
Gdańsk 2023

Spis treści

1. Informacje wstępne	3
2. Dzielnice Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska	5
3. Społeczno-gospodarcze zróżnicowania jednostki pomocniczej Olszynka z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych	22
3.1. Kwestie demograficzno-społeczne	22
3.1.1. Sytuacja demograficzna	22
3.1.2. Mieszkalnictwo	25
3.1.3. Infrastruktura społeczna	29
3.1.4. Aktywność społeczna mieszkańców	32
3.1.5. Jakość życia	36
3.1.6. Problemy i pomoc społeczna	42
3.1.7. Poziom bezpieczeństwa	44
3.2. Kwestie gospodarcze	45
3.2.1. Sieć i struktura sektorowa podmiotów gospodarczych	45
3.2.2. Rynek pracy	47
3.3. Podsumowanie	48
4. Społeczno-gospodarcze zróżnicowania jednostki pomocniczej Orunia-św. Wojciech-Lipce z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych	50
4.1. Kwestie demograficzno-społeczne	50
4.1.1. Sytuacja demograficzna	50
4.1.2. Mieszkalnictwo	53
4.1.3. Infrastruktura społeczna	58
4.1.4. Aktywność społeczna mieszkańców	63
4.1.5. Jakość życia	70
4.1.6. Problemy i pomoc społeczna	70
4.1.7. Poziom bezpieczeństwa	73
4.2. Kwestie gospodarcze	74
4.2.1. Sieć i struktura sektorowa podmiotów gospodarczych	74
4.2.2. Rynek pracy	75
4.3. Podsumowanie	76

1. Informacje wstępne

Niniejsze studium diagnostyczne dotyczy dwóch dzielnic Gdańska: Olszynki i Oruni-św. Wojciech-Lipce, zlokalizowanych w południowej części miasta i należących do jednostki urbanistycznej Śródmieście (ryc.1). Pod względem położenia fizyczno-geograficznego obie dzielnice znajdują się w obrębie Żuław Gdańskich (cały obszar Olszynki i południowa część Oruni św. Wojciech – Lipce), cechujących się wybitnie nizinny charakterem terenu i miejscami depresji, co stanowi o ich niepowtarzalnym krajobrazie.



Ryc.1. Obszar opracowania – granice administracyjne dzielnic Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce
Źródło: Opracowanie własne

Jednostka pomocnicza Olszynka od strony północnej graniczy z jednostką Śródmieście Historyczne, od zachodu – z jednostką pomocniczą Orunia św. Wojciech – Lipce, od wschodu – z Rudnikami (należącymi do dzielnicy urbanistycznej Port), natomiast od południa – z gminą Pruszcz Gdański.

Zabudowa mieszkaniowa usytuowana wzdłuż Oplwywu Motławy oddziela historyczne centrum od obszarów rolniczych dominujących w południowej części jednostki. Zasadnicza część Olszynki poprzecinana jest licznymi rowami melioracyjnymi. W jednostce Olszynka występują głównie zespoły budynków jednorodzinnych, a pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej usytuowane są Rodzinne Ogrody Działkowe. Zabudowa usługowa zlokalizowana jest głównie w parterach zabudowy mieszkaniowej, stanowiąc zwykle uzupełnienie funkcji mieszkaniowej. Zabudowane tereny jednostki Olszynka są oddzielone od części południowej linią kolejową biegnącą w kierunku Rafinerii Gdańskiej. Południowa część jednostki to głównie pola uprawne oraz zabudowa zagrodowa i zabudowa jednorodzinna, która wykształciła się z dawnej zabudowy zagrodowej.

W jednostce pomocniczej Olszynka przewiduje się dalszy rozwój już istniejących funkcji. Funkcja mieszkaniowa usytuowana w części północnej jednostki (pomiędzy Oplwywem Motławy a terenami kolejowymi) będzie się sukcesywnie rozwijać, wypełniając wolne przestrzenie. Na Olszyncie dopuszcza się nowe budownictwo mieszkaniowe jedynie w obszarze zwartej i w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej, gdzie niezbędne będzie

wyposażenie w pełne sieci infrastrukturalne. Pozostałą południową część jednostki, stanowiącą duże kompleksy użytków rolnych, przeznacza się na cele rolnicze¹.

Jednostka pomocnicza Orunia – Św. Wojciech – Lipce od strony północnej graniczy ze Śródmieściem Historycznym od wschodu – z Olszynką, od zachodu z jednostkami: Orunia Górna – Gdańsk Południe oraz Chełmem, a od południa – z gminą Pruszcz Gdański .

Zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest głównie w jej północno-zachodniej części i oddziela historyczne centrum od obszarów rolniczych dominujących w południowej części jednostki. Na styku ze Śródmieściem Historycznym i dalej wzdłuż wjazdu do Gdańska od strony południowej występują tereny o funkcji produkcyjnej. Orunia charakteryzuje się również zróżnicowaniem form ukształtowania terenu. Część północno-zachodnia i obszar wzdłuż kanału Raduni, po jego zachodniej stronie, są położone w strefie krawędziowej wysoczyzny i wyróżniają się urozmaiconą rzeźbą terenu, natomiast zlokalizowane na obszarze Żuław Gdańskich grunty rolne Oruni to tereny depresyjne. Na Oruni występują wszystkie formy zabudowy, od zespołów budynków jednorodzinnych, poprzez zespoły przedwojennej czynszowej zabudowy wielorodzinnej, po typowe osiedle z prefabrykatów wielkopłytowych w północno-zachodniej części.

W kontekście uwarunkowań rozwojowych, Orunia nie ulegnie znaczącym przekształceniom funkcjonalno-przestrzennym. Nowe obiekty mieszkaniowe i usługowe powstaną na terenach dawnych kolonii mieszkaniowych. Nowa zabudowa mieszkaniowa, mieszkaniowo-usługowa i usługowo-przemysłowa wypełni fragmenty dzielnicy. Przeważająca część Oruni została objęta Gminnym Programem Rewitalizacji, co w przyszłości przyniesie poprawę warunków życia, rozwój funkcji usługowych i zmianę oblicza historycznego przedmieścia Gdańska. Część Oruni znajdującą się na Żuławach przeznacza się na cele rolnicze².

Niniejsze studium jest opracowaniem diagnostycznym w zakresie wybranych cech społeczno-gospodarczych obszaru dwóch jednostek pomocniczych Olszynka i Orunia św. Wojciech – Lipce w ich granicach administracyjnych. Społeczno-gospodarczą diagnozę tych dwóch podobszarów śródmieścia miasta Gdańska poprzedzono wstępnym studium porównawczym, mającym na celu porównanie wybranych cech społeczno-gospodarczych, opisujących obie te jednostki, z danymi dla Gdańska i określenie ogólnej sytuacji rozwojowej tych dzielnic na tle miasta. Wzięto pod uwagę ogólnie dostępny zestaw danych i wskaźników statystycznych z zakresu uwarunkowań i trendów w zakresie demografii, mieszkalnictwa, rynku pracy i gospodarki.

Zasadniczą część diagnozy oparto na danych ilościowych i informacjach udostępnionych przez jednostki Urzędu Miasta Gdańska, w tym Biuro Rozwoju Gdańska, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Rozwoju Społecznego, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Gdańskie Centrum Kontakt, Gdańską Organizację Turystyczną, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i in. W analizach – w zależności od dostępności i skali agregacji danych – brano pod uwagę obie dzielnice jako integralne obszary w ich granicach administracyjnych, do których agregowano dane ilościowe na podstawie baz adresowych i zasobów analiz przestrzennych GIS.

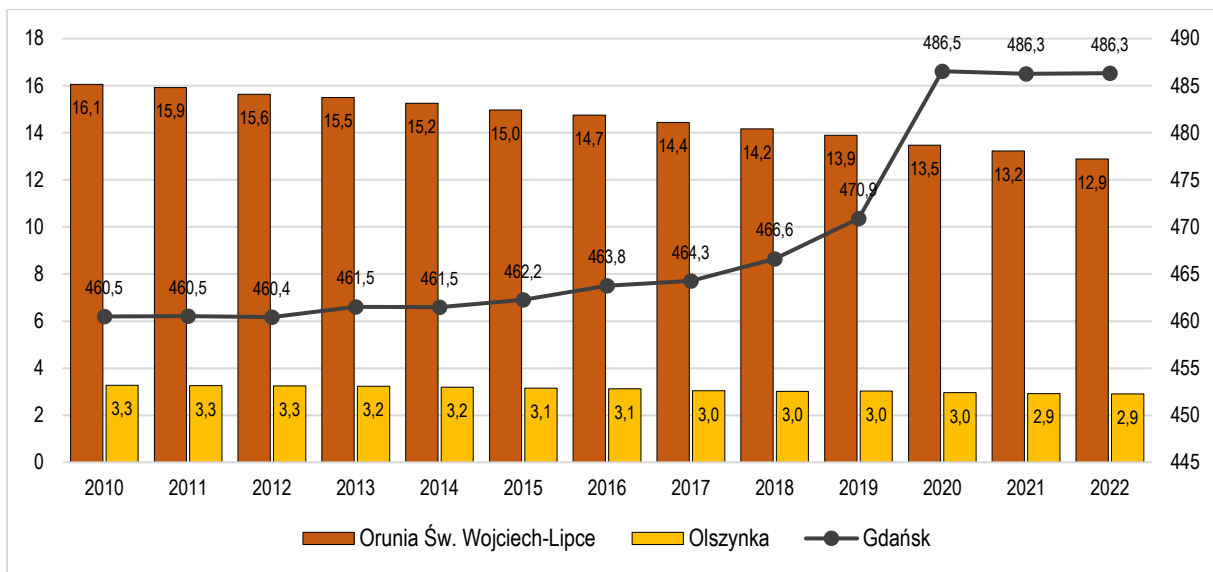
¹ <https://www.gdansk.pl/olszynka/planowanie-i-kierunki-rozwoju,a,160778>

² <https://www.gdansk.pl/orunia/planowanie-i-kierunki-rozwoju,a,160791>

2. Dzielnice Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska

Ludność

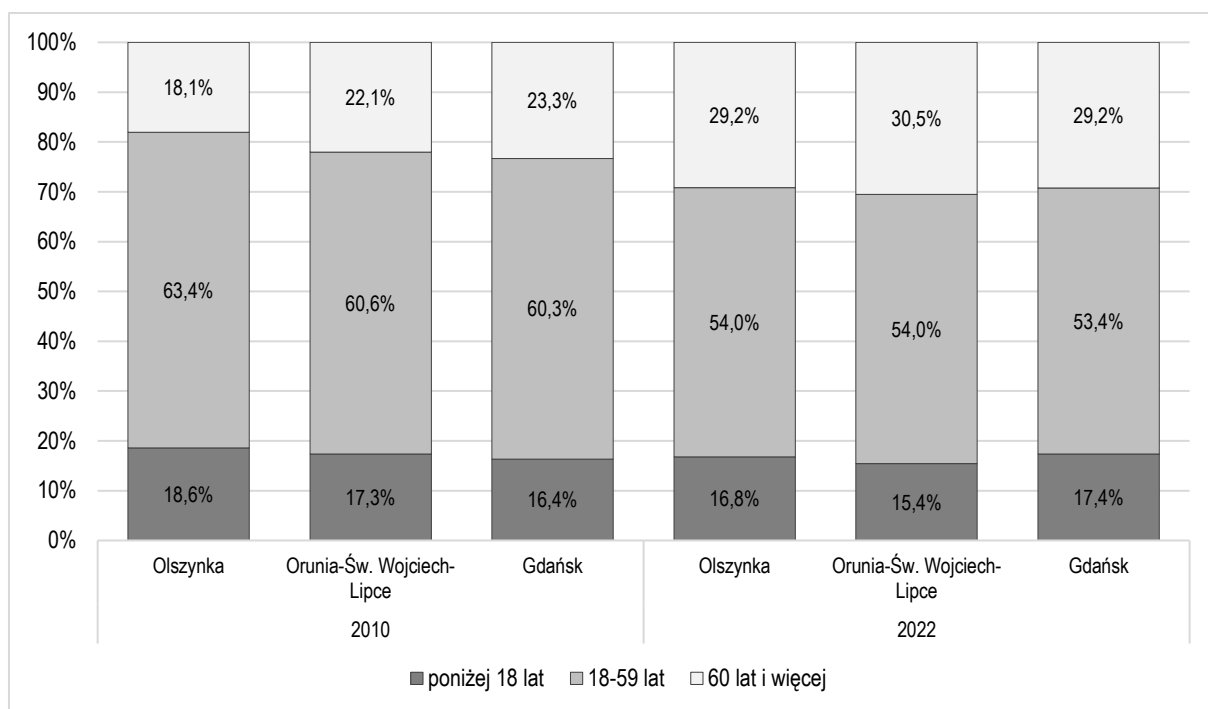
Według danych z 2022 roku gdańska Olszynka należy do najłagodniej zaludnionych dzielnic Gdańska z liczbą mieszkańców na poziomie 2,9 tys., co stanowi 0,6% ludności Gdańska. Natomiast Orunia-św. Wojciech-Lipce jest zaliczana do dzielnic o średnim poziomie zaludnienia, który wynosi 12,9 tys. osób, co stanowi 2,6% ogółu mieszkańców miasta (ryc.2). W stosunku do innych dzielnic Olszynka lokuje się na 30., a Orunia na 14. miejscu spośród 35 jednostek pomocniczych Gdańska. To, co łączy obie jednostki, to fakt istotnych spadków liczby ludności w latach 2010-2022. W przypadku Olszynki ubytek ludnościowy wyniósł ponad 11%, natomiast w przypadku Oruni – niemal 20%, co na tle miasta, które w analogicznym okresie zyskało 5,6% mieszkańców jest bardzo symptomatyczne i szczególnie niekorzystne.



Ryc.2. Zmiany liczby ludności w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech-Lipce w latach 2010-2022 na tle Gdańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

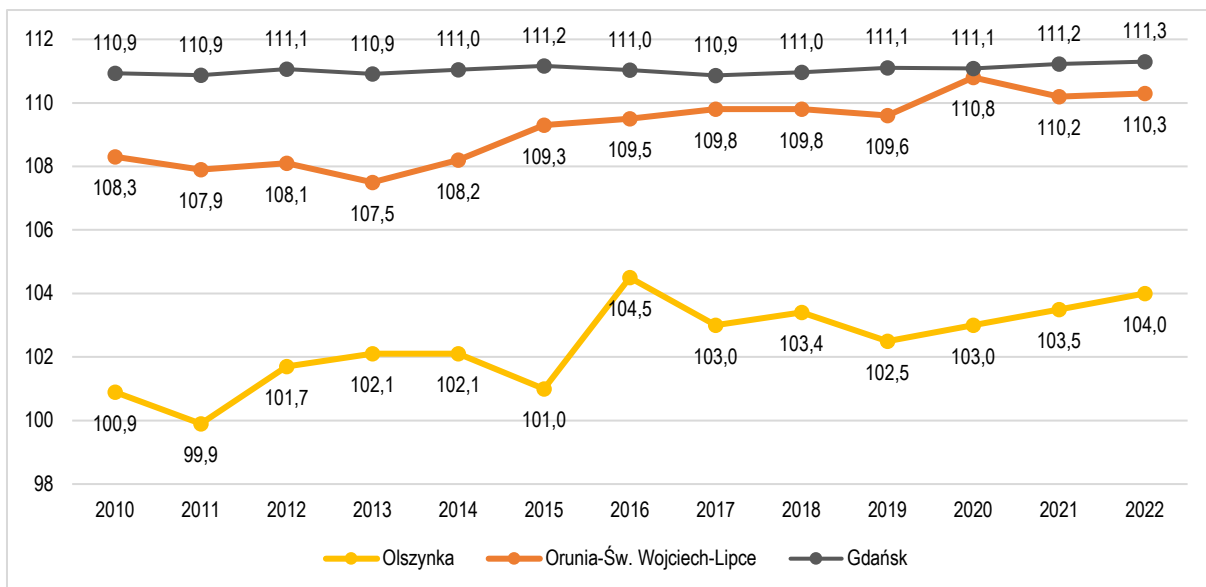
W odniesieniu do całego miasta również struktura wieku mieszkańców obu dzielnic jest relatywnie mniej korzystna (ryc.3) z uwagi na postępujące – w znacznie szybszym stopniu niż przeciętnie w Gdańsku – procesy starzenia lokalnej społeczności. W przypadku Olszynki w latach 2010-2022 spadł udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym z 18,6% do 16,4%, natomiast Oruni – z 17,3% do 15,4%, przy jednoczesnym wzroście liczebności dzieci i młodzieży w całym mieście (o 1%). Choć analizowane jednostki, podobnie jak i całe miasto, notują wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, to jednak zwraca uwagę szybsze tempo udziału tej grupy wiekowej w przypadku Olszynki (o 11,1%) i Oruni (8,4%) w porównaniu z Gdańskiem (5,9%). To oznacza, że poddane analizie jednostki pomocnicze należą do relatywnie najstarszych demograficznie obszarów Gdańska.



Ryc.3. Struktura wiekowa mieszkańców Olszynki i Oruni św. Wojciech - Lipce na tle Gdańska wg ekonomicznych grup wieku w roku 2010 i 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

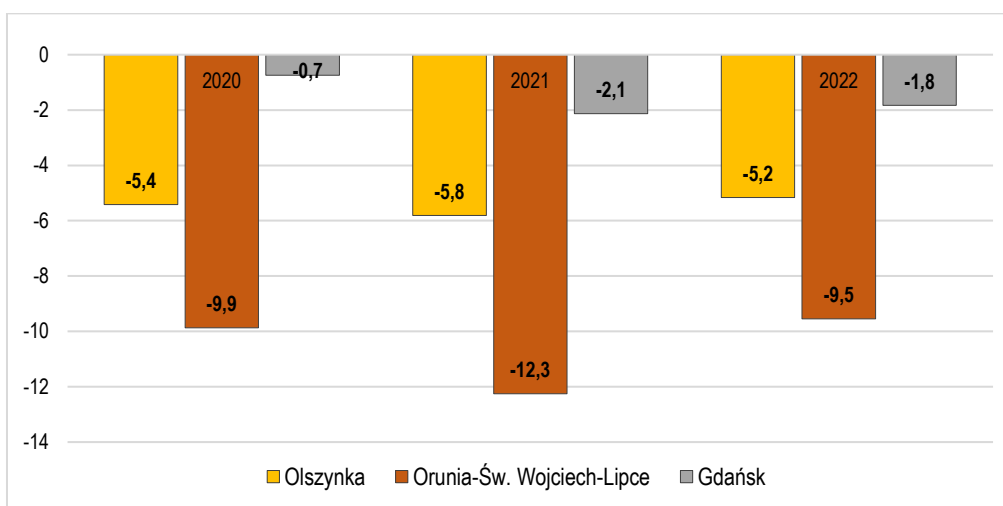
Pod względem zmian w zakresie struktury płci należy podkreślić, że o ile w całym Gdańsku wskaźnik feminizacji utrzymuje się na stałym poziomie 111 kobiet przypadających na 100 mężczyzn, to w analizowanych jednostkach notuje się wzrost tego wskaźnika. Co prawda, zarówno Olszynka, jak i Orunia w całym analizowanym okresie notują nadal niższe wartości współczynnika feminizacji (co jest typowe dla obszarów, w których część terenów pełni funkcje rolnicze i w wymiarze morfologicznym nawiązuje do obszarów wiejskich), ale tempo jego wzrostu może znamionować istotne zmiany w zakresie struktury przestrzenno-funkcjonalnej tych jednostek. Szczególnie wzrósł ten wskaźnik w przypadku Olszynki (ze 101 do 104), natomiast wartość, jaką osiąga współczynnik feminizacji w dzielnicy Orunia św. Wojciech (110,3), jest już bardzo zbliżona do średniej dla miasta i typowa dla dużych miast (ryc.4).



Ryc.4. Współczynnik feminizacji w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech - Lipce na tle Gdańska w latach 2010-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

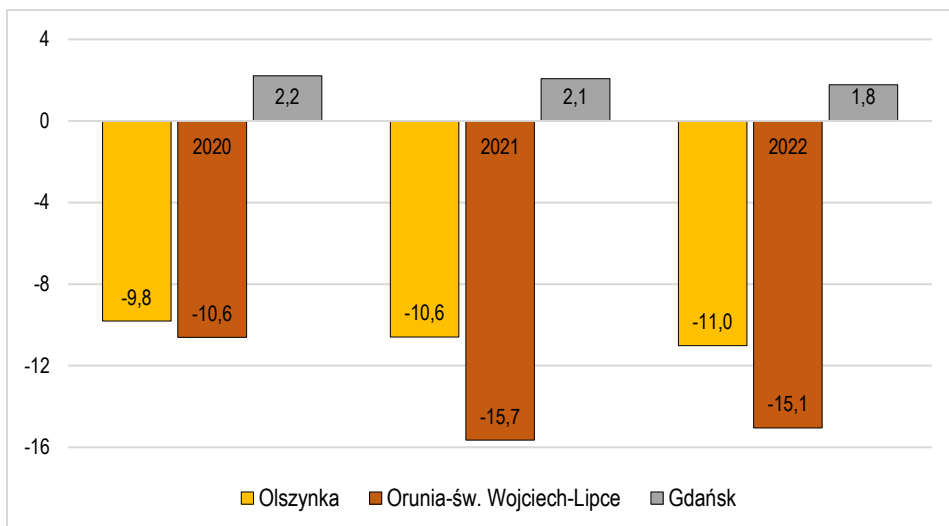
Kluczowym aspektem procesów demograficznych jest ruch naturalny, opisywany głównie wskaźnikiem przyrostu naturalnego. Podobnie jak w przypadku struktury wiekowej, należy stwierdzić, że pod względem biologicznych czynników wpływających na zmiany ludnościowe, obie analizowane jednostki pomocnicze notują zdecydowanie słabsze wartości od przeciętnych dla miasta (ryc.5). I choć w Gdańsku od 2020 roku notuje się ubytek naturalny (co należy bezpośrednio wiązać ze skutkami pandemii Covid-19), to jednak skala ubytku notowana w przypadku Oruni (średniorocznie poniżej -10‰) czy Olszynki (średniorocznie poniżej -5‰) jest znacząco wyższa. Niewątpliwie, tak niekorzystne wartości ruchu naturalnego przekładają się na struktury wiekowe obu dzielnic.



Ryc.5. Przyrost/ubytek naturalny na 1000 os. w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

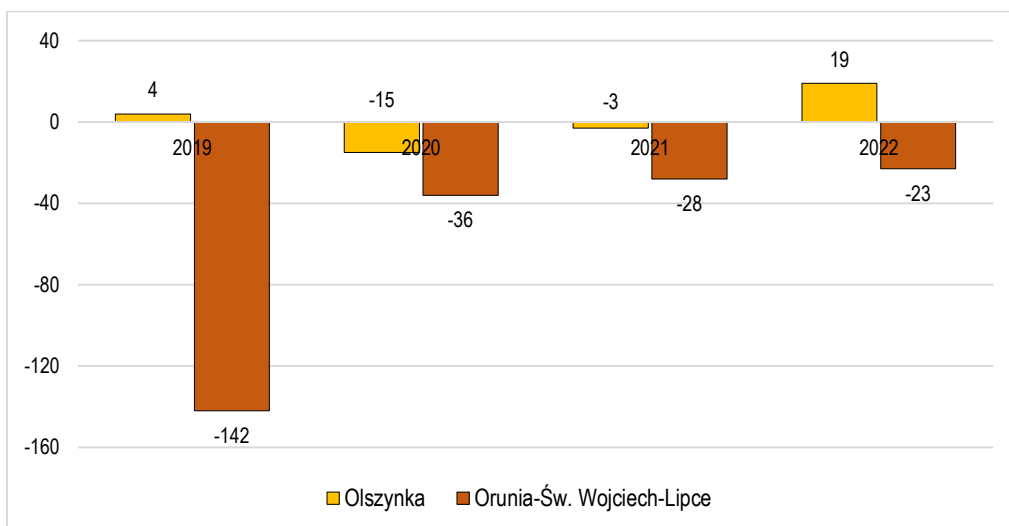
Jeszcze słabiej na tle całego miasta obie analizowane jednostki wypadają pod względem przemieszczeń migracyjnych, czego wyrazem ujemne saldo migracji w latach 2020-2022 (ryc.6).



Ryc.6. Saldo migracji na 1000 os. w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2010-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

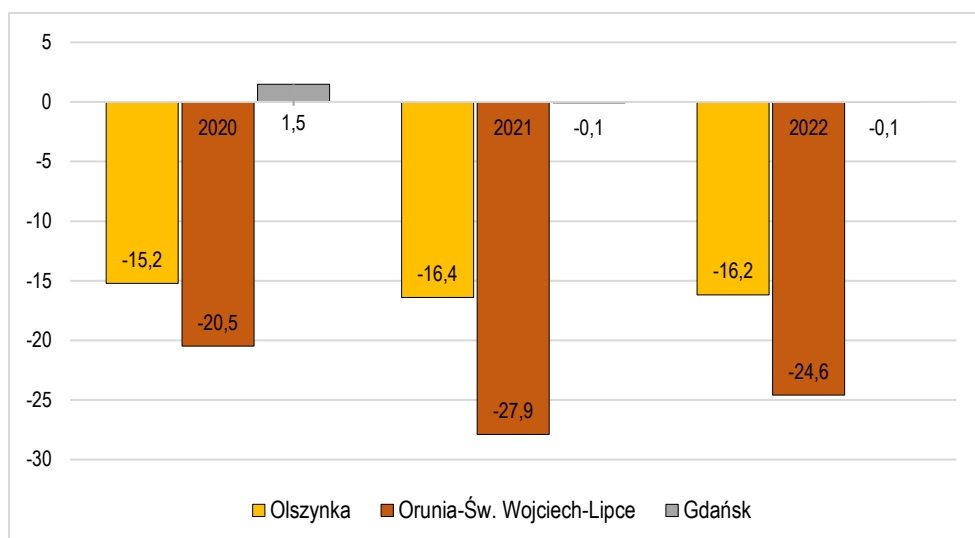
W przypadku dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce odpływ migracyjny przekracza już 15 osób na 1000 mieszkańców, natomiast w przypadku Olszynki – wskaźnik salda migracji spadł w 2022 roku poniżej -10%. Tymczasem, w analogicznym okresie miasto Gdańsk notowało dodatnie wartości salda migracji, co tym bardziej jest znamienne i negatywne dla obu jednostek. Natomiast, w kontekście przemieszczeń należy wskazać na zarysowujący się pozytywny aspekt, jakim są migracje wewnętrzne, czyli przemieszczenia międzydzielnicowe mieszkańców Gdańska, bowiem w obu dzielnicach zaznacza się pozytywny trend w tym zakresie (ryc.7), mogący znamionować wzrost atrakcyjności rezydencjonalnej tych obszarów miasta pośród Gdańszczan.



Ryc.7. Saldo migracji wewnętrznych w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech - Lipce w latach 2019-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Niekorzystne wskaźniki ruchu naturalnego oraz salda migracji przekładają się na bardzo niskie wskaźniki przyrostu rzeczywistego (ryc.8), co wpływa na pogłębiające się spadki ludnościowe w obu badanych dzielnicach.

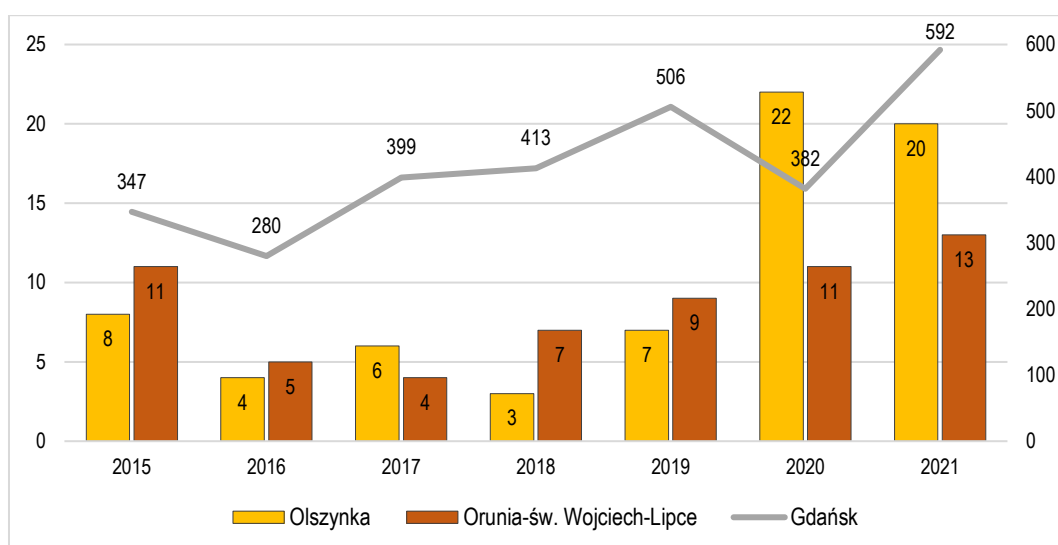


Ryc.8. Przyrost rzeczywisty na 1000 os. w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech - Lipce na tle Gdańska w latach 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach> oraz danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

Mieszkalnictwo

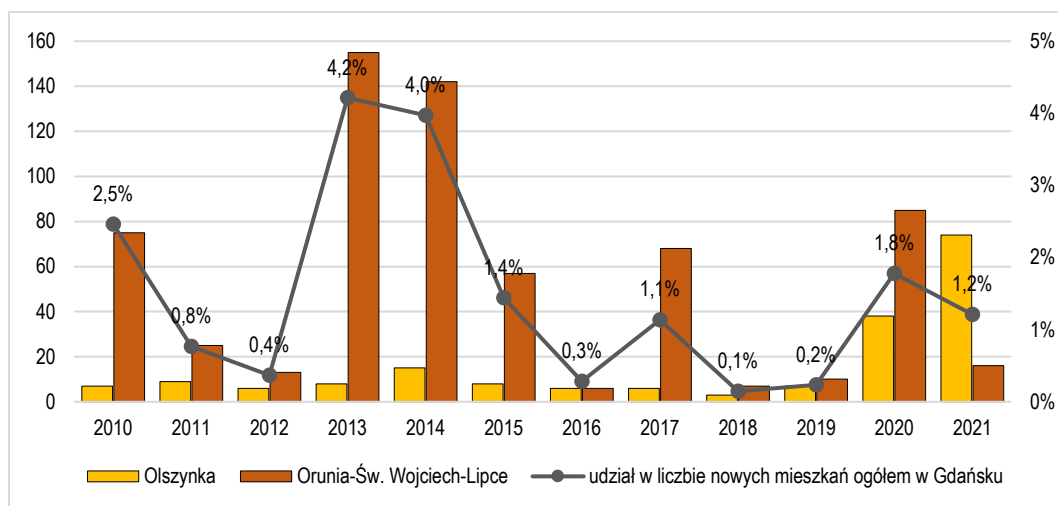
Zgodnie z ewidencją budynków Urzędu Miasta Gdańska, na obszarze dzielnic Olszynka i Orunia św. Wojciech – Lipce w 2022 roku było zlokalizowanych łącznie 2612 budynków mieszkalnych (odpowiednio 934 i 1678), co stanowi 8,2% ogółu zabudowy mieszkaniowej w Gdańsku. W latach 2015-2021 w obu analizowanych jednostkach pomocniczych wybudowano łącznie 130 budynków (Olszynka 70; Orunia 60), co stanowi 4,5% nowej zabudowy mieszkaniowej miasta powstałej w tym okresie, przy czym w obu dzielnicach zdecydowaną większość budynków stanowi zabudowa indywidualna (Olszynka 77%, Orunia 80%). Na ryc.9 przedstawiono liczbę nowych budynków oddanych do użytkowania w okresie od 2015 do 2022 roku w obu jednostkach na tle całego miasta.



Ryc.9. Budynki oddane do użytkowania w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2015-2021

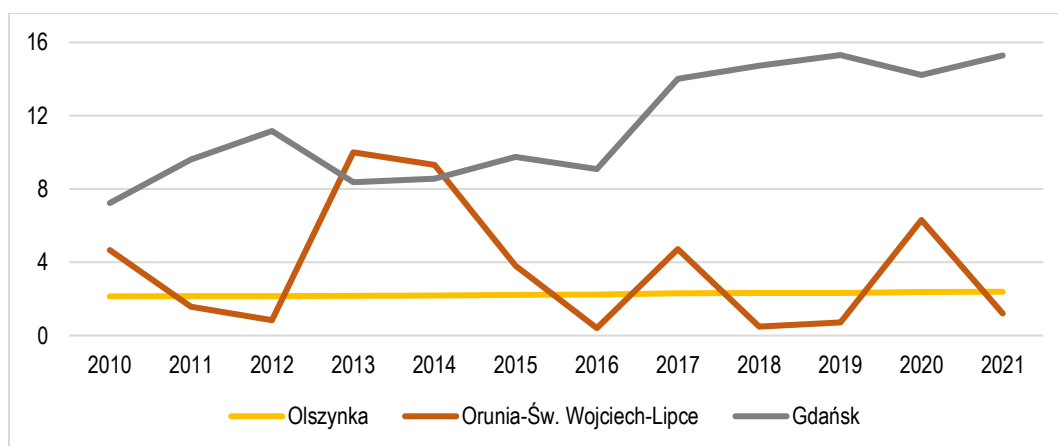
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

W latach 2010-2021 w obu dzielnicach oddano do użytku łącznie 846 mieszkań (Olszynka 187, Orunia 659), co stanowi 1,3% ogółu mieszkań zrealizowanych w Gdańsku (ryc.10). Przy uwzględnieniu poziomu zaludnienia, wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 osób w przypadku obu dzielnic odstaje *in minus* od uśrednionych danych dla miasta, z wyjątkiem okresu 2013-2015, kiedy na skutek zakończenia i oddania do użytku inwestycji mieszkaniowych, w Oruni-św. Wojciech-Lipce był on wyższy niż przeciętnie w Gdańsku. I choć w ostatnich latach, szczególnie w przypadku Olszyny, obserwuje się wyraźny wzrost dynamiki w zakresie realizacji inwestycji mieszkaniowych, to i tak tempo rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej w innych obszarach miasta jest istotnie wyższe (ryc.11).



Ryc.10. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2010-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

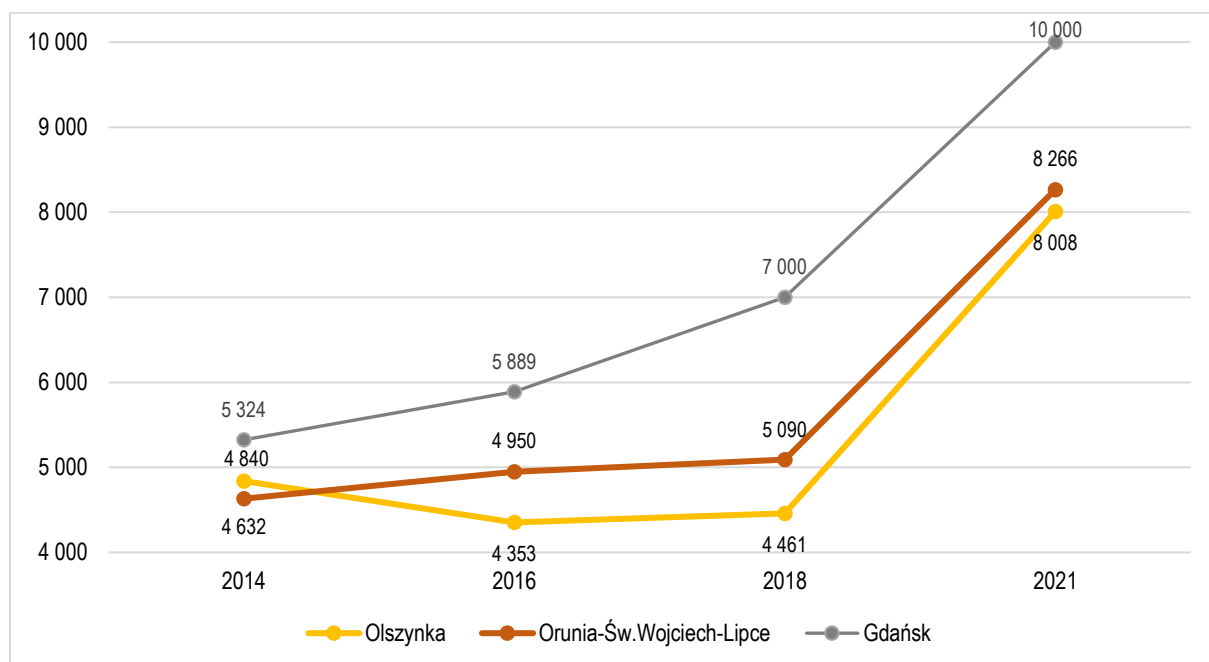


Ryc.11. Wskaźnik liczby nowych mieszkań na 1000 os. w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2010-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Na rynku nieruchomości, podobnie jak w przypadku większości obszarów Gdańska, systematycznie wzrasta wartość rynkowa mieszkań również w przypadku jednostek Olszyny i Orunia św. Wojciech – Lipce (ryc.). Z dostępnych danych wynika, że choć przeciętna wartość 1 m² mieszkań jest niższa niż średnia wartość nieruchomości w Gdańsku, to – szczególnie w ostatnich latach wyraźnie rośnie, co można wiązać z większą aktywnością inwestycyjną na lokalnym rynku mieszkaniowym. Według ostatnich dostępnych danych z 2021 roku, średnia

cena za 1m² mieszkania w obu dzielnicach przekracza nieznacznie 8 tys. zł., przy średniej dla Gdańska na poziomie około 10 tys. zł.



Ryc.12. Zmiany cen nieruchomości w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2014-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Poziom bezpieczeństwa

Jednym z bazowych wskaźników, które opisują poziom bezpieczeństwa danego obszaru, jest przestępczość. Z dostępnych danych, które dotyczą dość wąskiego – 3-letniego przedziału czasowego – trudno wskazać trend, ale można uznać, że w przypadku Olszyny, średnioroczna liczba przestępstw wyniosła 125, natomiast Oruni-św. Wojciech-Lipce – 544 (co stanowi odpowiednio około 1% i 4% ogółu przestępstw popełnianych w Gdańsku). Dokładna analiza struktury rejestrowanych przestępstw w obu dzielnicach została przedstawiona w rozdz. 3.1.7 i 4.1.7.

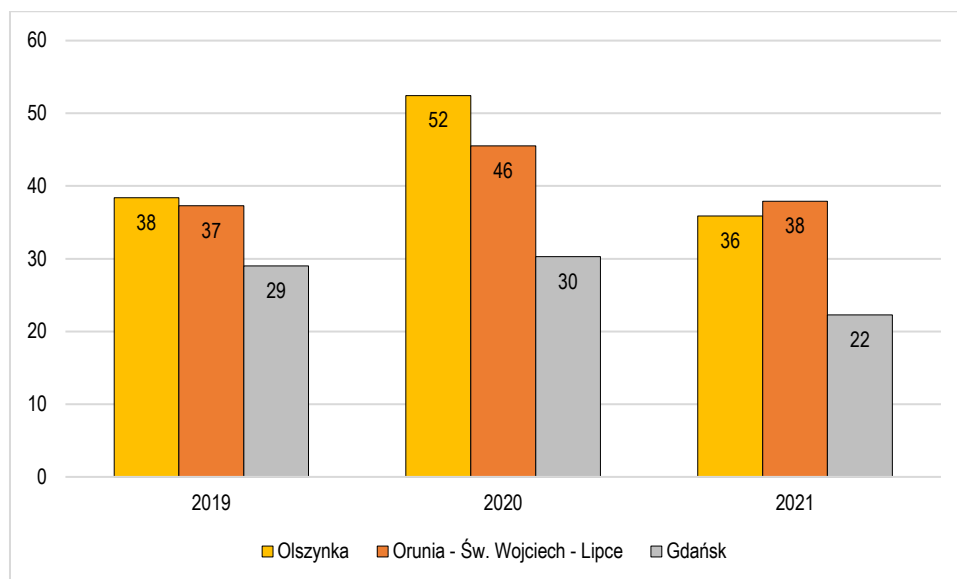
Tab.1. Liczba przestępstw w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2019-2021

	2019		2020		2021	
	liczba przestępstw ogółem	udział w ogólnej liczbie przestępstw w Gdańsku	liczba przestępstw ogółem	udział w ogólnej liczbie przestępstw w Gdańsku	liczba przestępstw ogółem	udział w ogólnej liczbie przestępstw w Gdańsku
Olszynka	105	1,0%	155	1,1%	116	0,8%
Orunia-św. Wojciech-Lipce	501	4,6%	613	4,2%	518	3,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Dla porównania skali przestępczości w analizowanych dzielnicach do przeciętnej dla całego miasta, przedstawiono wskaźnik liczby przestępstw w odniesieniu do liczby mieszkańców (ryc.12). Zarówno w przypadku Olszyny, jak i Oruni, wskaźnik liczby przestępstw na 1000

osób jest istotnie wyższy niż średnia dla Gdańska, co należy interpretować jako czynnik negatywny, mogący wpływać na niższe poczucie bezpieczeństwa i jakość życia mieszkańców oraz wpływać kształtowanie/utrwalanie negatywnego wizerunku i stygmatyzujących te obszary stereotypów.



Ryc.12. Liczba przestępstw na 1000 osób w dzielnicach Olszynka i Orunia św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Jakość życia

Kompleksowe badania nad jakością życia prowadzone są w Gdańsku od 2012 roku. Udostępnione wyniki są zagregowane do kilkunastu grup dzielnic. W przypadku Olszynki i Oruni-św. Wojciech-Lipce obie te jednostki stanowią wspólnie jedną grupę.

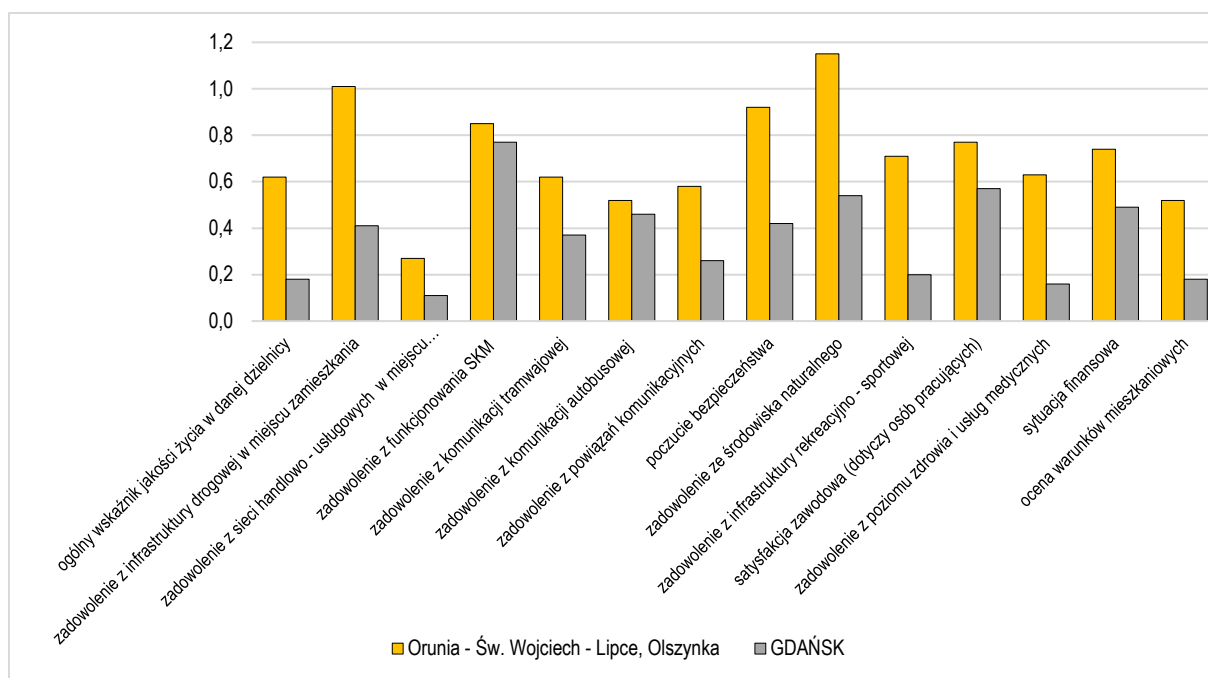
W tab.2 zestawiono wyniki badań według poszczególnych aspektów jakości życia w roku 2012 i 2021 roku odnosząc te opisujące Olszynkę i Orunię do uogólnionych danych dla całego miasta. W 2012 roku analizowane dzielnice notowały gorsze wskaźniki w przypadku wszystkich czynników jakości życia, wziętych pod uwagę w badaniu. Największe dysproporcje dotyczyły zadowolenia z sieci handlowo-usługowej, komunikacji tramwajowej i infrastruktury drogowej w obszarze zamieszkania. Warto natomiast podkreślić, że w świetle ostatniej edycji badań nad jakością życia, przeprowadzonej w 2021 roku, nastąpił wzrost poziomu zadowolenia ze wszystkich analizowanych aspektów jakości życia, co przełożyło się bezpośrednio na zmniejszenie dystansu wobec Gdańska. W przypadku dwóch wskaźników: zadowolenia z infrastruktury rekreacyjno-sportowej i poziomu zdrowia i usług medycznych oceny przekroczyły nawet wartości przeciętne dla całego miasta. Relatywnie najlepiej oceniane są powiązania komunikacyjne (4,14), komunikacja SKM (3,99) i infrastruktura rekreacyjno-sportowa (3,95). Natomiast najniżej mieszkańcy oceniają poziom zdrowia i usługi medyczne (3,21), infrastrukturę drogową (3,45) oraz sieć handlowo-usługową w miejscu zamieszkania (3,45).

Tab.2. Ocena poszczególnych aspektów jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2012 i 2021 roku

		ogólny wskaźnik jakości życia w danej dzielnicy	zadowolenie z infrastruktury drogowej w miejscu zamieszkania	zadowolenie z sieci handlowo - usługowych w miejscu zamieszkania	zadowolenie z funkcjonowania SKM	zadowolenie z komunikacji tramwajowej	zadowolenie z komunikacji autobusowej	zadowolenie z powiązań komunikacyjnych	poczucie bezpieczeństwa	zadowolenie ze środowiska naturalnego	zadowolenie z infrastruktury rekreacyjno - sportowej	satysfakcja zawodowa (dotyczy osób pracujących)	zadowolenie z poziomu zdrowia i usług medycznych	sytuacja finansowa	ocena warunków mieszkaniowych
2012	Orunia - Św. Wojciech - Lipce, Olszynka	3,03	2,44	3,18	3,14	3,06	3,36	3,56	2,86	2,75	3,24	3,01	2,58	2,78	3,40
	Gdańsk	3,60	3,19	4,00	3,27	3,88	3,64	4,01	3,47	3,36	3,70	3,42	3,01	3,15	3,94
	różnica	-0,57	-0,75	-0,82	-0,13	-0,82	-0,28	-0,45	-0,61	-0,61	-0,46	-0,41	-0,43	-0,37	-0,54
2021	Orunia - Św. Wojciech - Lipce, Olszynka	3,65	3,45	3,45	3,99	3,68	3,88	4,14	3,78	3,90	3,95	3,78	3,21	3,52	3,92
	GDĄNSK	3,78	3,60	4,11	4,04	4,25	4,10	4,27	3,89	3,90	3,90	3,99	3,17	3,64	4,12
	różnica	-0,13	-0,15	-0,66	-0,05	-0,57	-0,22	-0,13	-0,11	0,00	0,05	-0,21	0,04	-0,12	-0,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

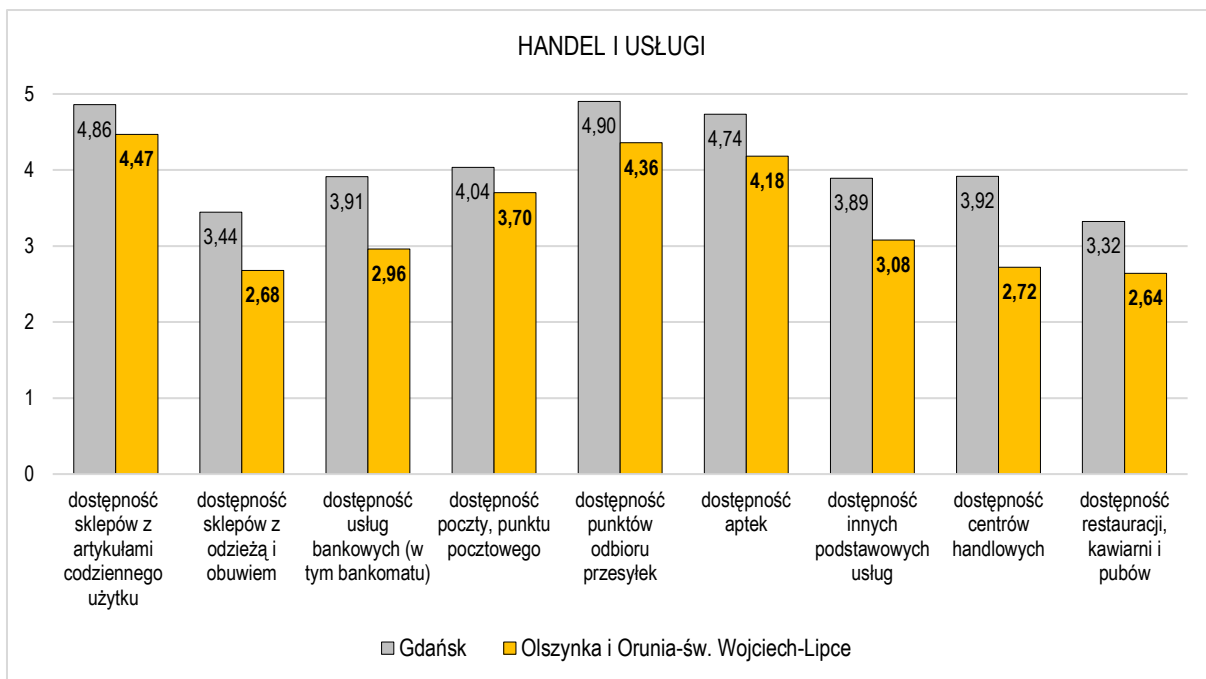
Biorąc pod uwagę zmiany w postrzeganiu poszczególnych aspektów jakości życia w stosunku do 2012 roku (ryc.13), należy podkreślić, że zanotowano poprawę wszystkich wskaźników, przy czym że najbardziej wzrosły oceny dotyczące: stanu środowiska naturalnego (o 1,15 pkt), infrastruktury drogowej (o 1,01 pkt) i poczucia bezpieczeństwa (o 0,92 pkt). Natomiast, w najmniejszym stopniu oceny wzrosły w przypadku zadowolenia z sieci handlowo-usługowej (o 0,27 pkt), komunikacji autobusowej (o 0,52 pkt) i warunków mieszkaniowych (o 0,52 pkt).



Ryc.13. Zmiany oceny poszczególnych aspektów jakości życia w analizowanych dzielnicach na tle Gdańska w stosunku do 2012 roku

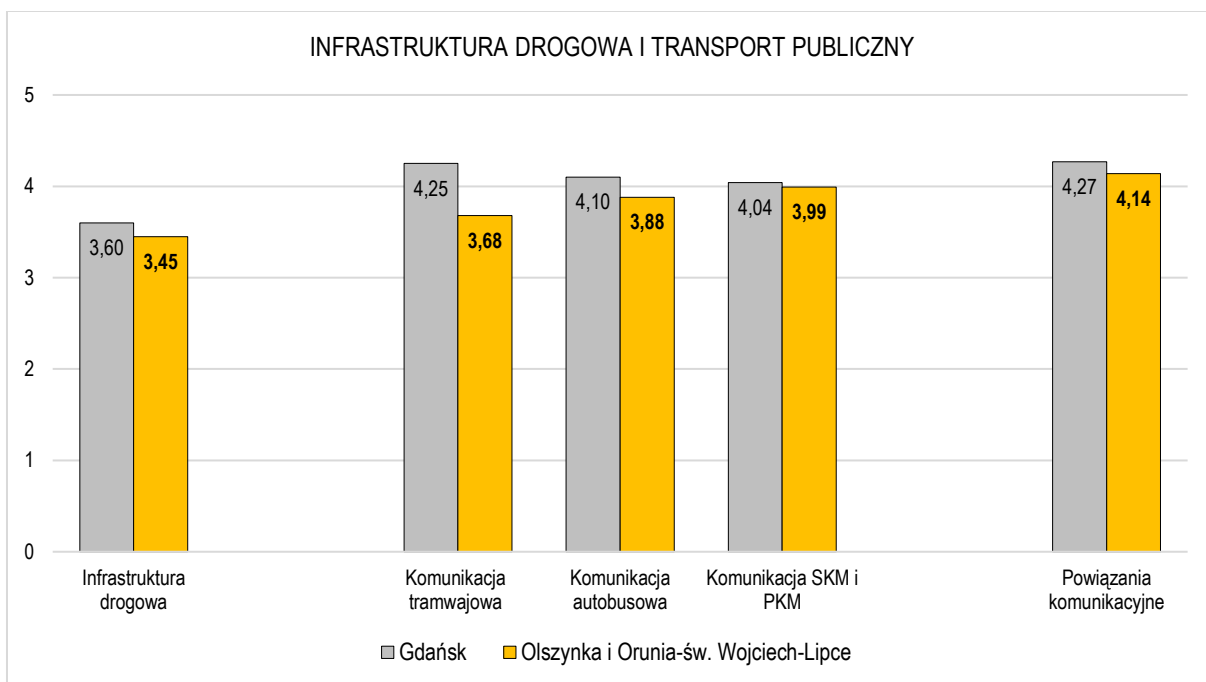
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Na ryc. 14-16 przedstawiono uogólnione kategorie jakości życia, w tym: handel i usługi, transport publiczny i infrastrukturę drogową, a także infrastrukturę społeczną i szeroko rozumiane środowisko opisujące Olszynkę i Orunię na tle wyników dla Gdańska z 2021 roku. Jak już wcześniej zaznaczono, mieszkańcy relatywnie słabiej oceniają lokalną sieć handlowo-usługową, przy czym najniższe noty dotyczą dostępności do lokali gastronomicznych, sklepów odzieżowych i obuwniczych oraz centrów handlowych, co niewątpliwie wynika z peryferyjnego położenia obu jednostek (ryc.14). Natomiast, najwyższe noty przypadły sklepom z artykułami codziennego użytku oraz punktom odbioru przesyłek, których dostępność zwiększyła się istotnie w dobie pandemii koronawirusa. W przypadku infrastruktury drogowej i transportu publicznego, najlepiej postrzegane są przez mieszkańców powiązania komunikacyjne i komunikacja SKM i PKM, natomiast najslabiej – stan infrastruktury drogowej. Należy podkreślić, że oceny tej grupy elementów oddziałujących na jakość życia mieszkańców, odbiegają od średniej dla całego miasta w przypadku obu badanych dzielnic. Relatywnie najbardziej zbliżony do przeciętnych dla Gdańska jest poziom zadowolenia z lokalnej infrastruktury społecznej oraz uwarunkowań środowiskowych. W przypadku dwóch składowych tej grupy: infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz placówek ochrony zdrowia, analizowane dzielnice zanotowały nawet nieco wyższe oceny niż Gdańsk ogółem, co nie zmienia faktu, że szczególnie w przypadku ochrony zdrowia są to i tak niskie wartości. Porównywalnie z całym miastem wypadła ocena lokalnego środowiska naturalnego, natomiast wyraźnie słabiej – oferta kulturalna i warunki mieszkaniowe.



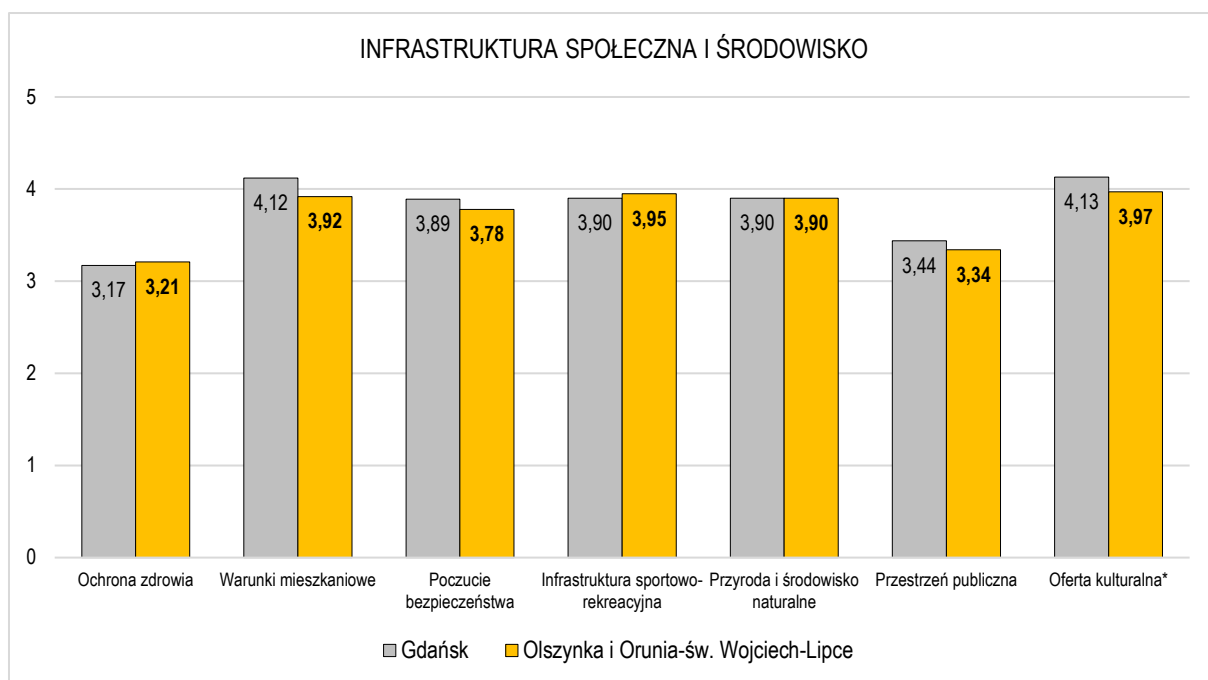
Ryc.14. Ocena dostępności do handlu i usług jako składowych jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG



Ryc.15. Ocena infrastruktury drogowej i transportu publicznego jako składowych jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG



Ryc.16. Ocena infrastruktury społecznej i środowiska jako składowych jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Na podstawie powyższego można stwierdzić, że dzielnice Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce wypadają niekorzystnie na tle Gdańska pod względem uniwersalnych kategorii branż pod uwagę w badaniach jakości życia. W rozdziale 3.1.5 wyniki te omówiono dokładniej, z uwzględnieniem podkategorii oraz trendów zmian w formułowanych ocenach.

Aktywność społeczna

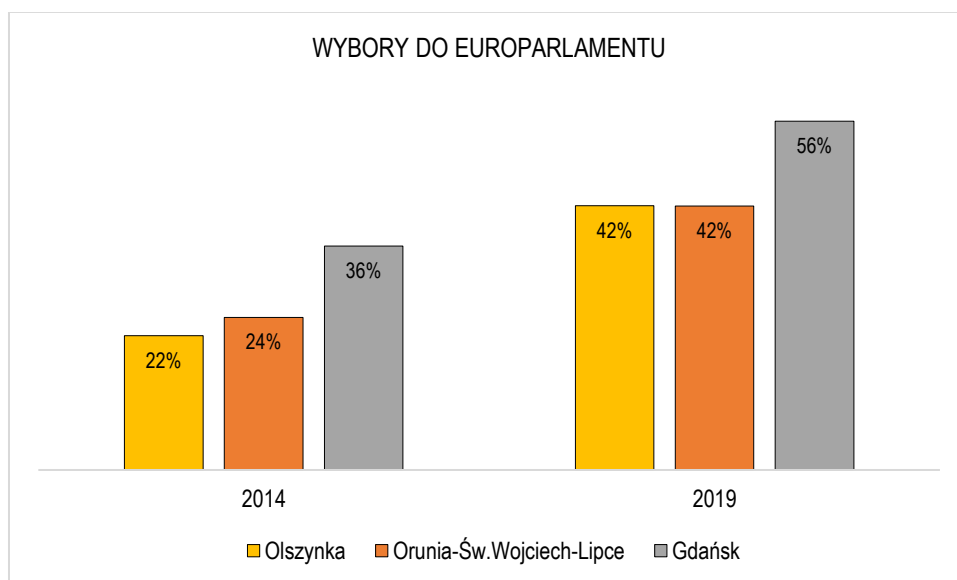
Jednym z zasadniczych wymiarów aktywności społecznej lokalnych społeczności jest poziom kapitału społecznego, mierzonego głównie udziałem w wyborach. W przypadku mieszkańców dzielnic Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce zwraca uwagę generalnie niższa niż przeciętnie w Gdańsku frekwencja zarówno w wyborach ogólnopolskich, jak i w wyborach lokalnych (z wyłączeniem wyborów do rad dzielnic).

W przypadku ostatnich wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2021 roku (ryc.17) frekwencja w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce (po 42%) istotnie odstawała *in minus* średniej dla Gdańska na poziomie 56%. Należy jednak podkreślić istotny wzrost zainteresowania mieszkańców tymi wyborami w porównaniu z rokiem 2014, kiedy w Oruni głosowało jedynie 22% uprawnionych, a na Oruni – 24%.

Również w wyborach do polskiego Parlamentu poziom uczestnictwa w wyborach mieszkańców obu dzielnic jest niższy niż mieszkańców Gdańska. W ostatnich wyborach w 2019 roku frekwencja wyborcza była niższa o kilkanaście punktów procentowych od danych dla całego miasta (ryc.18). Największe zaangażowanie mieszkańców Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w elekcję na poziomie krajowym dotyczy wyborów na prezydenta RP (ryc.19). W drugiej turze ostatnich wyborów prezydenckich, które odbyły się w 2020 roku frekwencja osiągnęła odpowiednio 63% i 65%, co oznacza niższe zaangażowanie wyborcze o kilkanaście procent w stosunku do Gdańska, gdzie w wyborach wzięło udział 75% uprawnionych do głosowania.

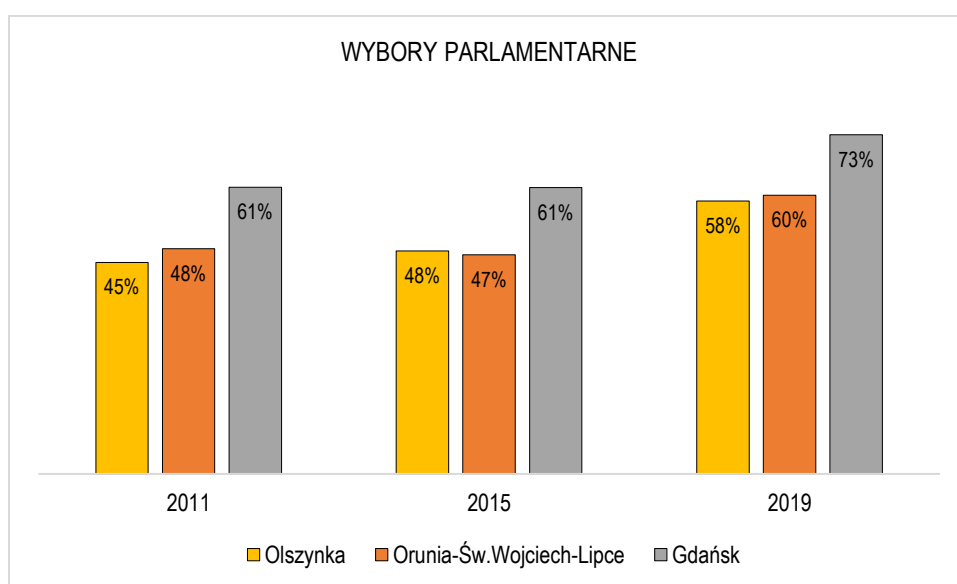
Nieco mniejsze dysproporcje (rzędu 10%) dotyczą wyborów samorządowych (ryc.20). W drugiej turze ostatnich wyborów z 2018 roku wzięło udział: w przypadku Olszynki – 47%, a Oruni – 48%, przy średniej dla Gdańska na poziomie 58%.

Natomiast zdecydowanie najkorzystniej na tle miasta wypadają w obu dzielnicach wybory do Rad Dzielnic, co jest istotną przesłanką relatywnie wyższego poziomu identyfikacji z dzielnicą oraz zainteresowania sprawami jej rozwoju. Jak wynika z ryc.21, we wszystkich trzech ostatnich edycjach wyborów do Rad Dzielnic, Olszynka notowała wyższą frekwencję niż przeciętnie w Gdańsku, przy czym szczególnie wysoki wynik jednostka ta uzyskała podczas ostatnich wyborów (24% wobec średniej dla miasta na poziomie 17%). Natomiast dzielnica Orunia-św. Wojciech-Lipce notuje wyniki bliskie uśrednionym dla Gdańska.



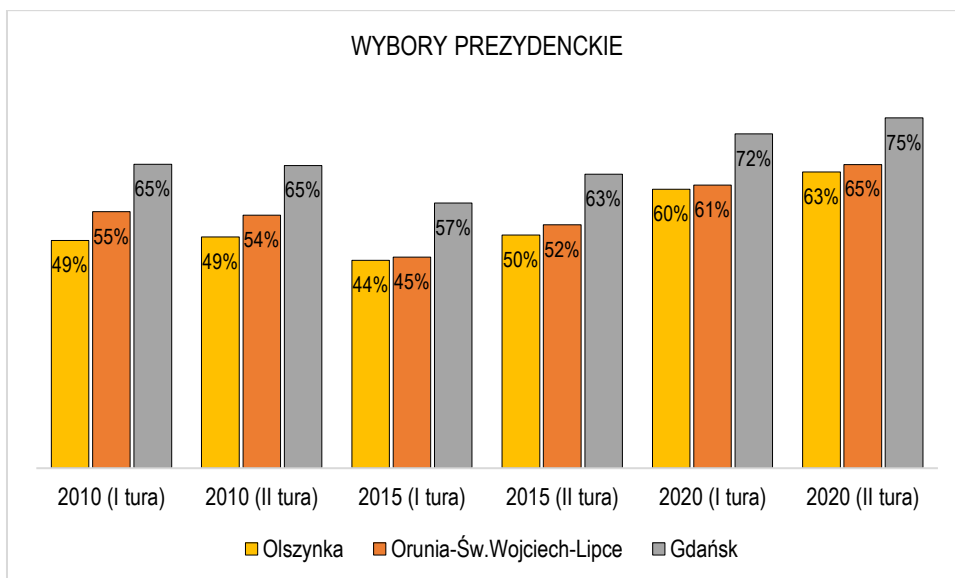
Ryc.17. Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2014 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG



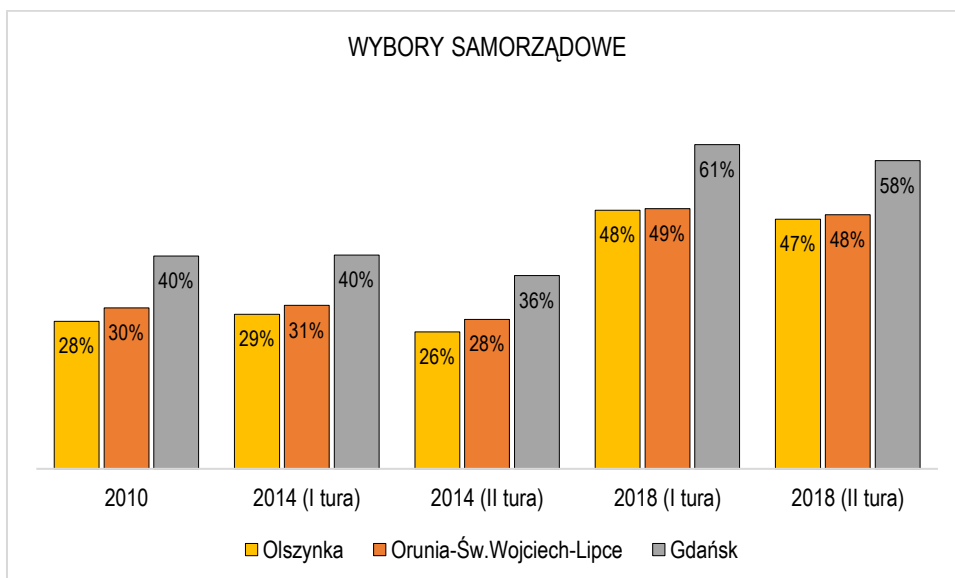
Ryc.18. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2011, 2015 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG



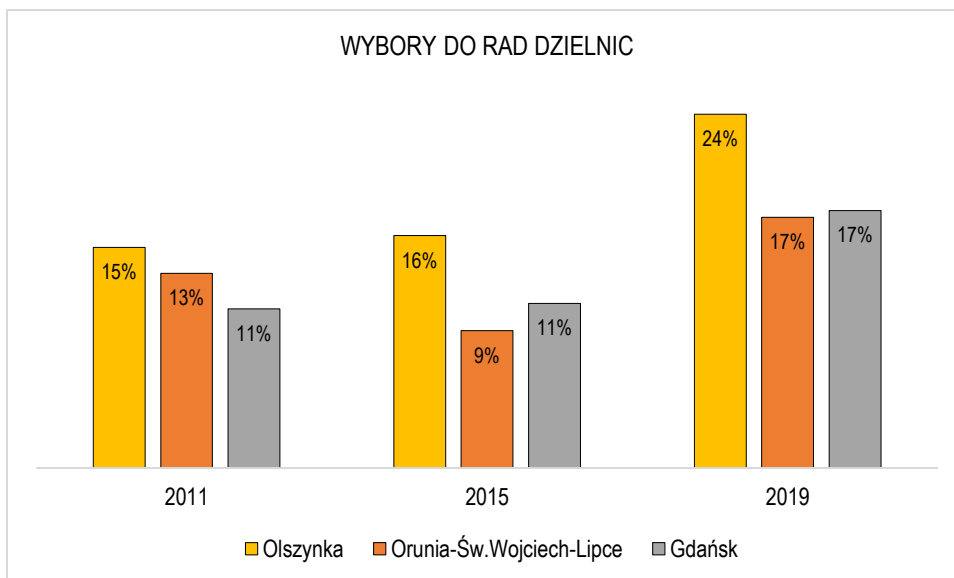
Ryc.19. Frekwencja w wyborach prezydenckich w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2010, 2015 i 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG



Ryc.20. Frekwencja w wyborach samorządowych w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2010, 2014 i 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG



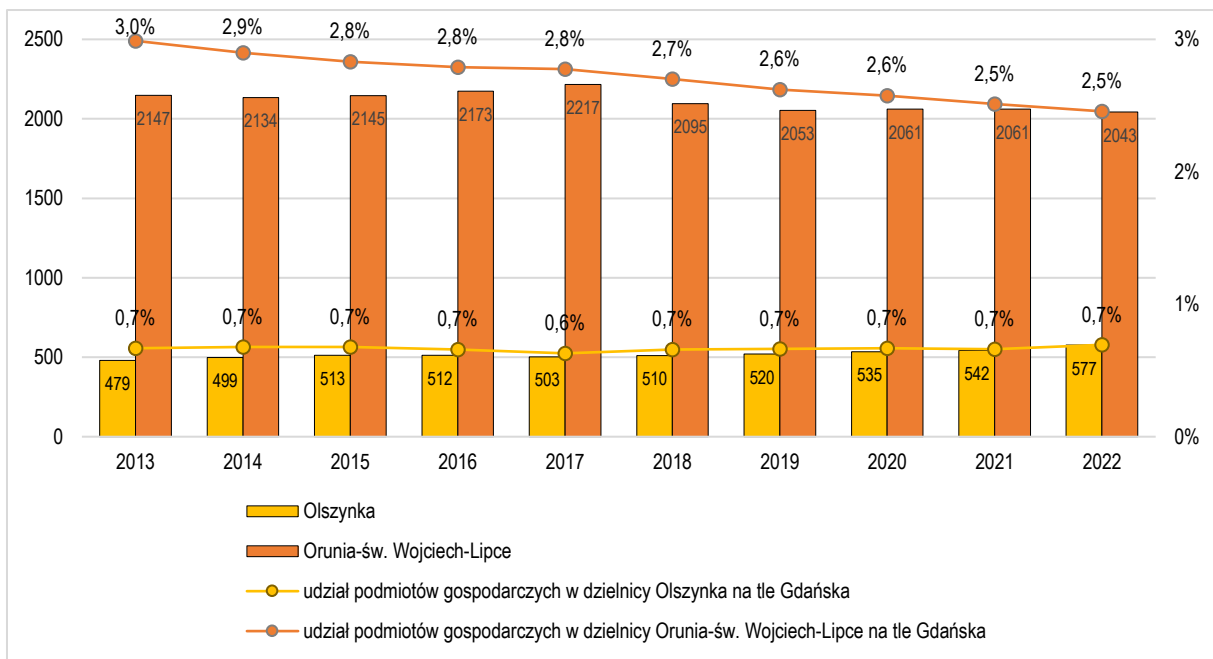
Ryc.21. Frekwencja w wyborach do Rad Dzielnic w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w 2011, 2015 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

W ostatnich latach, pośrednią miarą zaangażowania obywatelskiego mieszkańców w skali lokalnej, jest głosowanie na proponowane wcześniej przez nich projekty w ramach Budżetu Obywatelskiego (BO). Pod tym względem obie analizowane dzielnice wykazują istotne różnice, bowiem w przypadku Olszyny w 2021 roku w głosowaniu na projekty Budżetu Obywatelskiego i Zielonego Budżetu Obywatelskiego (ZBO) (edycja na rok 2022) wzięło udział łącznie 14,8% uprawnionych mieszkańców (5. miejsce spośród wszystkich 35 jednostek pomocniczych), natomiast w przypadku Oruni-św. Wojciech-Lipce – zaledwie 8,1% (26. miejsce), przy średniej dla Gdańska na poziomie 9,9%. Bardziej szczegółowe informacje odnośnie zakończonych i realizowanych projektów BO i ZBO przedstawiono w podrozdziałach 3.1.4 i 4.1.4

Gospodarka i rynek pracy

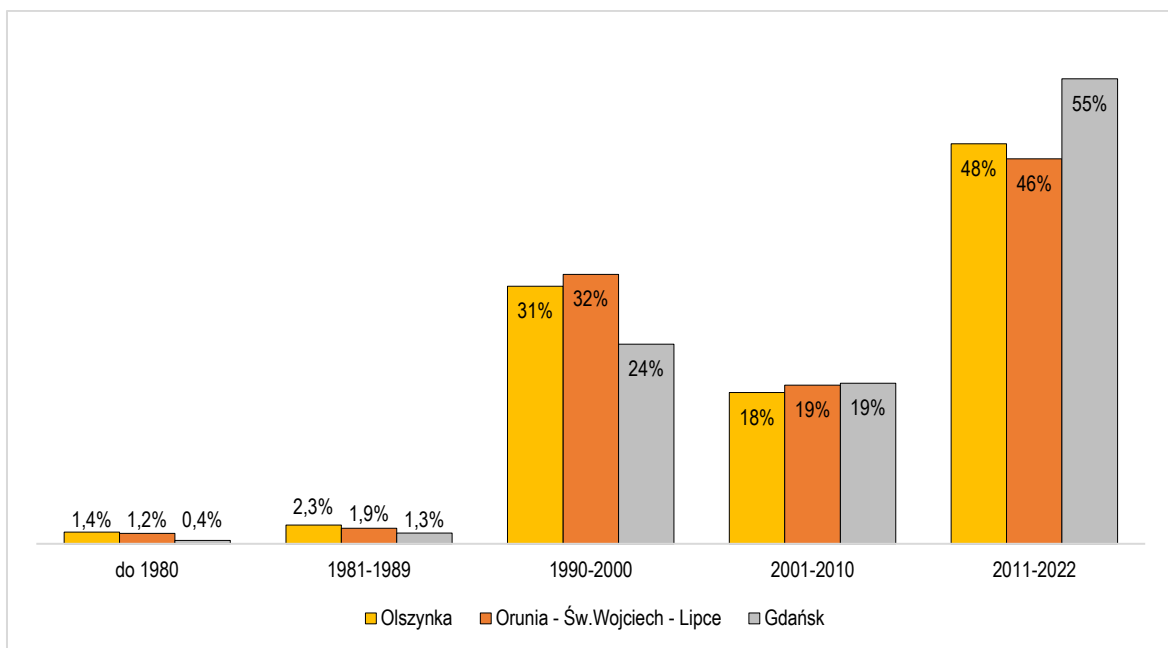
Obie dzielnice Żuław Gdańskich notują łącznie stabilną liczbę podmiotów gospodarczych, przy zdecydowanie wyższej ich koncentracji dotyczy Oruni-św. Wojciecha-Lipce, gdzie w roku 2022 było zarejestrowanych w systemie 2043 podmiotów (w Olszynie – 577). Natomiast, odmienną sytuację obserwuje się w przypadku dynamiki zmian liczby podmiotów, bowiem w latach 2013-2022 Olszynka zanotowała wzrost o 20,5%, zaś Orunia-św. Wojciech-Lipce – spadek o 4,8%. W analogicznym okresie w Gdańsku zanotowano przyrost podmiotów gospodarczych na poziomie 15,8%, co oznacza, że w dzielnicy Olszynka przyrost jest relatywnie większy niż w całym mieście. Pod względem koncentracji działalności gospodarczej, Orunia jest obszarem funkcjonowania 2,5% ogółu gdańskich podmiotów, a Olszynka 0,7%, co oznacza, że obszar Żuław Gdańskich koncentruje łącznie 3,2% ogółu podmiotów miasta (ryc.22).



Ryc.22. Liczba podmiotów gospodarczych w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce według roku rejestracji działalności na tle Gdańska w latach 2013-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

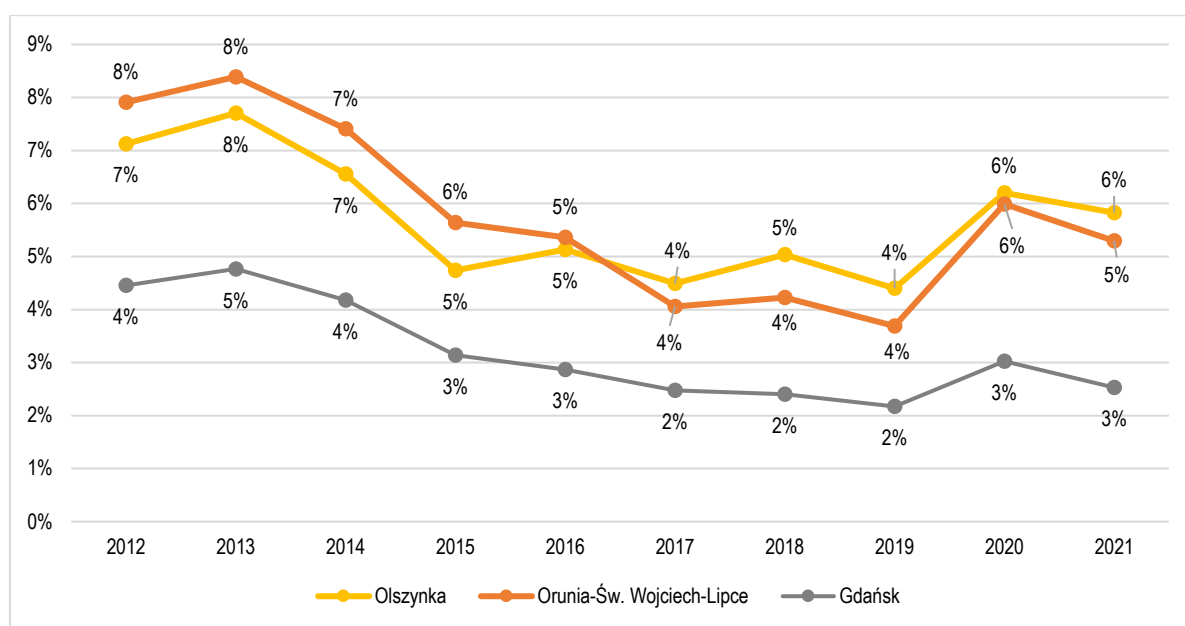
Jak wynika z ryc.23, zarówno w przypadku analizowanych dzielnic, jak i Gdańska, największą aktywność w zakresie rejestracji nowych podmiotów gospodarczych zanotowano po roku 2010 roku (odpowiednio 48%, 46% i 55% ogółu), a następnie w pierwszej dekadzie transformacji ustrojowej (odpowiednio 31%, 32% i 24%), przy czym warto podkreślić, że w tym czasie powstawało relatywnie więcej firm w analizowanych jednostkach niż przeciętnie w Gdańsku. Sprzed przełomu ustrojowego funkcjonuje w Olszynie 3,7%, a w Oruni 3,2% ogółu podmiotów zarejestrowanych w tych dzielnicach.



Ryc.23. Struktura podmiotów gospodarczych według okresu rejestracji działalności w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Ważnym aspektem funkcjonowania lokalnej gospodarki jest rynek pracy. Z dostępnych danych wynika, że osoby bezrobotne w obu analizowanych dzielnicach stanowiły łącznie w 2021 roku 6,8% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Gdańsku (Olszynka 1,2%; Orunia 5,6%). W całym analizowanym okresie 2012-2021, poziom bezrobocia – liczony odsetkiem osób pozostających bez pracy w stosunku do ogółu osób w wieku produkcyjnym – był w przypadku obu dzielnic istotnie wyższy niż przeciętnie w całym mieście (ryc.24), co jest negatywnym aspektem funkcjonowania lokalnego rynku pracy i wpływa na potrzebę wsparcia ze strony instytucji oferujących pomoc społeczną (por. rozdz. 3.2.2 i 4.2.2).



Ryc.24. Odsetek liczby bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce na tle Gdańska w latach 2012-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

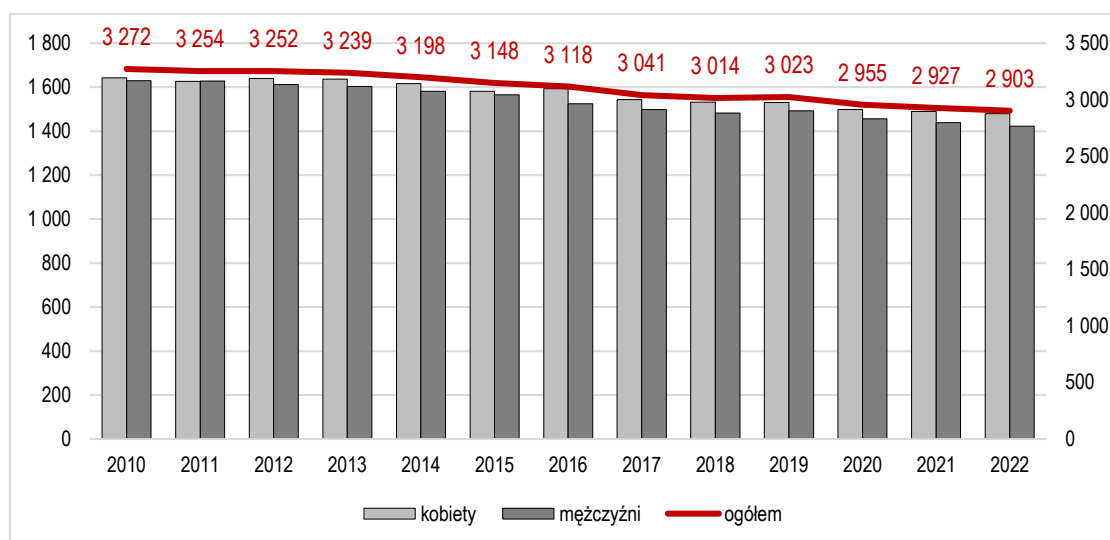
Podsumowując, należy podkreślić, że dzielnice Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce – w odniesieniu do Gdańska – zmagają się z większymi problemami demograficzno-społecznymi, niższą jakością życia oraz mniejszą aktywnością inwestycyjną na rynku mieszkaniowym i gospodarczą. Z pewnością, istotnym walorem, który już zaczyna być postrzegany w kontekście miejsca zamieszkania oraz otwierania nowych działalności gospodarczych i aktywności społecznych, jest położenie w przestrzeni miasta i jakość środowiska naturalnego oraz dostępność terenów zieleni.

3. Społeczno-gospodarcze zróżnicowania jednostki pomocniczej Olszynka z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych

3.1. Kwestie demograficzno-społeczne

3.1.1. Sytuacja demograficzna

Jak już wspomniano w rozdz. 2, dzielnica Olszynka w okresie 2010-2022 sukcesywnie traciła stałych mieszkańców i obecnie mieszka ich w obrębie dzielnicy 2,9 tys. osób (ryc.25). W stosunku do 2010 roku, nastąpił spadek o 11,3%. W kontekście struktury płci należy podkreślić nieznaczną – jak na obszary miejskie – przewagę liczby kobiet, choć w stosunku do 2010 roku, wskaźnik feminizacji wzrósł ze 100 do 104, co może znamionować zmiany społeczne wywołane rozwojem nowych funkcji miejskich w dzielnicy.

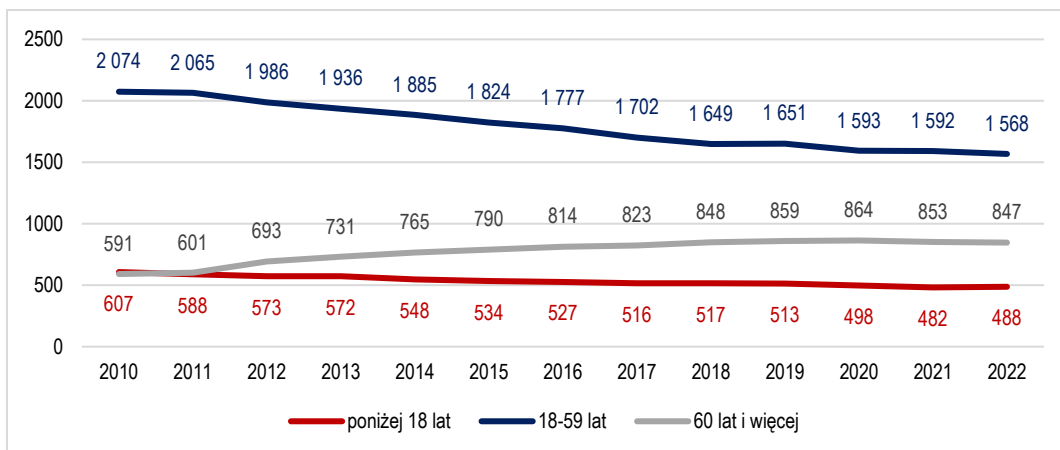


Ryc.25. Zmiany liczby ludności w dzielnicy Olszynka z uwzględnieniem struktury płci w latach 2010-2022

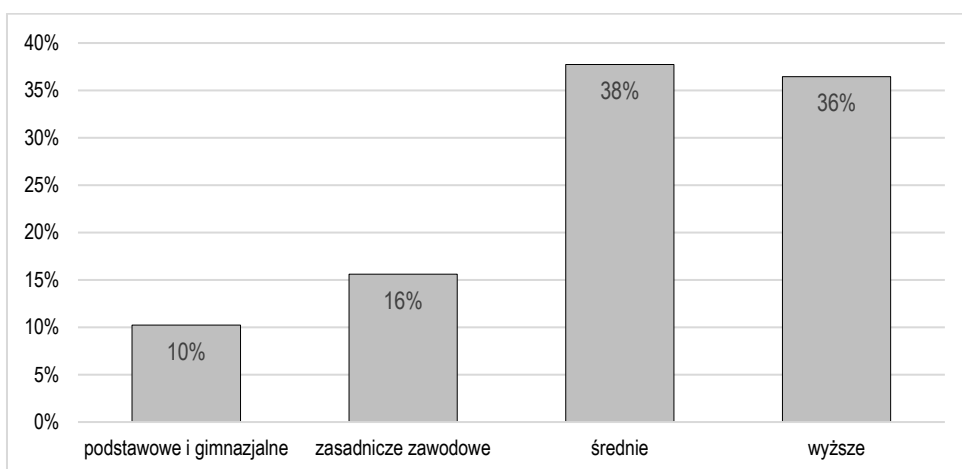
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Dzielnica Olszynka zmagą się z postępującymi procesami starzenia, o czym świadczy malejąca liczba osób do 18. roku życia i zarazem rosnąca liczba osób po 60. roku życia (ryc.26). W 2022 roku, w stosunku do 2010 roku, nastąpił spadek grupy mieszkańców niepełnoletnich o 19,6%, przy jednoczesnym wzroście grupy seniorów aż o 43,3%.

Z uwagi na brak danych statystycznych, opisujących strukturę wykształcenia, w ujęciu wewnętrznym, wykorzystano dane z ewidencji Gdańskiej Karty Mieszkańca. Są to informacje niekompletne i pogładowe z uwagi na fakt, że karty mieszkańca posiada zaledwie 1,9 tys. osób, a ponad połowa z nich nie udzieliła informacji na temat poziomu wykształcenia. Zatem dane dotyczące struktury wykształcenia mieszkańców, zaprezentowane na ryc.27, są jedynie informacyjne, szacunkowe i w żadnej mierze nie mogą być traktowane jako reprezentatywne dla dzielnicy nie tylko z uwagi na fakt, że dotyczą niewielkiej grupy mieszkańców, ale – z zasady – również tych osób, które są bardziej aktywne oraz świadome istnienia karty mieszkańca i związanych z nią benefitów. Z udostępnionych danych wynika, że niemal $\frac{3}{4}$ ogółu mieszkańców posiadających kartę mieszkańca, legitymuje się posiadaniem wykształcenia co najmniej średniego, a co 10. osoba – podstawowego/gimnazjalnego.

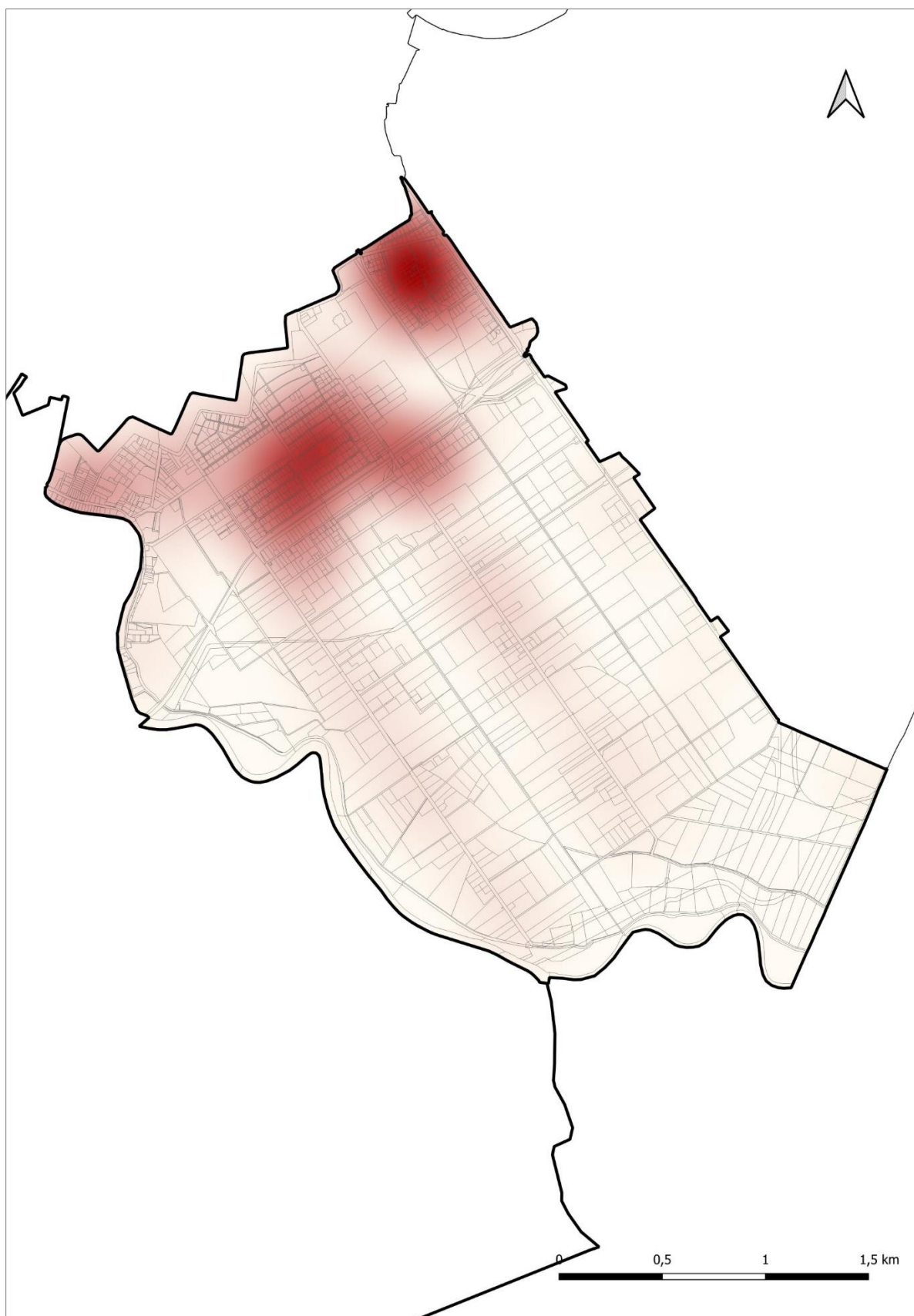


Ryc.26. Zmiany struktury wieku ludności w dzielnicy Olszynka w latach 2010-2022
 Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>



Ryc.27. Struktura wykształcenia deklarowana przez mieszkańców Olszynki posiadających Gdańską Kartę Mieszkańca w 2022 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gdańską Organizację Turystyczną

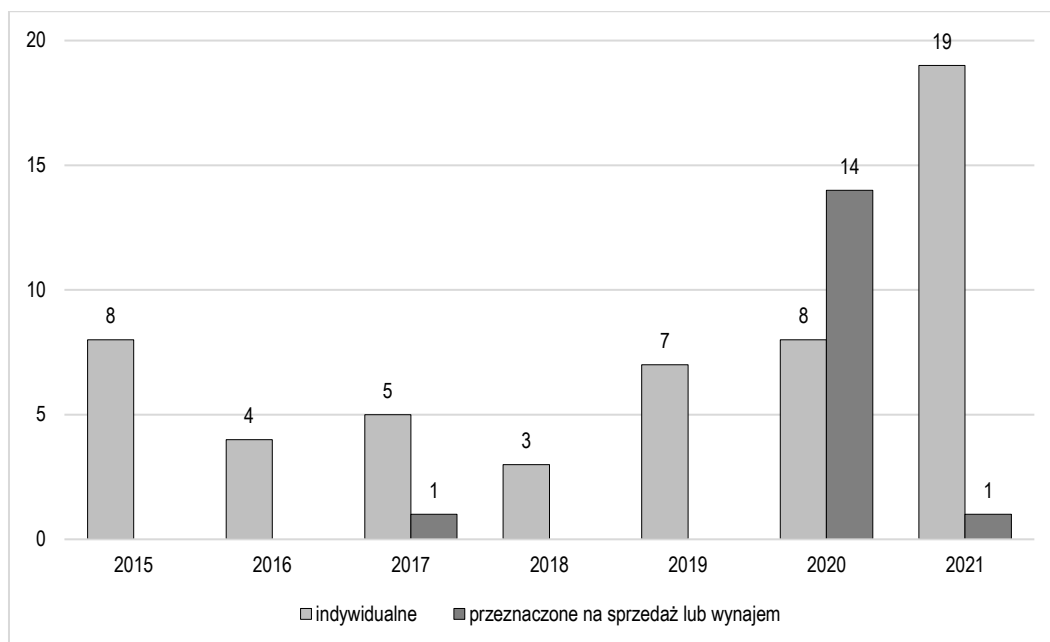
Pod względem rozmieszczenia ludności w przestrzeni dzielnicy, najwyższy poziom koncentracji dotyczy północnej części Olszynki (szczególnie okolice ulic: Modra i Łanowa), która jednocześnie jest w najwyższym stopniu zabudowana i zurbanizowana (ryc.28). Większość obszaru wykazuje niewielką koncentrację ludności, co wynika z dominującego rolniczego użytkowania tych obszarów oraz niskiej, rozproszonej zabudowy oraz faktu, że budynki mieszkalne stanowią niespełna 48% zabudowań (por. tab.3).



Ryc.28. Mapa koncentracji ludności zamieszkującej w dzielnicy Olszynka w 2022 roku
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

3.1.2. Mieszkalnictwo

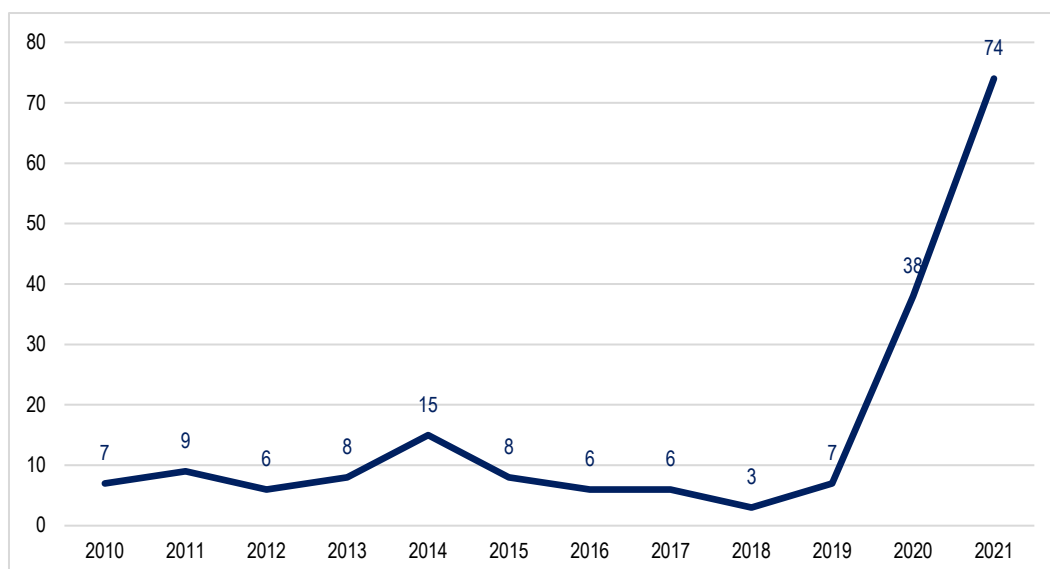
W latach 2015-2021 wybudowano łącznie 70 budynków mieszkalnych. Jak wynika z ryc.29, cały nowy zasób zabudowy mieszkaniowej stanowią budynki indywidualne bądź przeznaczone na sprzedaż lub wynajem. To oznacza, że w dzielnicy nie żadnych inwestycji mieszkaniowych realizowanych przez inne podmioty, w tym szczególnie samorząd lokalny (zabudowa komunalna) i spółdzielnie mieszkaniowe. W ostatnich latach zwraca uwagę postępujący rozwój zabudowy komercyjnej, przeznaczonej na sprzedaż lub wynajem, co znamionuje wzrost atrakcyjności inwestycyjnej wynikającej z rosnącego zainteresowania realizacją zabudowy przez firmy deweloperskie, a z czasem – wzrost atrakcyjności rezydencjonalnej.



Ryc.29. Nowe budynki oddane do użytkowania w dzielnicy Olszynka w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Wzrost zainteresowania nowymi inwestycjami na lokalnym rynku mieszkaniowym przejawia się wzrostem liczby mieszkań oddawanych do użytkowania (ryc.30). Tym samym, poza rozwojem oferty mieszkaniowej, zmienia się morfologia tych obszarów, z uwagi na rozwój zabudowy wielokondygnacyjnej, szczególnie w części północnej dzielnicy (ryc.33).



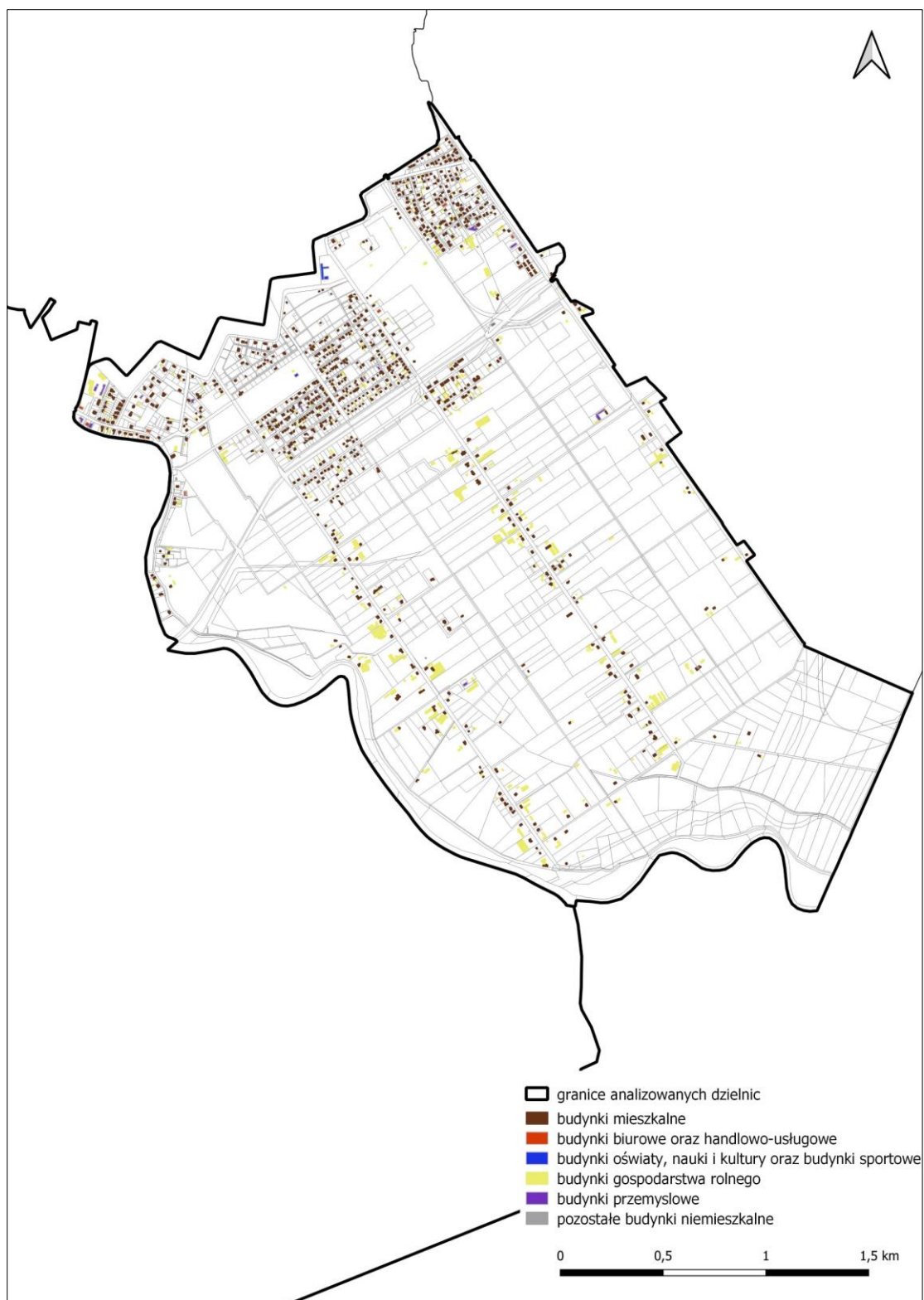
Ryc.30. Nowe mieszkania oddane do użytkowania w dzielnicy Olszynka w latach 2010-2021
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Obszar dzielnicy Olszynka cechuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenno-funkcjonalną z charakterystycznymi dla tej jednostki funkcjami związanymi z działalnością rolniczą. Również pod względem morfologicznym znaczne obszary dzielnicy (szczególnie środkowa i południowa jej część) nawiązują raczej do obszarów wiejskich. Jak już wspomniano, zabudowa mieszkaniowa stanowi niespełną połowę wszystkich zasobów budynków w dzielnicy, a budynki niemieszkalne, przypisane zazwyczaj do poszczególnych gospodarstw – niemal ¼ ogółu budynków. O rolniczym charakterze dzielnicy świadczy fakt, że na jej obszarze co piąty budynek jest związany z rolniczą działalnością w zakresie prowadzonej działalności wytwórczej bądź usługowej (tab.3). Mapa obrazująca rozmieszczenie zabudowy mieszkaniowej oraz pozostałych typów budynków i obiektów gospodarczych w dzielnicy (ryc.31) koreluje z obszarami zwiększonej koncentracji ludności.

Tab.3. Struktura funkcjonalna zabudowy dzielnicy Olszynka w 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba budynków	Udział w zabudowie dzielnicy
1	budynki mieszkalne	934	47,7%
2	pozostałe budynki niemieszkalne	478	24,4%
3	budynki związane z działalnością rolniczą	403	20,6%
4	budynki transportu i łączności	64	3,3%
5	nieokreślone	32	1,6%
6	budynki handlowo-usługowe	25	1,3%
7	budynki przemysłowe	10	0,5%
8	zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	8	0,4%
9	budynki oświaty nauki i kultury oraz budynki sportowe	3	0,2%
10	budynki biurowe	1	0,1%
11	budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej	1	0,1%
razem		1959	100,0%

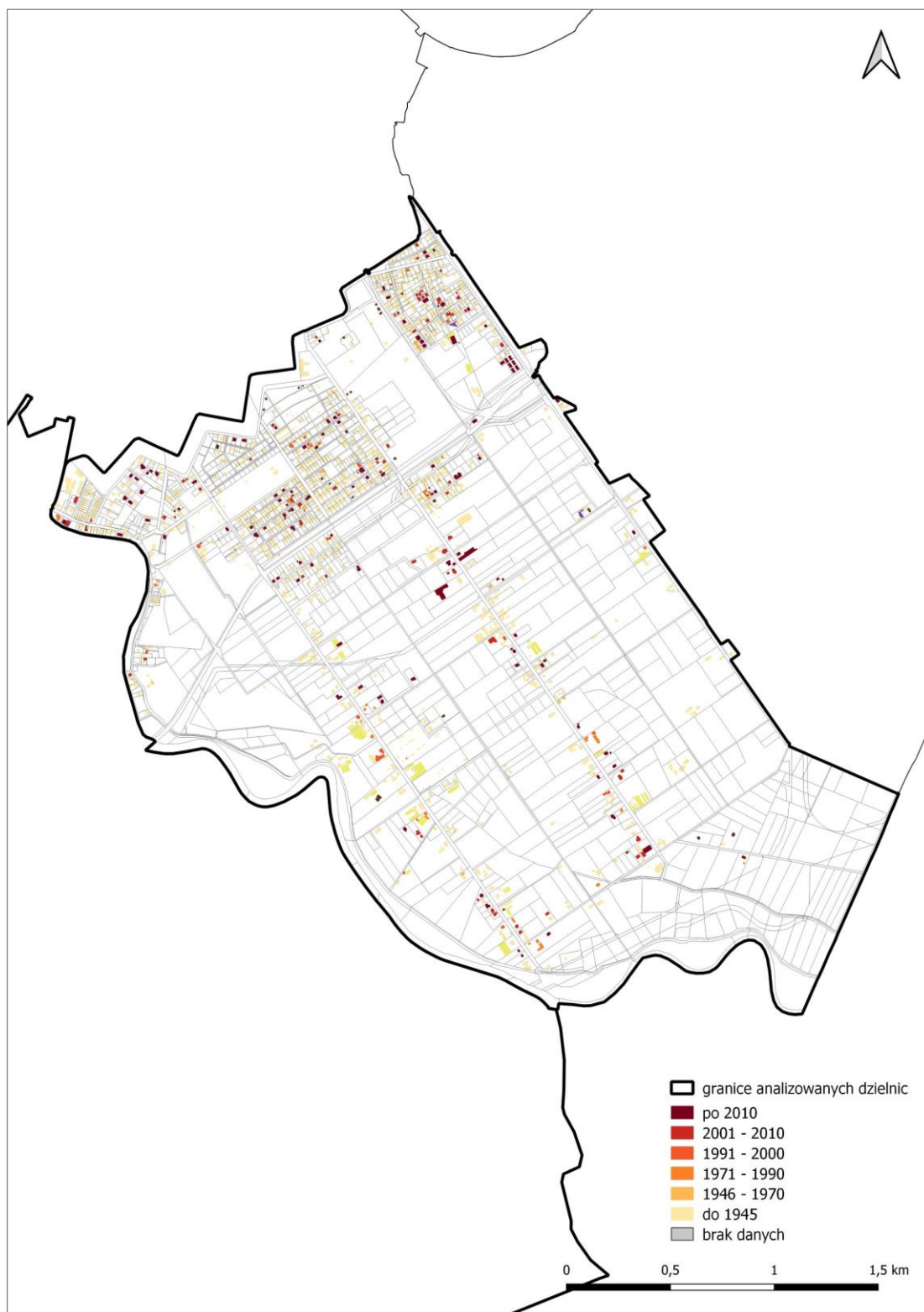
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska



Ryc.31. Rozmieszczenie budynków z wyszczególnieniem funkcji w dzielnicy Olszynka w 2022 roku
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

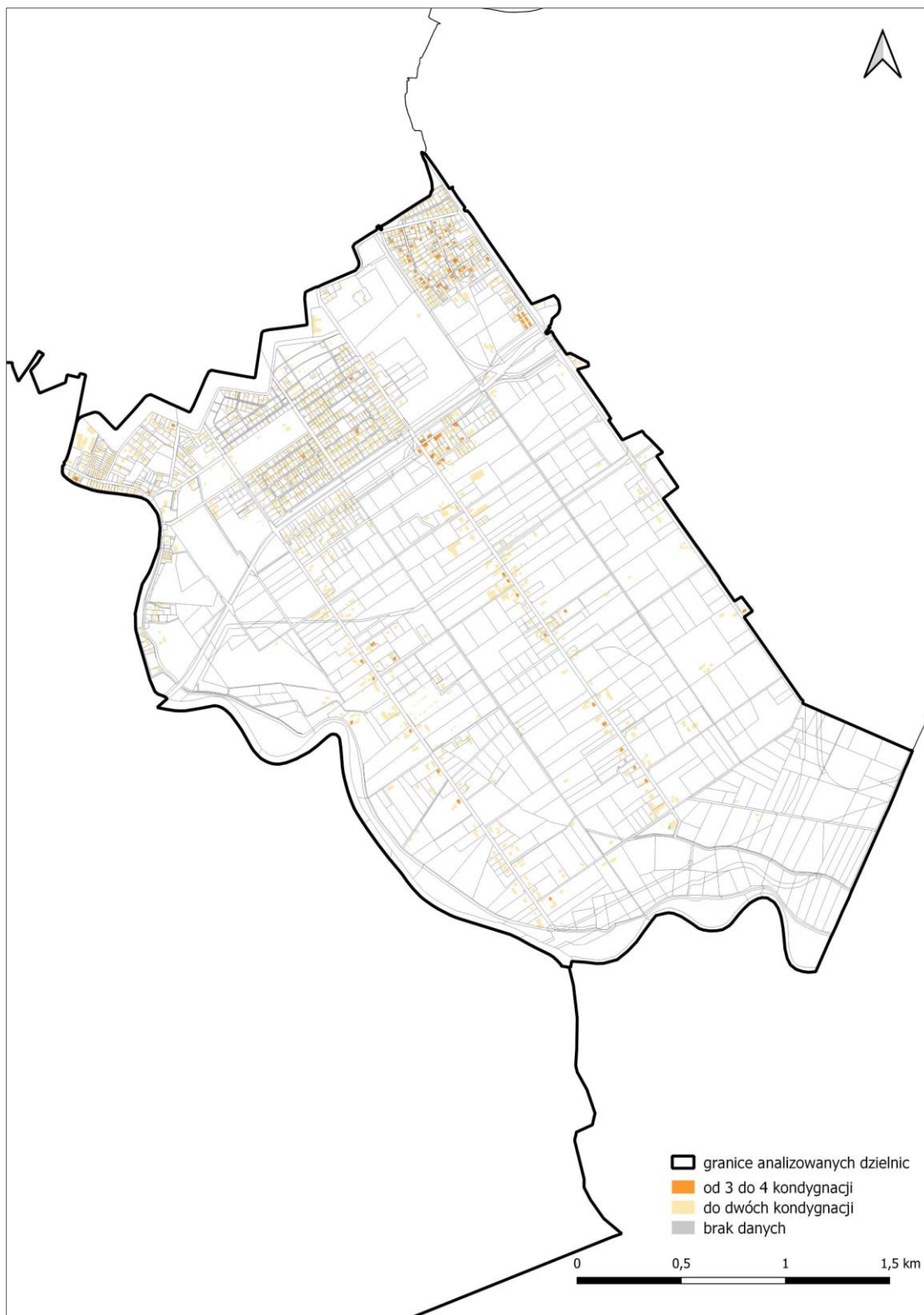
Na ryc.32 przedstawiono strukturę zabudowy według czasu realizacji. Obszar analizowanej jednostki jest zdominowany zabudową sprzed 1970 roku. Zabudowa realizowana po 1990 roku ma głównie charakter punktowy i jest zlokalizowana wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (ulica Łanowa i Modra) oraz w północnej – najbardziej zurbanizowanej i zabudowanej – części dzielnicy. Pod względem wysokości zabudowy dominują budynki

niskie (do dwóch kondygnacji) i niewielką część stanowią budynki o liczbie kondygnacji od 3 do 4 kondygnacji, zlokalizowane w północnej części dzielnicy i wzdłuż ulic Łanowej i Modrej (ryc.33).



Ryc.32. Zabudowa dzielnicy Olszynka według okresu realizacji (stan na 2022 rok)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska



Ryc.33. Zabudowa dzielnicy Olszynka według liczby kondygnacji (stan na 2022 rok)
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

3.1.3. Infrastruktura społeczna

3.1.3.1. Edukacja

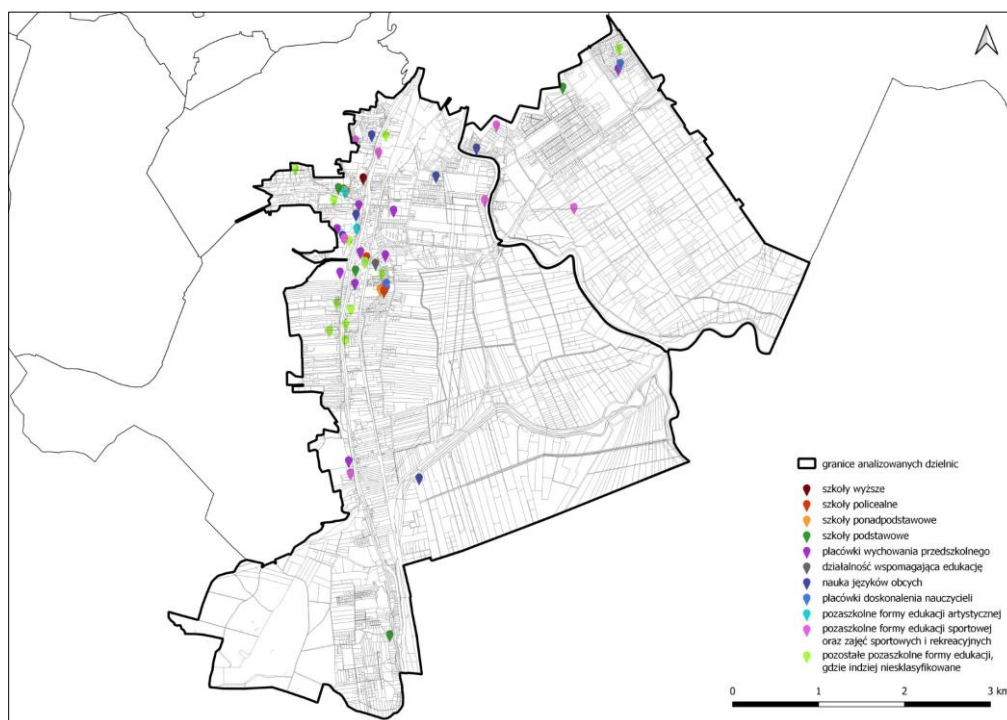
Na obszarze dzielnicy Olszynka istnieją pojedyncze placówki świadczące usługi z zakresu edukacji. Najważniejszą placówką jest samorządowa szkoła podstawowa nr 59, zlokalizowana

przy ul. Modrej. Według danych uzyskanych z Wydziału Edukacji UMG w roku szkolnym 2022/23 do szkoły uczęszczało 282 uczniów (w tym 30 obcokrajowców). Średnia liczebność klasy wyniosła niemal 18 osób. Na placówkę przypadają 44 etaty nauczycielskie. W 2022 roku szkoła wypromowała łącznie 32 absolwentów, którzy uzyskali następujące wyniki egzaminów ósmoklasisty: język polski – 58, matematyka – 42 i język angielski – 58. Na tle wyników średnich dla Gdańska (odpowiednio: 63, 65 i 78) są to rezultaty istotnie słabsze.

Ofertę szkoły podstawowej w zakresie edukacji wspiera kilka podmiotów, które wyodrębniono z systemu REGON. Realizują one usługi w zakresie :

- nauki języków obcych (1 placówka),
- pozaszkolnych form edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych (2 placówki),
- wychowania przedszkolnego (2 placówki),
- pozaszkolne form edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowanych (2 placówki),
- doskonalenia nauczycieli (1 placówka).

Na ryc.34 przedstawiono rozmieszczenie wymienionych placówek, które są zlokalizowane wzdłuż północnej granicy dzielnicy.



Ryc.34. Placówki edukacyjne w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

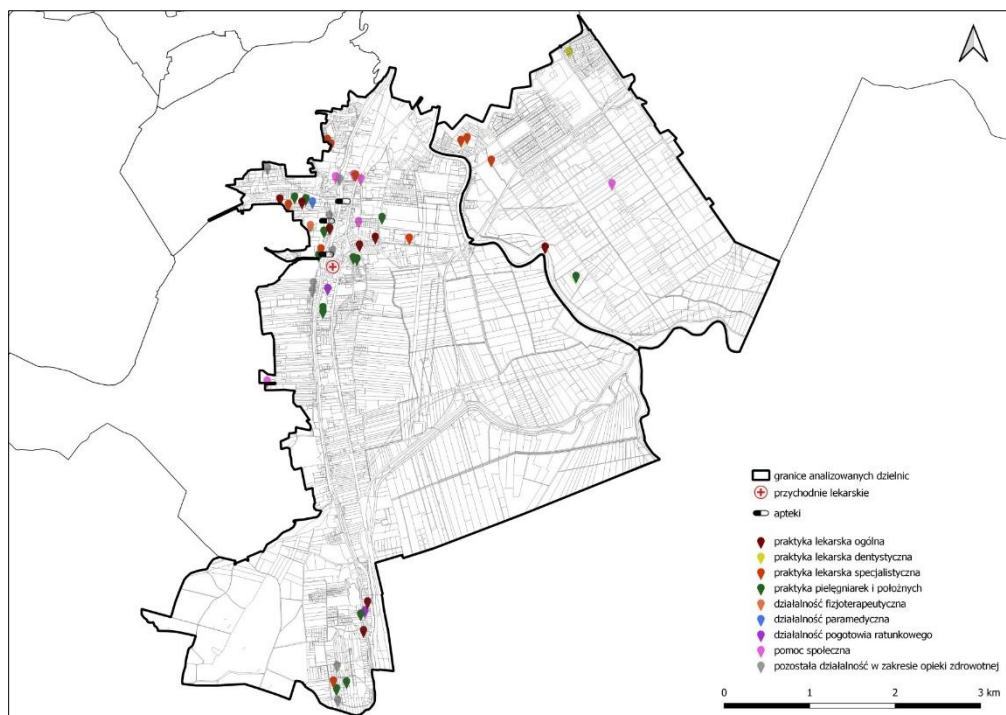
3.1.3.2. Ochrona zdrowia

Na obszarze dzielnicy funkcjonuje zaledwie kilka placówek świadczących komercyjne usługi w zakresie ochrony zdrowia. Z danych pozyskanych z systemu REGON według stanu na 2021 roku wynika, że prowadzono tu działalność w zakresie:

- praktyki lekarskiej specjalistycznej (3 placówki),
- praktyki lekarskiej ogólnej (1 placówka),
- praktyki lekarskiej dentystrycznej (1 placówka),

- praktyki pielęgniarek i położnych (1 placówka)
- pomocy społecznej z zakwaterowaniem (1 placówka).

Niewątpliwie, pod względem infrastruktury ochrony zdrowia i świadczenia usług w tym zakresie, Olszynka wypada bardzo słabo, tym bardziej, że brakuje tu jakichkolwiek placówek wielospecjalistycznych, wspieranych przez sektor publiczny. Wobec postępującego starzenia się mieszkańców dzielnicy i ich ograniczonej z wiekiem mobilności, kwestia ta staje się kluczowym problemem społecznym, istotnie odbijającym się na jakości życia. Na ryc.35 przedstawiono rozmieszczenie tych placówek w przestrzeni dzielnicy.



Ryc.35. Placówki ochrony zdrowia w dzielnicy Olszynka w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

3.1.3.3. Kultura, sport i rekreacja

Podobnie, jak w przypadku placówek oświatowych i ochrony zdrowia, również pod względem dostępności instytucji kultury Olszynka wypada negatywnie. Jedynymi podmiotami, które w systemie REGON klasyfikuje się do działalności związanych z kulturą, są kowalstwo artystyczne i działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych (spółka „Czerwone Gitary Group”). Ponadto, na obszarze dzielnicy funkcjonuje pięć podmiotów, które w profilu firmowym mają zapisaną działalność związaną ze sportem, m.in.: Młodzieżowy Międzyszkolny Klub Sportowy „Gdańskie Lwy”, Klub Piłkarski „Pomerania” czy Polska Federacja Parkour i Freerun.

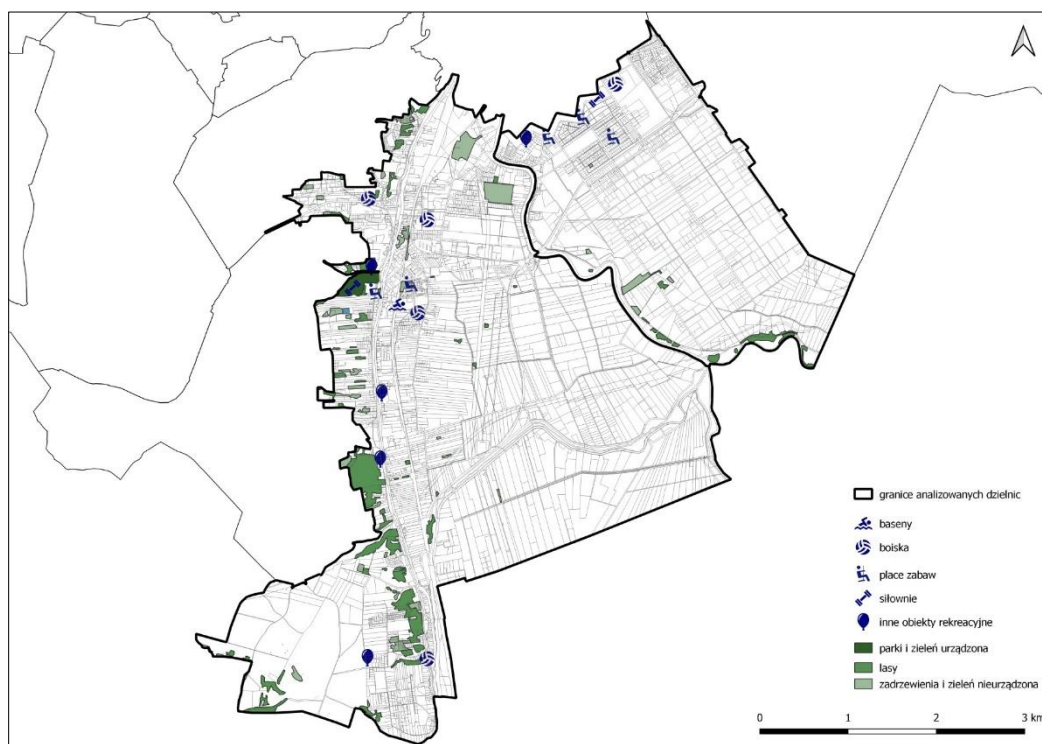
Niewątpliwie, ważnym elementem infrastruktury społecznej są obszary i obiekty sportowo-rekreacyjne. W tab.4 przedstawiono obiekty sportowe i rekreacyjne, funkcjonujące obecnie na obszarze Olszynki. Natomiast na ryc.36 zaprezentowano rozmieszczenie tych obiektów, wraz z lokalizacją obszarów o potencjale rekreacyjnym (głównie tereny zielone). O ile obiekty są zlokalizowane punktowo wzdłuż północnej granicy dzielnicy, o tyle tereny zielone – wzdłuż południowo-zachodniej granicy. To oznacza, że zarówno pod względem liczebności, jak i fizycznej dostępności miejsc rekreacji, dzielnica wypada dość słabo i z pewnością wymaga

działań na rzecz wsparcia rozwoju tego typu terenów, choćby z uwagi na fakt, że one istotnie mogą wpływać na podniesienie poziomu jakości życia.

Tab.4. Wykaz obiektów sportowo-rekreacyjnych w dzielnicy Olszynka

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja
1	Zestaw sprawnościowy	ul. Pusta
2	Siłownia	ul. Na Szańcach
3	Plac zabaw	ul. Na Szańcach
4	Plac zabaw	ul. Miodowa i ul. Sierpowa
5	Plac zabaw	ul. Pusta
6	Boisko sportowe przy SP 59	ul. Modra
7	Siłownia terenowa	ul. Modra

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przed Biuro Rozwoju Gdańska

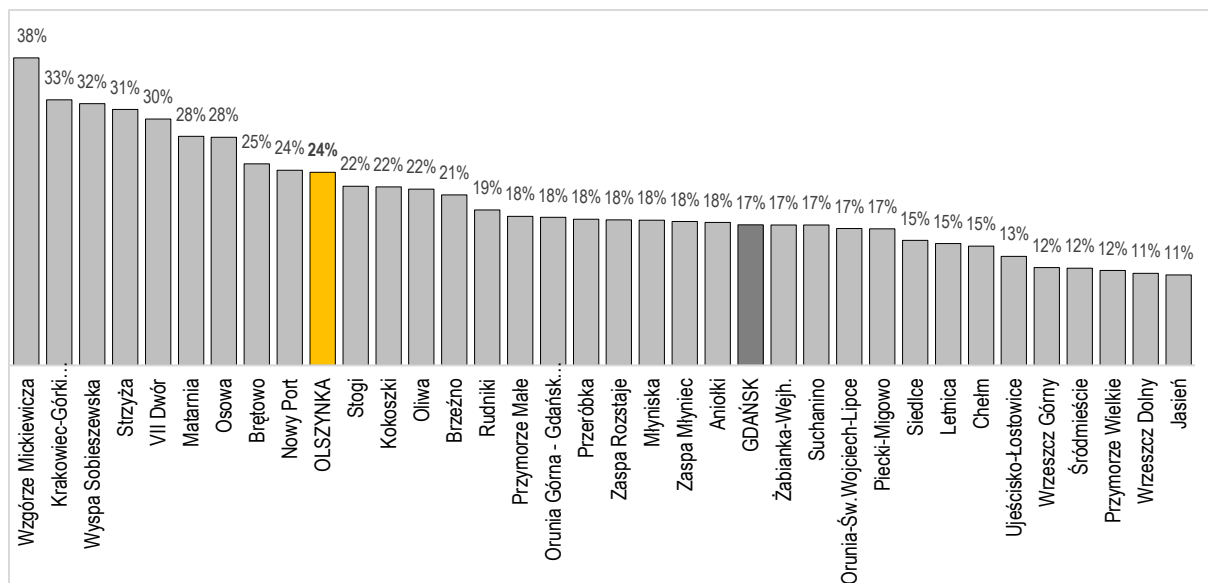


Ryc.36. Obiekty kultury, sportu i rekreacji oraz tereny zieleni w dzielnicy Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

3.1.4. Aktywność społeczna mieszkańców

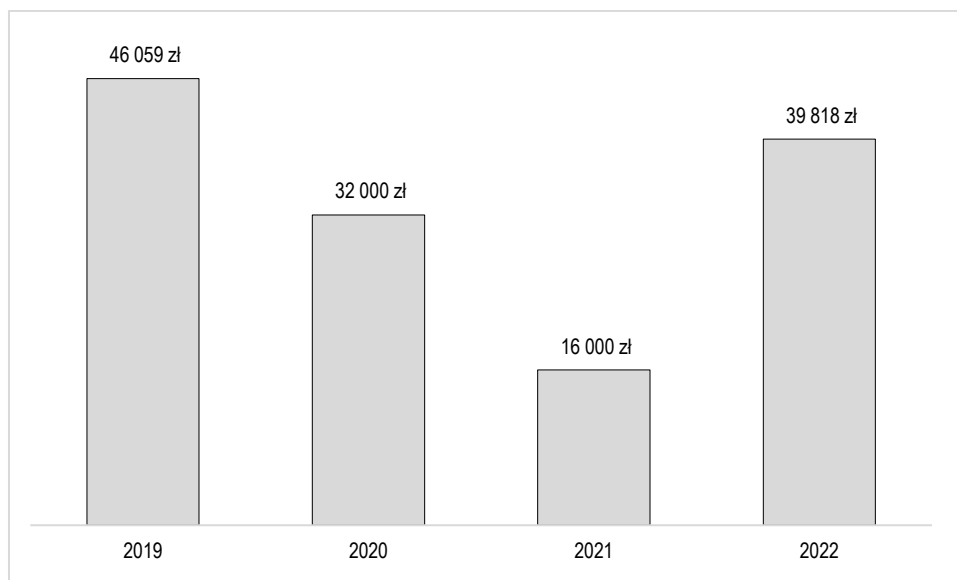
Jednym z aspektów aktywności obywatelskiej jest uczestnictwo w wyborach. Udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego, parlamentarnych, prezydenckich i lokalnych mieszkańców Olszynki został przedstawiony w rozdz. 2. Jak już wspomniano, w przypadku tej dzielnicy zwraca uwagę wyraźnie wyższe zainteresowanie wyborami w skali dzielnicy, czyli do rady dzielnicy oraz w głosowaniach na budżet obywatelski aniżeli w Gdańsku. Na ryc.37 przedstawiono frekwencję w wyborach do rad dzielnic (Olszynka 23,6%; 10. miejsce spośród wszystkich jednostek pomocniczych).



Ryc.37. Frekwencja w wyborach do rad dzielnic w dzielnicy Olszynka w 2019 roku na tle pozostałych jednostek pomocniczych Gdańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Jak wynika z danych, udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami, w latach 2019-2022 za pośrednictwem Rady Dzielnic Olszynka w działania o charakterze na rzecz lokalnej społeczności o poprawy jakości przestrzeni dzielnicy zainwestowano łącznie 133,9 tys. zł. (z wyłączeniem środków, które nie były wykorzystane w danym roku i przenoszone na kolejne lata). Na ryc.38 przedstawiono poziom finansowania w kolejnych latach, natomiast w tab.5 zestawiono szczegółowo wszystkie projekty, które w omawianym okresie zostały sfinansowane i zrealizowane dzięki Radzie Dzielnic Olszynka.



Ryc.38. Poziom finansowania projektów Rady Dzielnic Olszynka w latach 2019-2022

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami

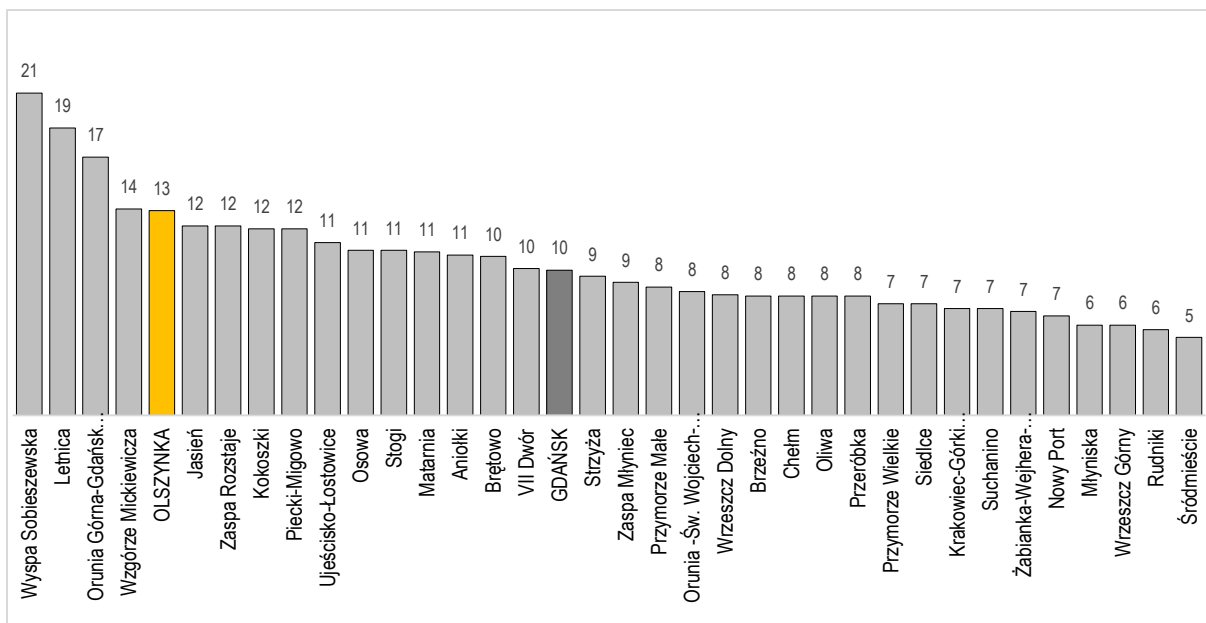
Tab.5. Zestawienie projektów Rady Dzielnic Olszynka realizowanych w latach 2019-2022

Rok	Projekt	Kwota finansowania
2019	Festyn Dzień Dziecka - SP 59	2 000,00 zł
	Smocze łódzie	1 000,00 zł

	Letni wypoczynek dla dzieci - SP nr 59	5 000,00 zł
	Zakup pomocy dydaktycznych - SP nr 59	2 000,00 zł
	Festyn dla mieszkańców	23 877,00 zł
	Zakup gablot informacyjnych	3 000,00 zł
	Wigilia Seniorów	5 000,00 zł
	Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców	4 182,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z roku 2019 oraz na rok 2020	7 419,00 zł
2020	Środki na walkę przeciwdziałaniu COVID - 19	20 000,00 zł
	Zakup paczek świątecznych dla seniorów dzielnicy	4 000,00 zł
	Rajdy rowerowe dla mieszkańców: dzieci, młodzieży i osób towarzyszących	2 000,00 zł
	Wsparcie zajęć na smoczach łodziach	1 500,00 zł
	Monitoring w dzielnicy - dzikich wysypisk	3 000,00 zł
	Administrowanie strony internetowej	1 000,00 zł
	Zakup tabliczek - zakaz wysypywania śmieci	500,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z roku 2020 i 2019 na rok 2021	20 938,00 zł
2021	Organizacja rajdu rowerowego "Kręcę dla Olszynki"	3 000,00 zł
	Zakup tablic informujących o zakazie wysypywania śmieci i oprzyrządowania	1 800,00 zł
	Utrzymanie strony internetowej	1 200,00 zł
	Zakup paczek świątecznych dla seniorów dzielnicy	10 000,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z roku 2021 na rok 2022	36 074,00 zł
2022	Zakup pomocy szkolnych dla uczniów SP 59	6 000,00 zł
	Organizacja Dnia Dziecka wspólnie z SP 59	2 000,00 zł
	Organizacja rajdów rowerowych	3 000,00 zł
	Zajęcia sportowo-integracyjne na smoczach łodziach	2 000,00 zł
	Doroczny festyn dzielnicowy	13 068,00 zł
	Wigilia seniorów dzielnicy	5 000,00 zł
	Zakup paczek dla seniorów i osób potrzebujących	6 750,00 zł
	Obsługa i prowadzenie strony internetowej RD	2 000,00 zł
Razem		198 308,00 zł

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami

Jak już wspomniano, ważnym narzędziem, które w sposób pośredni opisuje poziom społecznego zaangażowania na rzecz najbliższego otoczenia, jest głosowanie na projekty budżetu obywatelskiego. W przypadku dzielnicy Olszynka zwraca uwagę relatywnie większe zainteresowanie tego typu inicjatywami aniżeli w Gdańsku (ryc.39). W edycji projektu obywatelskiego z 2022 roku wzięło udział 13,4% osób uprawnionych, co ulokowało Olszynkę na 5. miejscu spośród 35 jednostek pomocniczych miasta.



Ryc.39. Frekwencja głosowaniu na projekty budżetu obywatelskiego w dzielnicy Olszynka w 2022 roku na tle pozostałych jednostek pomocniczych Gdańsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

W tab.6 przedstawiono projekty z obszaru Olszynki, które zostały wybrane do realizacji w latach 2020-2024 wraz kwotą finansowania. Z niniejszego zestawienia wynika, że łącznie zainwestowano w lokalne przedsięwzięcia 3 262 718 zł. Niewątpliwie, realizowane projekty dotyczą inicjatyw i obiektów, które wpływają na poprawę jakości zamieszkania i życia w dzielnicy. Dominują bowiem przedsięwzięcia na rzecz rozwoju terenów zieleni, rekreacji i poczucia bezpieczeństwa i są odpowiedzią na braki, które wskazywali mieszkańcy podczas badań nad jakością życia.

Tab.6. Projekty przyjęte do realizacji i finansowane w ramach budżetu obywatelskiego w dzielnicy Olszynka w latach 2020-2024

Nazwa projektu	Koszt	Typ budżetu i rok realizacji
Zajęcia sportowe pod chmurką: treningi aktywizujące OPEN i Nordic Walking	10 400 zł	BO 2020
Budowa przystani kajakowej, slipu dla małych jednostek pływających wraz z infrastrukturą na Koryłce	170 000 zł	BO 2020
Doposażenie placu zabaw ul. Miodowa	10 600 zł	BO 2020
Treningowe place zabaw w dzielnicy Olszynka	190 000 zł	BO 2020
Budzimy się pod niebem Olszynki	19 975 zł	BO 2020
Mała architektura, inteligentne oświetlenie oraz czujniki jakości powietrza przy bastionach (na wysokości ul. Zuchów)	110 000 zł	BO 2020
Wrota Olszynki - bezpieczne i atrakcyjne alejki piesze przy Oplywie Motławy.	204 390 zł	BO 2021
Koty i My	18 525 zł	BO 2021
Radarowy wyświetlacz prędkości - minimum 2 sztuki	28 000 zł	BO 2021
Świetliki Oplywu Motławy - instalacja latarni	222 960 zł	BO 2022
Pole do disc golfa nad Motławą	45 000 zł	BO 2022
Rekreacyjny plac zabaw	222 960 zł	BO 2022
Sterylizacja bezpańskich kotów - Olszynka	30 000 zł	BO 2022
Aktywnie, sportowo i kreatywnie n/d oplywem Motławy	222 960 zł	BO 2022

Pole do disc golfa nad Motławą	45 000 zł	BO 2022
Na Szańcach - ulica OdNowa (etap I)	235 483 zł	BO 2023
Treningowe place zabaw w dzielnicy Olszynka - etap ii	215 483 zł	BO 2023
Na Szańcach - ulica OdNowa (etap II)	214 743 zł	BO 2024
Świetlica osiedlowa przy ul. Bratki - Etap I.	214 743 zł	BO 2024
Treningowe place zabaw w dzielnicy Olszynka - etap ii	214 743 zł	BO 2024
Wypoczynek w cieniu historycznych głogów na Oplwywie Motławy	51 098 zł	ZBO 2021
Zielona Olszynka	51 098 zł	ZBO 2021
Zielony zakątek NIWKI	55 740 zł	ZBO 2022
Park kieszonkowy - Bluszczowa/Letnia	55 740 zł	ZBO 2022
Park kieszonkowy Bluszczowa-Letnia	55 000 zł	ZBO 2023
Bratki Rabatki na ulicy Bratki	58 800 zł	ZBO 2023
Park kieszonkowy - Bluszczowa/Letnia. Etap II	58 870 zł	ZBO 2023
Zielony Zakątek NIWKI - Park Kieszonkowy	58 800 zł	ZBO 2023
Bratki Rabatki	53 757 zł	ZBO 2024
Hop na Oplwy (Drewniana kładka ułatwiająca przejście przez rów melioracyjny przy ul. Na Szańce i nasadzenia krzewów)	53 737 zł	ZBO 2024
Oddychaj świadomie - ekosłupki dla Olszynki	8 856 zł	ZBO 2024
Park kieszonkowy - Bluszczowa/Letnia. Etap II	53 757 zł	ZBO 2024
Zmniejsz objętość plastiku - zgniatarki do butelek dla Olszynki	1 500 zł	ZBO 2024

Źródło: Opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami UMG

3.1.5. Jakość życia

Jak już zaznaczono w rozdziale 2, wyniki badań nad jakością życia, prowadzone w Gdańsku, są agregowane do grup dzielnic (Olszynka wraz z Orunią-św. Wojciech-Lipce). W poniższych zestawieniach przedstawiono wyniki badań jakości życia według wybranych kategorii je identyfikujących wraz z uszczegółowieniem ich składowych oraz wskazaniem zmian ocen społecznych w stosunku do 2016 roku.

Tab.7. Ocena sieci handlowo-usługowej jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Sieć handlowo-usługowa	2016	2021	zmiana
dostępność sklepów z artykułami codziennego użytku	4,34	4,47	0,13
dostępność sklepów z odzieżą i obuwem	1,84	2,68	0,84
dostępność usług bankowych (w tym bankomatu)	2,44	2,96	0,52
dostępność poczty, punktu pocztowego	3,31	3,70	0,39
dostępność apteki	3,44	4,18	0,74
dostępność innych podstawowych usług	2,97	3,08	0,11
dostępność centrów handlowych	2,13	2,72	0,59
dostępność restauracji, kawiarni i pubów	1,65	2,64	0,99
OCENA ŚREDNIA	2,80	3,45	0,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

W przypadku sieci handlowo-usługowej (tab.7) ocena średnia wyniosła 3,45 (wzrost w stosunku do 2016 roku o 0,65 pkt), przy czym najlepiej oceniono dostępność sklepów z

artykułami codziennego użytku i aptek (odpowiednio 4,47 i 4,18), a najslabiej dostępność placówek gastronomicznych oraz dostępność sklepów z odzieżą i obuwem (odpowiednio 2,64 i 2,68). Największą pozytywną zmianę zaobserwowano w przypadku dostępności placówek gastronomicznych (+0,99 pkt), a najniższą – w przypadku dostępności do innych podstawowych usług (+0,11 pkt).

Komunikacja tramwajowa (tab.8) została oceniona na 3,68 pkt, notując wzrost w stosunku do 2016 roku o 0,83 pkt. W przypadku kategorii szczegółowych, najlepiej jest postrzegany stan i czystość przystanków oraz stan i czystość tramwajów (odpowiednio 4,00 i 3,96) a najgorzej – ceny biletów oraz dostępność tej sieci w pobliżu miejsca zamieszkania (odpowiednio 3,42 i 3,54). Największą pozytywną zmianę zaobserwowano w przypadku dostępności w miejscu zamieszkania (+1.59 pkt), a najmniejszą – w przypadku punktualności kursowania (0,27 pkt).

Tab.8. Ocena komunikacji tramwajowej jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Komunikacja tramwajowa	2016	2021	zmiana
dostępność w pobliżu miejsca zamieszkania	1,95	3,54	1,59
częstotliwość kursowania pojazdów	3,06	3,85	0,79
stan i czystość przystanków	2,97	4,00	1,03
punktualność kursowania (zgodne z planem)	3,50	3,77	0,27
jakość i komfort podróżowania	3,49	3,81	0,32
stan i czystość tramwajów	3,53	3,96	0,43
cena biletów	2,52	3,42	0,90
OCENA ŚREDNIA	2,85	3,68	0,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Z kolei, komunikacja autobusowa (tab.9) została oceniona łącznie na 3,88 pkt, notując symboliczny wzrost w stosunku do 2016 roku o 0,03 pkt. Pośród kategorii szczegółowych, najlepiej jest postrzegana dostępność tej sieci w miejscu zamieszkania oraz stan i czystość autobusów (odpowiednio 4,29 i 4,02) a najgorzej – ceny biletów oraz punktualność kursowania (odpowiednio 3,32 i 3,73). Największą pozytywną zmianę zaobserwowano w przypadku ceny biletów (+0,38 pkt), natomiast największy spadek dotyczy dostępności tej sieci w pobliżu miejsca zamieszkania (-0,48 pkt).

Tab.9. Ocena komunikacji autobusowej jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Komunikacja autobusowa	2016	2021	zmiana
dostępność w pobliżu miejsca zamieszkania	4,77	4,29	-0,48
częstotliwość kursowania pojazdów	4,02	3,79	-0,23
stan i czystość przystanków	3,70	3,95	0,25
punktualność kursowania (zgodne z planem)	4,05	3,73	-0,32
jakość i komfort podróżowania	3,77	3,85	0,08
stan i czystość autobusów	3,74	4,02	0,28
cena biletów	2,94	3,32	0,38
OCENA ŚREDNIA	3,85	3,88	0,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Nieco lepiej oceniono komunikację kolejową (tab.10) Szybką Koleją Miejską (SKM) i Pomorską Koleją Metropolitalną (PKM), której łączna ocena wyniosła 3,99 i w stosunku do 2016 roku wzrosła o 0,64 pkt. Pośród kategorii szczegółowych, najlepiej jest postrzegana dostępność w pobliżu miejsca zamieszkania oraz punktualność kursowania (po 4,12 pkt), a najgorzej – ceny biletów oraz częstotliwość kursowania pojazdów (po 3,88). Największą pozytywną zmianę zaobserwowano w przypadku częstotliwości kursowania pojazdów (+1,08 pkt), a najmniejszą – w przypadku jakości i komfortu podróżowania (+0,32 pkt).

Tab.10. Ocena komunikacji SKM i PKM jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Komunikacja SKM i PKM	2016	2021	zmiana
dostępność w pobliżu miejsca zamieszkania	3,04	4,12	1,08
częstotliwość kursowania pojazdów	2,69	3,88	1,19
stan i czystość przystanków	3,60	4,00	0,40
punktualność kursowania (zgodne z planem)	3,76	4,12	0,36
jakość i komfort podróżowania	3,68	4,00	0,32
stan i czystość taboru	3,46	3,94	0,48
cena biletów	3,00	3,88	0,88
OCENA ŚREDNIA	3,35	3,99	0,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Powiązania komunikacyjne dzielnicy (tab.11) zostały ocenione na 4,14 pkt (wzrost w stosunku do 2016 roku o 0,52 pkt), przy czym nieco lepiej są postrzegane możliwości dotarcia do miejsca pracy lub nauki (4,22) aniżeli możliwość dotarcia do innych dzielnic miasta w celach rodzinnych lub towarzyskich (4,13). Należy podkreślić, że ten aspekt jakości życia został najlepiej oceniony przez mieszkańców.

Tab.11. Ocena powiązań komunikacyjnych jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Powiązania komunikacyjne	2016	2021	zmiana
możliwość dotarcia do innych dzielnic miasta	3,59	4,13	0,54
możliwość dotarcia do miejsca pracy lub nauki	3,57	4,22	0,65
OCENA ŚREDNIA	3,62	4,14	0,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Infrastrukturę drogową oceniono już wyraźnie słabiej, zaledwie na 3,45 pkt, choć należy podkreślić poprawę tej oceny w stosunku do 2016 o 0,56 pkt. Najsłabiej jest postrzegana możliwość parkowania w miejscu zamieszkania (3,15) i spadek tego kryterium w stosunku do 2016 roku o 0,07 pkt (tab.12). Najlepiej w tej kategorii oceniane jest oświetlenie ulic i chodników oraz stan infrastruktury rowerowej (odpowiednio 3,82 i 3,65). Największą korzystną zmianę zanotowano w przypadku oceny stanu chodników i odśnieżania chodników w okresie zimowym (odpowiednio +1,02 i +0,89 pkt), natomiast spadek – jak już wspomniano – w przypadku możliwości parkowania w miejscu zamieszkania.

Tab.12. Ocena infrastruktury drogowej jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Infrastruktura drogowa	2016	2021	zmiana
stan infrastruktury drogowej	2,75	3,25	0,50
przejezdność ulic	3,04	3,20	0,16
stan infrastruktury rowerowej	3,27	3,65	0,38
dostępność infrastruktury rowerowej	3,32	3,57	0,25
oświetlenie ulic i chodników	3,46	3,82	0,36
odśnieżanie ulic w okresie zimowym	2,97	3,55	0,58
możliwość parkowania w miejscu zamieszkania	3,22	3,15	-0,07
stan chodników	2,30	3,32	1,02
odśnieżanie chodników w okresie zimowym	2,53	3,42	0,89
usytuowanie i bezpieczeństwo przejść dla pieszych	2,88	3,64	0,76
zadowolenie z infrastruktury drogowej w miejscu zamieszkania	2,52	3,33	0,81
OCENA ŚREDNIA	2,89	3,45	0,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Pośród analizowanych kategorii jakości życia najslabiej wypada ocena dotycząca ochrony zdrowia (tab.13), co jest generalnie prawidłowością w tego typu badaniach bez względu na skalę przestrzenną badania w Polsce. W przypadku dzielnic Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce ogólna ocena wyniosła 3,21 pkt, choć należy podkreślić jej wzrost o 0,49 pkt w stosunku do 2016 roku. W ujęciu szczegółowym najlepiej ocenianymi kryteriami są: możliwość wykonania badań laboratoryjnych i diagnostycznych i dostępność lekarzy pierwszego kontaktu (odpowiednio 3,45 i 3,40 pkt), a najslabiej – dostępność porad i pomocy psychologicznej oraz pomoc medyczna w nocy, w weekendy i święta (odpowiednio 2,82 pkt i 2,89 pkt). Najbardziej we wskazanym okresie poprawiła się ocena dostępności porad i pomocy psychologicznej, a pogorszyła – ocena dostępności lekarzy pierwszego kontaktu (odpowiednio +82 pkt i -0,15 pkt).

Tab.13. Ocena ochrony zdrowia jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Ochrona zdrowia	2016	2021	zmiana
dostępność lekarzy pierwszego kontaktu	3,55	3,40	-0,15
dostępność lekarzy specjalistów	2,29	2,96	0,67
możliwość wykonania badań laboratoryjnych i diagnostycznych	3,14	3,45	0,31
pomoc medyczna w nocy, w weekendy i święta	2,55	2,89	0,34
dostępność usług stomatologicznych	2,27	3,06	0,79
dostępność porad i pomocy psychologicznej	2,00	2,82	0,82
OCENA ŚREDNIA	2,72	3,21	0,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Poczucie bezpieczeństwa (tab.14) jest oceniane przez mieszkańców na 3,78 pkt (wzrost od 2016 roku o 0,46 pkt), przy czym najlepiej są postrzegane relacje z sąsiadami i pomoc sąsiedzka oraz poczucie bezpieczeństwa w dzień (odpowiednio 4,30 i 4,16 pkt), a najgorzej – szybkość i skuteczność działania policji oraz Straży Miejskiej (odpowiednio 3,22 i 3,26 pkt). Największą

korzystną zmianę zanotowano w przypadku szybkości i skuteczności działania Straży Miejskiej, a najmniejszą – w przypadku poczucia bezpieczeństwa w ciągu dnia (odpowiednio +0,97 i +0,14 pkt).

Tab.14. Ocena poczucia bezpieczeństwa jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Poczucie bezpieczeństwa	2016	2021	zmiana
poczucie bezpieczeństwa w dzień	4,02	4,16	0,14
poczucie bezpieczeństwa w nocy	3,13	3,65	0,52
poczucie bezpieczeństwa w zakresie ochrony mienia	3,27	3,48	0,21
poczucie bezpieczeństwa w zakresie ochrony życia (napady)	3,23	3,55	0,32
szybkość i skuteczność działania policji	2,89	3,22	0,33
szybkość i skuteczność działania Straży Miejskiej	2,29	3,26	0,97
relacje z sąsiadami i pomoc sąsiedzka	3,83	4,30	0,47
OCENA ŚREDNIA	3,32	3,78	0,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Kategoria przyroda i ochrona środowiska naturalnego (tab.15) zyskała na ocenie w stosunku do 2016 roku zaledwie +0,4 pkt (3,90 w 2021 wobec 3,86 w 2016 roku). Najlepiej oceniana jest dostępność pojemników na surowce wtórne oraz dostępność terenów zieleni (odpowiednio 4,18 pkt i 4,09 pkt), natomiast najslabiej – natężenie hałasu i czystość powietrza (odpowiednio 3,32 pkt i 3,63 pkt). Najwyższy wzrost oceny w analizowanym pięcioleciu dotyczy działalności służb sanitarno-porządkowych i dostępności pojemników na surowce wtórne (odpowiednio 0,39 pkt i 0,37 pkt). Spadek oceny dotyczy dostępności terenów zieleni i czystości powietrza (odpowiednio -0,36 i -0,16 pkt).

Tab.15. Ocena przyrody i ochrony środowiska naturalnego jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Przyroda i środowisko naturalne	2016	2021	zmiana
czystość powietrza	3,79	3,63	-0,16
natężenie hałasu	3,30	3,32	0,02
działalność służb sanitarno-porządkowych	3,55	3,94	0,39
odbiór odpadów z nieruchomości	4,16	4,02	-0,14
dostępność pojemników na surowce wtórne	3,81	4,18	0,37
dostępność terenów zielonych	4,45	4,09	-0,36
czystość i estetyka terenów zielonych	3,90	3,79	-0,11
jakość wody pitnej	3,90	4,04	0,14
OCENA ŚREDNIA	3,86	3,90	0,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna (tab.16) została oceniona na 3,95 pkt (wzrost o 0,74 pkt w stosunku do 2016 roku). Należy zaznaczyć, że w tej kategorii dane dotyczące dostępności usług rekreacyjnych, atrakcyjności oferty imprez i wydarzeń sportowych w mieście oraz dostępności informacji nt. imprez sportowych w mieście nie były oceniane w 2021 roku z uwagi na stan pandemii i okresy lockdownu. najlepiej oceniono dostępność placów zabaw dla dzieci

oraz jakość miejsc spacerowo-wypoczynkowych (odpowiednio 3,89 i 3,84), a najslabiej – jakość infrastruktury sportowej (3,29). Najwięcej na ocenie zyskała dostępność infrastruktury sportowej (+0,27 pkt), a najmniej – dostępność miejsc spacerowo-wypoczynkowych (+0,01 pkt).

Tab.16. Ocena infrastruktury sportowo-rekreacyjnej jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021(*2018)

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna	2016	2021	zmiana
dostępność miejsc spacerowo-wypoczynkowych (np. parki)	4,61	4,25	-0,36
jakość miejsc spacerowo-wypoczynkowych (parki, zieleńce)	4,54	4,29	-0,25
dostępność placów zabaw dla dzieci	4,27	4,06	-0,21
dostępność infrastruktury sportowej	1,77	3,67	1,90
jakość infrastruktury sportowej	2,19	3,45	1,26
dostępność usług rekreacyjnych*	1,63	2,43	0,80
atrakcyjność oferty imprez i wydarzeń sportowych w mieście*	2,80	3,47	0,67
dostępność informacji nt. imprez sportowych w mieście*	2,74	3,40	0,66
OCENA ŚREDNIA	3,21	3,95	0,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

W kategoriach obszarów otwartych najslabiej natomiast wypadła ocena przestrzeni publicznej (tab.17), która została oceniona na 3,32 pkt (wzrost o 0,19 pkt w stosunku do 2016 roku). Najlepiej w tej kategorii oceniono jakość informacji miejskiej w przestrzeni publicznej oraz dostępność mebli miejskich (odpowiednio 3,57 i 3,28 pkt), natomiast najslabiej - możliwość przemieszczania się osób niepełnosprawnych, starszych i z małymi dziećmi (3,25 pkt), choć należy zdecydowanie podkreślić, że w odniesieniu do 2016 roku to kryterium zanotowało najwyższy wzrost (o 0,37 pkt z pułapu zaledwie 2,88 pkt).

Tab.17. Ocena przestrzeni publicznej jako składowej jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku 2016 i 2021

Przeźren publiczna	2016	2021	zmiana
dostępność mebli miejskich (ławki, donice, rzeźby, fontanny)	3,41	3,39	-0,02
estetyka przestrzeni	2,92	3,13	0,21
jakość informacji miejskiej w przestrzeni publicznej	3,33	3,73	0,40
możliwość przemieszczania się osób niepełnosprawnych, starszych i z małymi dziećmi	2,58	2,98	0,40
OCENA ŚREDNIA	3,04	3,34	0,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

Podsumowując, należy zwrócić uwagę na fakt ogólnej poprawy oceny jakości życia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce, przy czym kategorie ją opisujące są dość zróżnicowane. Najlepiej wypadają te związane z potencjałem lokalizacyjnym obu dzielnic oraz lokalnymi uwarunkowaniami naturalnymi i możliwościami, jakie mogą dawać w kontekście rozwoju funkcji rekreacyjnej. Stąd też, najwyżej oceniono powiązania komunikacyjne z innymi obszarami w mieście, a także infrastrukturę sportowo-rekreacyjną i przyrodę oraz ochronę

środowiska naturalnego. Relatywnie dobrze oceniony został transport publiczny oraz poczucie bezpieczeństwa w dzielnicach.

Wyraźnie słabiej są postrzegane aspekty jakości życia związane z codziennym funkcjonowaniem w przestrzeni, a zatem przestrzeń publiczna, infrastruktura drogowa czy sieć handlowo-usługowa, co z pewnością wymaga interwencji i wsparcia ze strony władz lokalnych. Natomiast zdecydowanie najslabiej, choć typowo dla badań prowadzonych w Polsce, mieszkańcy oceniają dostępność do placówek opieki zdrowotnej, szczególnie w zakresie dostępności do medycznych usług specjalistycznych oraz pomocy medycznej w godzinach nocnych i podczas dni wolnych od pracy.

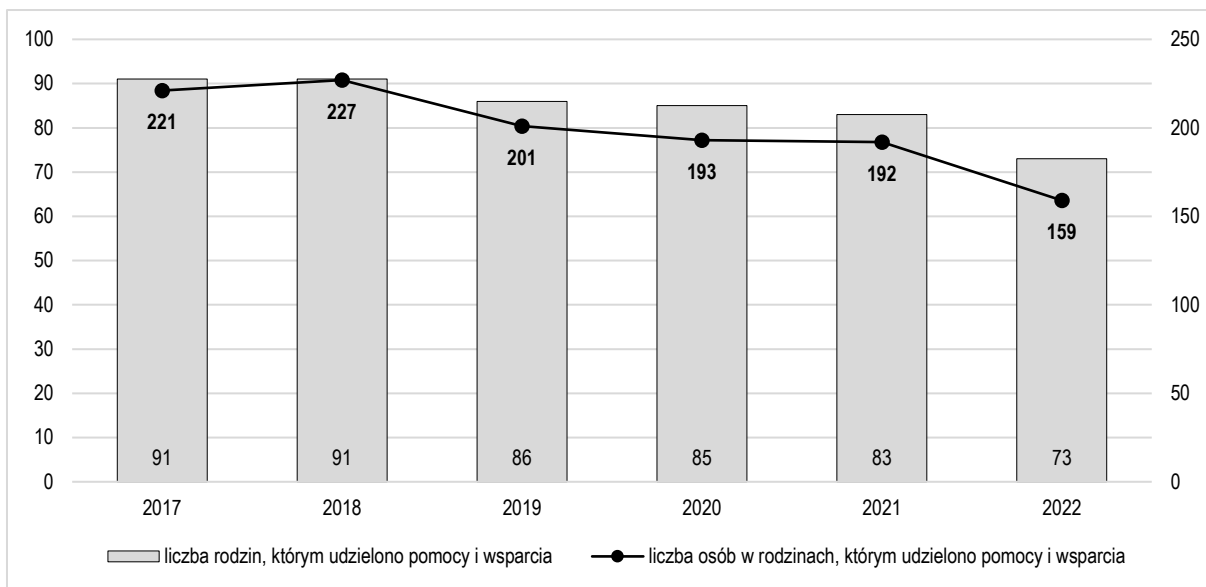
Jak już zaznaczono w rozdz. 2, pomimo ocen jakości życia, które na tle miasta wypadają nadal słabiej, należy podkreślać, że dynamika poprawy postrzegania poszczególnych jej aspektów jest wyższa niż przeciętnie w Gdańsku, co z pewnością jest pozytywnym przejawem zmian społeczno-gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych zachodzących w analizowanych dzielnicach.

3.1.6. Problemy i pomoc społeczna

Na obszarze dzielnicy Olszynka nie funkcjonują żadne placówki związane z publiczną i systemową pomocą społeczną. Natomiast spośród zasobów instytucjonalnych, w których realizowane są działania w ramach pomocy społecznej, wymieniane są przez MOPR: Akademia Małego Europejczyka, Szkoła Podstawowa nr 59 oraz Rada Dzielnicy Olszynka.

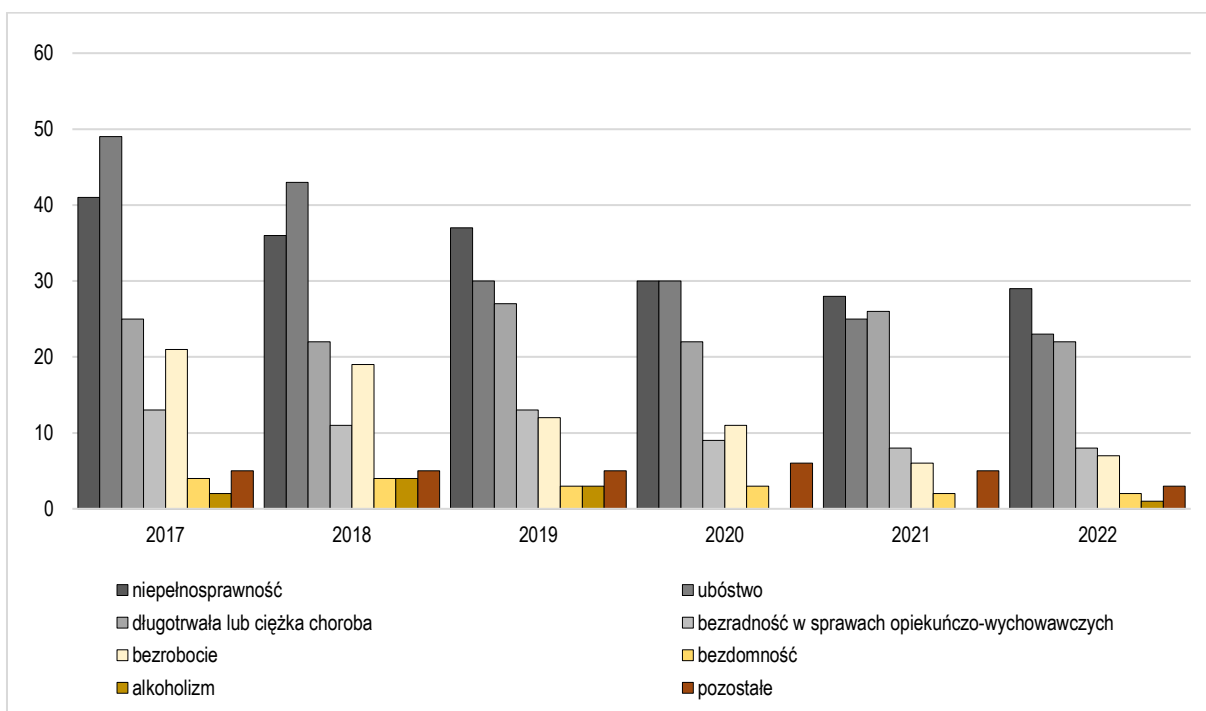
Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wynika, że w 2022 roku udzielono pomocy 73 rodzinom (i zarazem 159 osobom w tych rodzinach). Znakomita większość rodzin jest objęta pracą socjalną (64 rodziny; 148 osób), natomiast około 70 osób pobiera świadczenia w postaci zasiłku stałego, celowego bądź okresowego). Należy zaznaczyć, że od 2017 roku systematycznie spada liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną (ryc.40).

Pośród powodów udzielania pomocy społecznej rodzinom w latach 2017-2022 dominują: niepełnosprawność, ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba. Jak wynika z ryc.41, w przypadku wszystkich powodów nastąpił spadek liczby rodzin otrzymujących wsparcie, przy czym w największym stopniu dotyczy to bezrobocia i ubóstwa (odpowiednio 67% i 53%). Można to wiązać z relatywną poprawą sytuacji ekonomicznej w dzielnicy.



Ryc.40. Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w dzielnicy Olszynka w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku



Ryc.41. Powody udzielenia pomocy rodzinom w dzielnicy Olszynka w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie sformułowali ocenę w zakresie mocnych i słabych stron dzielnicy i potrzeb Olszynki w kontekście wsparcia lokalnej społeczności (tab.18).

Tab.18. Mocne i słabe strony dzielnicy Olszynka z perspektywy potrzeb społecznych

Mocne strony Olszynki	Słabe strony Olszynki
<ul style="list-style-type: none"> – tereny rekreacyjne wzdłuż Motławy. – dzielnica położenia blisko centrum miasta. – niewielka liczba mieszkańców na kilometr kwadratowy. – dobra infrastruktura rowerowa. – lokalni rolnicy oferujący produkty rolne oraz zatrudnienie. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak placówek opieki zdrowotnej. – zły stan techniczny budynków komunalnych, konieczność modernizacji systemów grzewczych. – niewystarczająco rozwinięta komunikacja publiczna, niewystarczająca liczba wiat przystankowych. – niewiele atrakcji dla dzieci i dorosłych. – niewystarczająco rozwinięta infrastruktura handlowo-usługowa. – brak kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w części dzielnicy. – mała liczba obiektów użyteczności publicznej. – ryzyko powodzi z uwagi na charakteryzujące olszynkę tereny zalewowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Natomiast wśród kluczowych potrzeb dzielnicy wskazano na następujące:

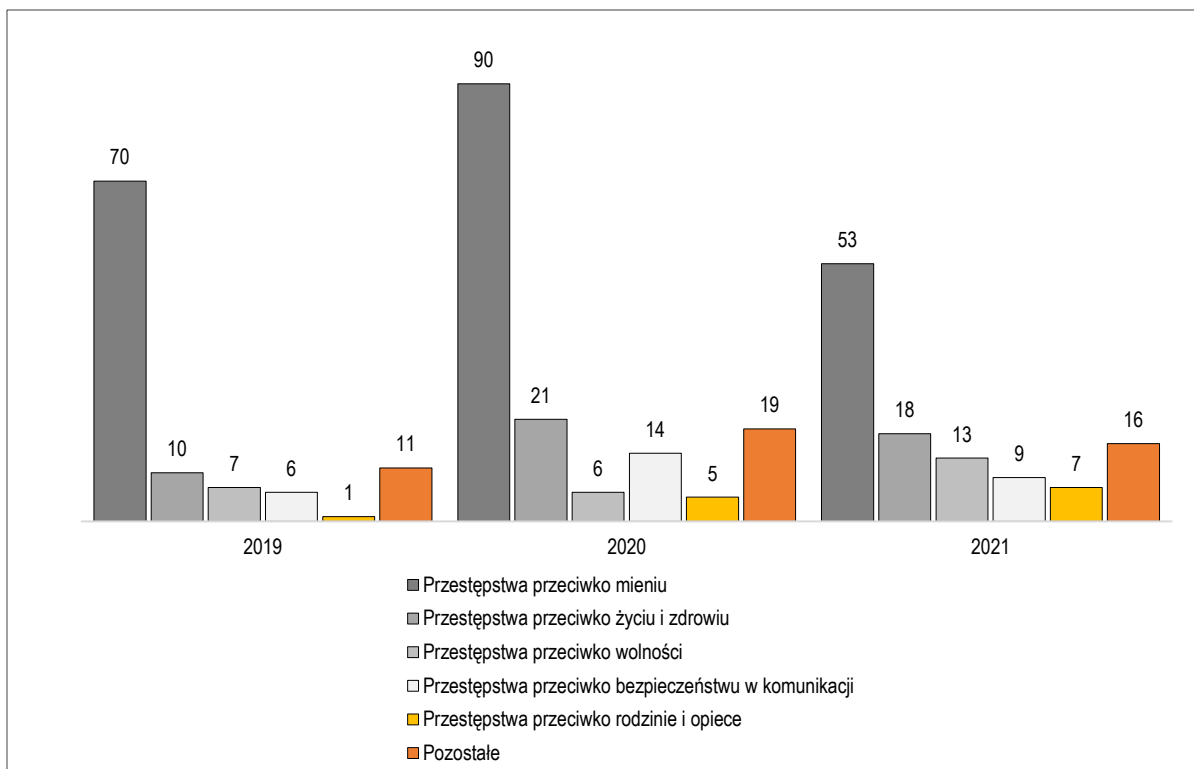
- zwiększenie atrakcyjności dzielnicy pod względem turystycznym (ścieżki rowerowe) i mieszkaniowym (infrastruktura usługowa).
- wykorzystanie potencjału inwestycyjnego dzielnicy (wolne tereny inwestycyjne).
- rozwój mieszkalnictwa.
- poprawa wizerunkowa dzielnicy.
- nawiązanie współpracy z Radą Dzielnicy Olszynka na rzecz rozwoju środowiska lokalnego.

3.1.7. Poziom bezpieczeństwa

Przestępczość

Łącznie w latach 2019-2021 na obszarze dzielnicy Olszynka zarejestrowano 376 przestępstw. Jak już wspomniano w rozdz. 2, popełnianych jest tu około 1% ogółu przestępstw notowanych w Gdańsku; natomiast pod względem poziomu przestępczości (wskaźnik liczby przestępstw w przeliczeniu na 1000 osób) dzielnica wypada negatywnie na tle danych dla miasta, notując 36 przestępstw na 1000 os. (Gdańsk – 22).

Pod względem typu popełnianych przestępstw (ryc.42), zdecydowanie przeważają przestępstwa przeciwko mieniu (w 2021 roku niemal 46% ogółu popełnionych przestępstw), a pośród nich – kradzieże. Następną grupę stanowią przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu (16% ogółu), w tym szczególnie przypadki nieumyślnego spowodowania śmierci. W 2021 roku wyraźnie wzrosła grupa przestępstw przeciwko wolności (11% ogółu), w której dominowały groźby karalne i stalking.



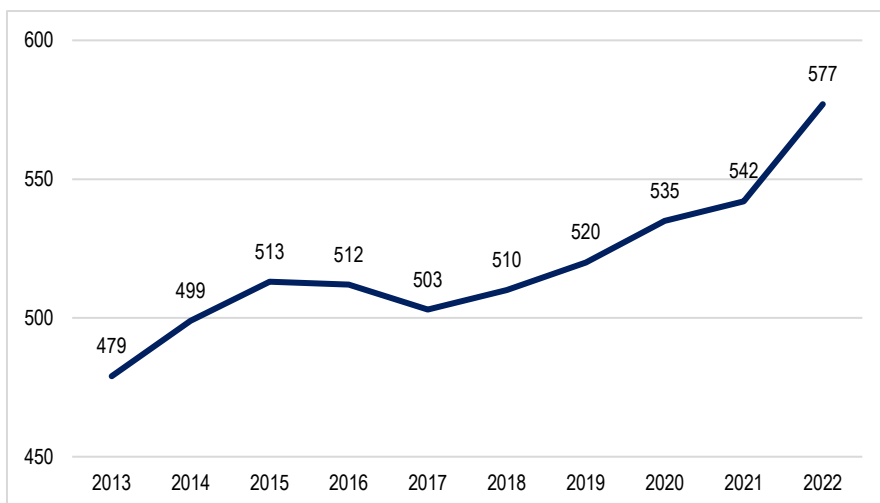
Ryc.42. Struktura przestępstw w dzielnicy Olszynka w okresie 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

3.2. Kwestie gospodarcze

3.2.1. Sieć i struktura sektorowa podmiotów gospodarczych

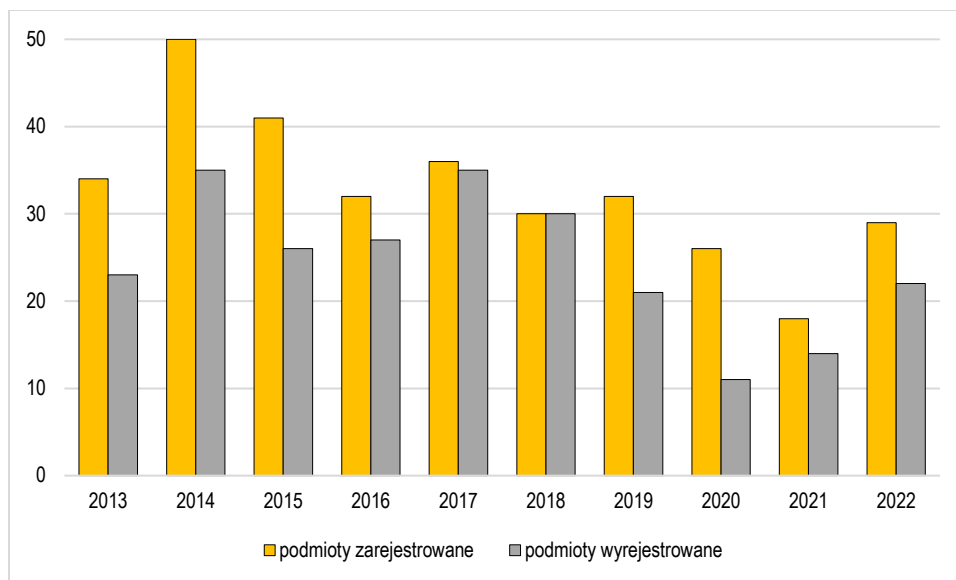
W 2022 roku na obszarze dzielnicy Olszynka było zarejestrowanych łącznie 577 podmiotów gospodarczych. Jak wynika z ryc.43, dzielnica wykazuje wyraźny trend wzrostowy w zakresie lokalnej przedsiębiorczości, o czym świadczy fakt, że w latach 2013-2022 nastąpił wzrost liczby firm o 20,5%. Jest to bardzo pozytywny aspekt rozwojowy dzielnicy i świadczy o jej rosnącym potencjale gospodarczym.



Ryc.43. Podmioty gospodarcze według REGON w dzielnicy Olszynka w latach 2013-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

W kontekście analiz, dotyczących dynamiki rozwoju sieci podmiotów gospodarczych, ważny jest bilans podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych w danym czasie. Na ryc.44 zaprezentowano zestawienie tego bilansu dla dzielnicy w latach 2013-2021, który w tym okresie zachował wartości dodatnie (z wyjątkiem równowagi w 2018 roku), co świadczy o systematycznym rozwoju poziomu lokalnej przedsiębiorczości.

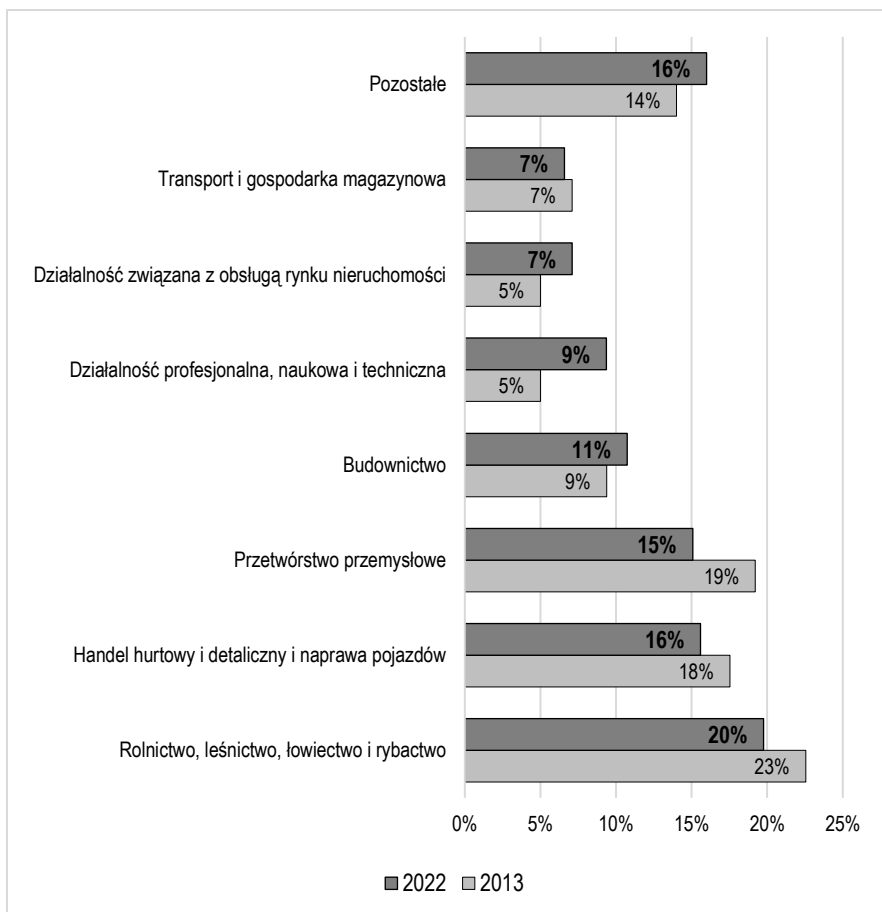


Ryc.44. Bilans zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie REGON w dzielnicy Olszynka w latach 2013-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

W strukturze sektorowej podmiotów gospodarczych (ryc.45) wyróżniają się: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (114 firm; 20% ogółu), handel i naprawa pojazdów (90 firm; 16% ogółu) oraz przetwórstwo przemysłowe (87 firm; 15% ogółu). Niewątpliwie, są to sektory, które świadczą o dominacji tradycyjnych branż gospodarczych w dzielnicy. Natomiast, należy podkreślić zarysowujący się trend zmian w kierunku aktywności typowych dla ery postindustrialnej, o czym świadczy fakt, że maleje udział wymienionych wyżej branż, przy jednoczesnym wzroście nowych aktywności gospodarczych, typowych dla obszarów metropolitalnych, jakimi są m.in. działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (wzrost z 5% do 9% ogółu podmiotów) czy działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (wzrost z 5% do 7%).

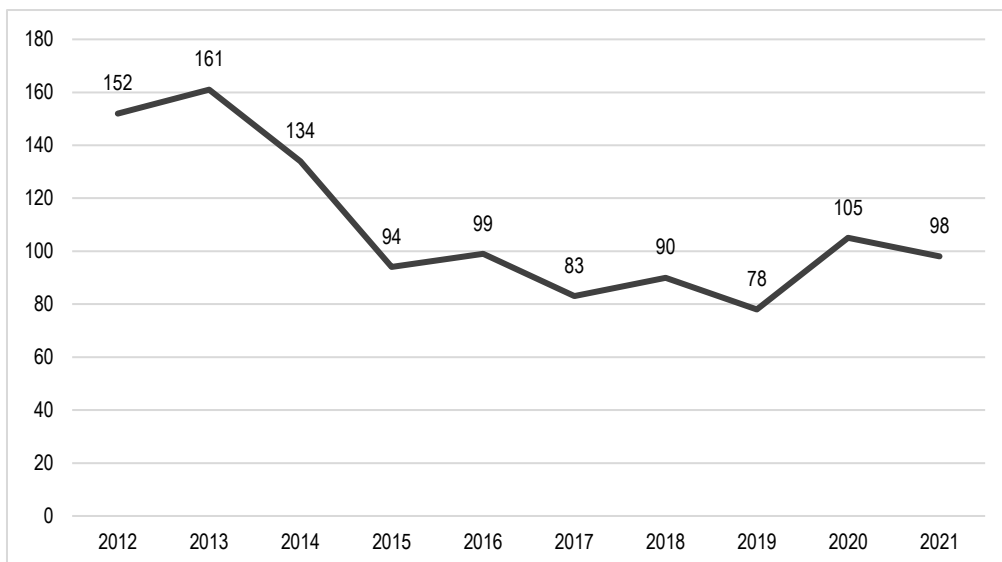
W bardziej szczegółowym, branżowym ujęciu, największy odsetek stanowią uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (16,4%), zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie (5,6%), uprawa warzyw (4,1%) oraz konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych (3,7%).



Ryc.45 Struktura sektorowa podmiotów gospodarczych w dzielnicy Olszynka w 2013 i 2022 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

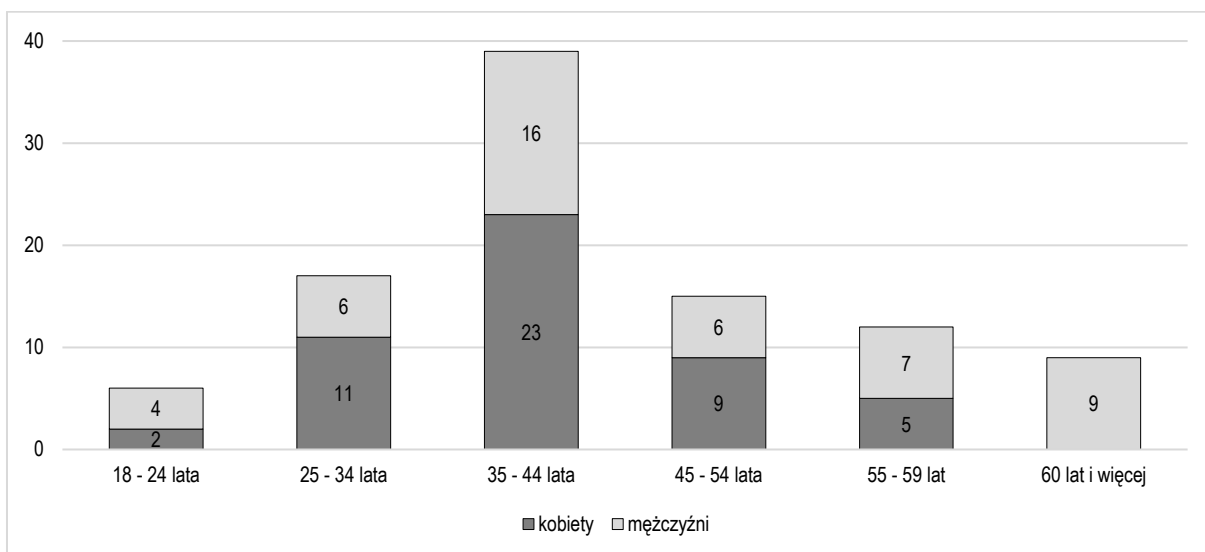
3.2.2. Rynek pracy

Uzupełnieniem informacji na temat sytuacji gospodarczej jest rynek pracy, w którym uwzględniono poziom bezrobocia. Jak już zaznaczono w rozdz. 2, w dzielnicy Olszynka jest zarejestrowanych 1,2% ogółu osób bezrobotnych Gdańska. Biorąc pod uwagę wskaźnik osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym, Olszynka notuje gorsze wyniki niż przeciętnie w Gdańsku (odpowiednio 5,8% i 2,5%). Należy jednak zaznaczyć, że poziom bezrobocia sukcesywnie spada, zgodnie z tendencją obserwowaną w całym mieście, jak i kraju (ryc.46), choć pewne pogorszenie sytuacji miało miejsce z powodu skutków pandemii Covid-19. Generalnie, można stwierdzić, że liczba bezrobotnych oscyluje wokół 90-100 osób. O tym, że bezrobocie nie jest kluczowym problemem społecznym, świadczą dane nt. pomocy społecznej, omówione w podrozdziale 3.1.6.



Ryc.46. Liczba bezrobotnych w dzielnicy Olszynka w latach 2012-2021
 Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Pod względem struktury płci i wieku osób pozostających bez pracy, zauważa się minimalną przewagę kobiet nad mężczyznami, co może wynikać z dominacji tradycyjnej struktury gospodarczej. Natomiast pod względem wieku dominuje przedział 35-44 lata (niemal 40% ogółu), najkorzystniejszy z punktu widzenia rynku pracy (ryc.47).



Ryc.47. Struktura płci i wieku osób bezrobotnych w dzielnicy Olszynka w 2021 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

3.3.Podsumowanie

Dzielnica Olszynka w latach 2010-2022 sukcesywnie traciła stałych mieszkańców, na co wpływają negatywne trendy w zakresie przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Olszynka zмага się z postępującymi procesami starzenia, natomiast wzrost wskaźnika feminizacji może znamionować zmiany społeczne wywołane rozwojem nowych funkcji miejskich w dzielnicy. Postępujący rozwój zabudowy mieszkaniowej (choć zdecydowanie mniej dynamiczny niż przeciętnie w Gdańsku), szczególnie realizowanej na sprzedaż bądź wynajem, może znamionować wzrost atrakcyjności inwestycyjnej wynikającej z rosnącego zainteresowania

realizacją zabudowy przez firmy deweloperskie, a z czasem – wzrost atrakcyjności rezydencjonalnej.

Niewątpliwie, dzielnicę cechuje słabo rozwinięta infrastruktura społeczna. W sferze edukacji funkcjonuje jedna placówka edukacyjna, a jej działalność jest wspierana zaledwie kilkoma podmiotami gospodarczymi o profilu edukacyjnym. W zakresie ochrony zdrowia brakuje w dzielnicy jakichkolwiek placówek wielospecjalistycznych, wspieranych przez sektor publiczny. Wobec postępującego starzenia się mieszkańców dzielnicy i ich ograniczonej z wiekiem mobilności, kwestia ta staje się kluczowym problemem społecznym, istotnie odbijającym się na jakości życia. Zarówno pod względem liczebności, jak i fizycznej dostępności obiektów kultury i miejsc rekreacji, dzielnica również wypada słabo i z pewnością wymaga działań na rzecz wsparcia rozwoju tego typu terenów. Na obszarze dzielnicy Olszynka nie funkcjonują żadne placówki związane z publiczną i systemową pomocą społeczną. Pod względem poziomu bezpieczeństwa Olszynka notuje wskaźniki wyraźnie słabsze niż przeciętne dla Gdańska. Zatem, można stwierdzić, że prowadzone cyklicznie badania nad jakością życia w Olszynie i Oruni w istotnym stopniu odzwierciedlają powyższe deficyty w zakresie poziomu infrastruktury społecznej, dostępności przestrzeni publicznych i poczucia bezpieczeństwa.

Obszar dzielnicy Olszynka cechuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenno-funkcjonalną z charakterystycznymi dla tej jednostki funkcjami związanymi z działalnością rolniczą. Również pod względem morfologicznym znaczne obszary dzielnicy (szczególnie środkowa i południowa jej część) nawiązują raczej do obszarów wiejskich. Pod względem gospodarczym dzielnica wykazuje wyraźny trend wzrostowy w zakresie lokalnej przedsiębiorczości, o czym świadczy fakt wzrost liczby podmiotów gospodarczych. I choć w ich strukturze dominują te z tradycyjnych branż gospodarczych, to należy podkreślić zarysowujący się trend zmian w kierunku aktywności typowych dla ery postindustrialnej, typowych dla obszarów metropolitalnych. Olszynka notuje gorsze wyniki niż przeciętnie w Gdańsku pod względem wskaźnika osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym, ale należy podkreślić, że poziom bezrobocia sukcesywnie spada.

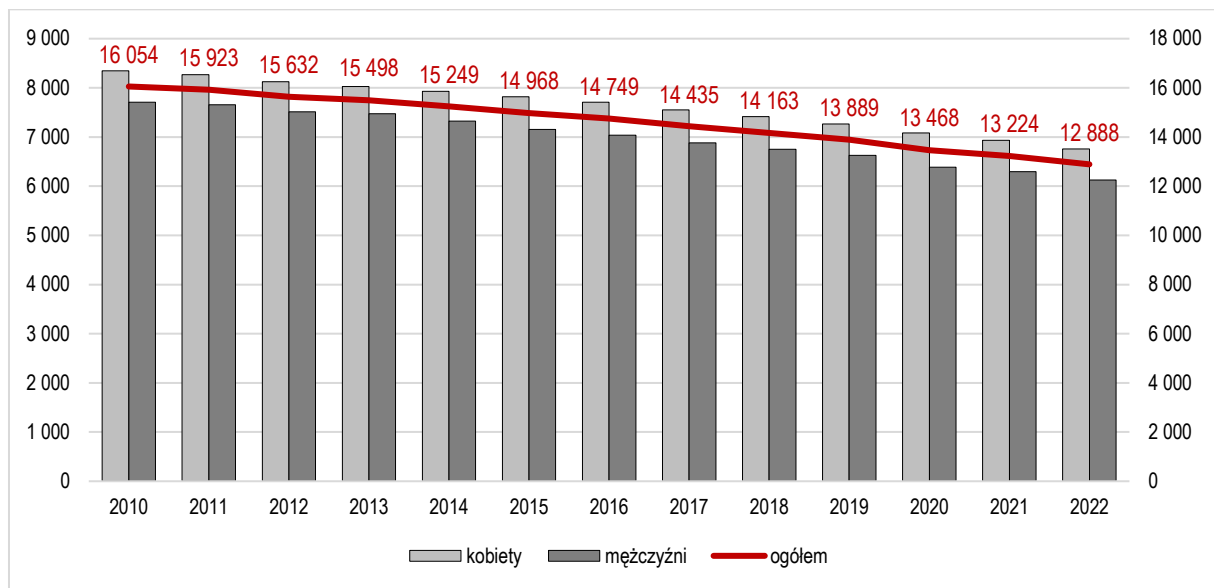
Można zatem stwierdzić, że w ostatnich latach – pomimo, że w wielu aspektach rozwoju społeczno-gospodarczego – Olszynka odstaje od wartości średnich dla Gdańska – to z pewnością zaznaczył się trend niwelowania tych różnic i wyraźne symptomy jej rozwoju. Potwierdzenia tego faktu można się również doszukiwać w badaniach nad jakością życia, bowiem dynamika poprawy postrzegania poszczególnych jej aspektów jest wyższa niż przeciętnie w Gdańsku, a to z pewnością jest pozytywnym przejawem zmian społeczno-gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych zachodzących w dzielnicy.

4. Społeczno-gospodarcze zróżnicowania jednostki pomocniczej Orunia-św. Wojciech-Lipce z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych

4.1. Kwestie demograficzno-społeczne

4.1.1. Sytuacja demograficzna

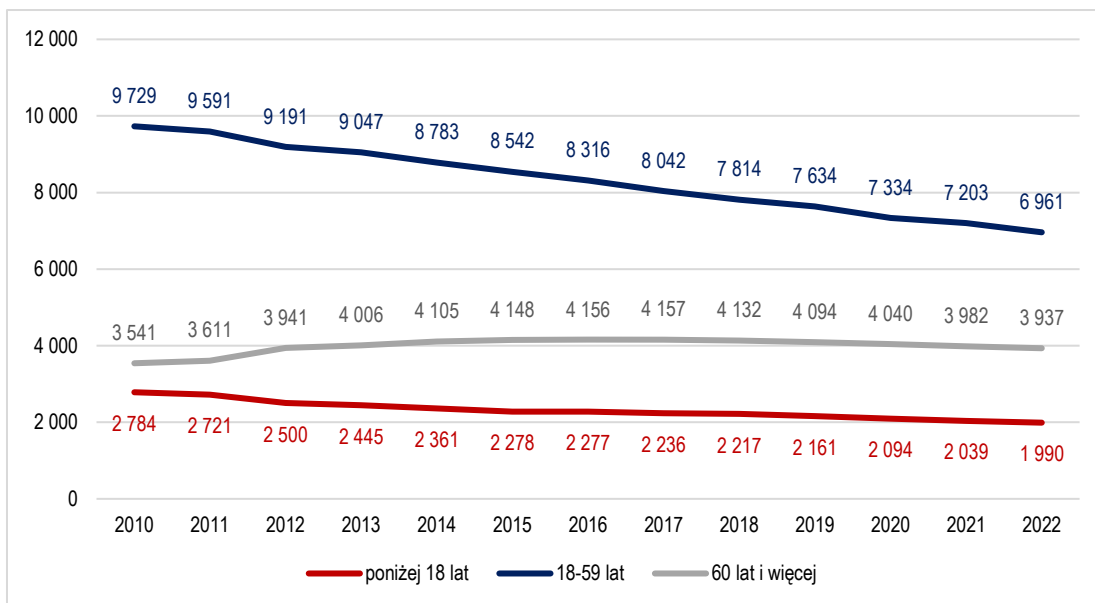
Jak już wspomniano w rozdz. 2, dzielnica Orunia-św. Wojciech-Lipce w okresie 2010-2022 sukcesywnie traciła stałych mieszkańców i obecnie mieszka ich w obrębie dzielnicy 12,9 tys. osób (ryc.48). W stosunku do 2010 roku, nastąpił istotny spadek o 19,7%. W kontekście struktury płci wskaźnik feminizacji wykazuje wzrost (ze 108 w 2010 roku do 110 w 2022 roku) i oscyluje wokół wartości typowych dla dużych miast.



Ryc.48. Zmiany liczby ludności w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce z uwzględnieniem struktury płci w latach 2010-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

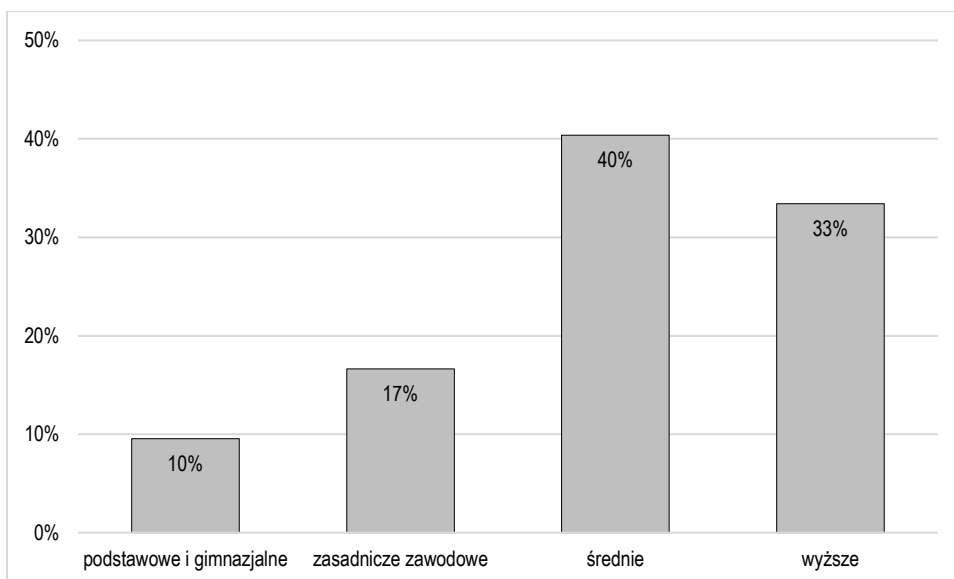
Dzielnica Orunia św.-Wojciech-Lipce zmagają się z postępującymi procesami starzenia, o czym świadczy wyraźnie malejąca liczba osób do 18. roku życia i zarazem rosnąca liczba osób po 60. roku życia (ryc.49). W 2022 roku, w stosunku do 2010 roku, nastąpił spadek grupy mieszkańców niepełnoletnich o 28,5%, przy jednoczesnym wzroście grupy seniorów o 11,2%. Zwraca również uwagę dynamicznie spadająca grupa osób w wieku produkcyjnym, co może negatywnie oddziaływać na sytuację społeczno-gospodarczą obszaru.



Ryc.49. Zmiany struktury wieku ludności w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce a w latach 2010-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

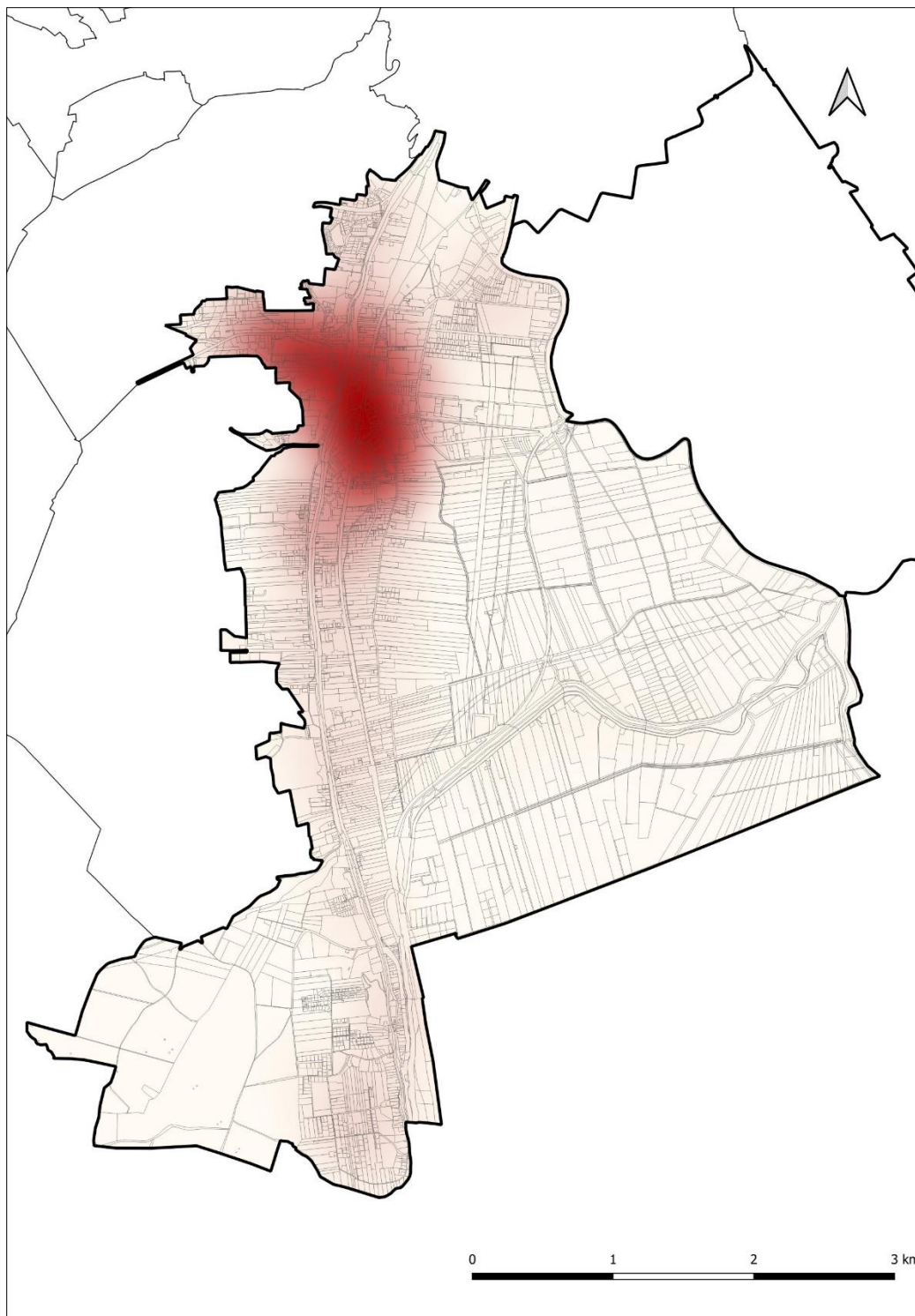
Z uwagi na brak danych statystycznych, opisujących strukturę wykształcenia, w ujęciu wewnętrznym, wykorzystano dane z ewidencji Gdańskiej Karty Mieszkańca. Są to informacje poglądowe z uwagi na fakt, że karty mieszkańca posiada 10,2 tys. osób, a nich 37% nie udzieliła informacji na temat poziomu wykształcenia. Z pewnością, w porównaniu z Olszynką są to dane dużo bardziej kompletne i dają możliwość oszacowania struktury wykształcenia mieszkańców, choć należy mieć na uwadze, że dotyczą jednak osób aktywnych w przestrzeni miejskiej i świadomych benefitów wiążących się z posiadaniem karty mieszkańca. Z udostępnionych danych wynika, że niemal ¼ ogółu mieszkańców posiadających kartę mieszkańca, legitymuje się posiadaniem wykształcenia co najmniej średniego, a co 10. osoba – podstawowego/gimnazjalnego (ryc.50).



Ryc.50. Struktura wykształcenia deklarowana przez mieszkańców dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce posiadających Gdańską Kartę Mieszkańca w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gdańską Organizację Turystyczną

Pod względem rozmieszczenia ludności w przestrzeni dzielnicy, najwyższy poziom koncentracji dotyczy północno-zachodniego cypla Oruni-św. Wojciech-Lipce, która jednocześnie jest w najwyższym stopniu zabudowana i zurbanizowana (ryc.51). Większość obszaru wykazuje relatywnie niewielką koncentrację ludności, co wynika z innych funkcji dominujących w pozostałych obszarach oraz rozproszenia niskiej zabudowy (por. tab.19).

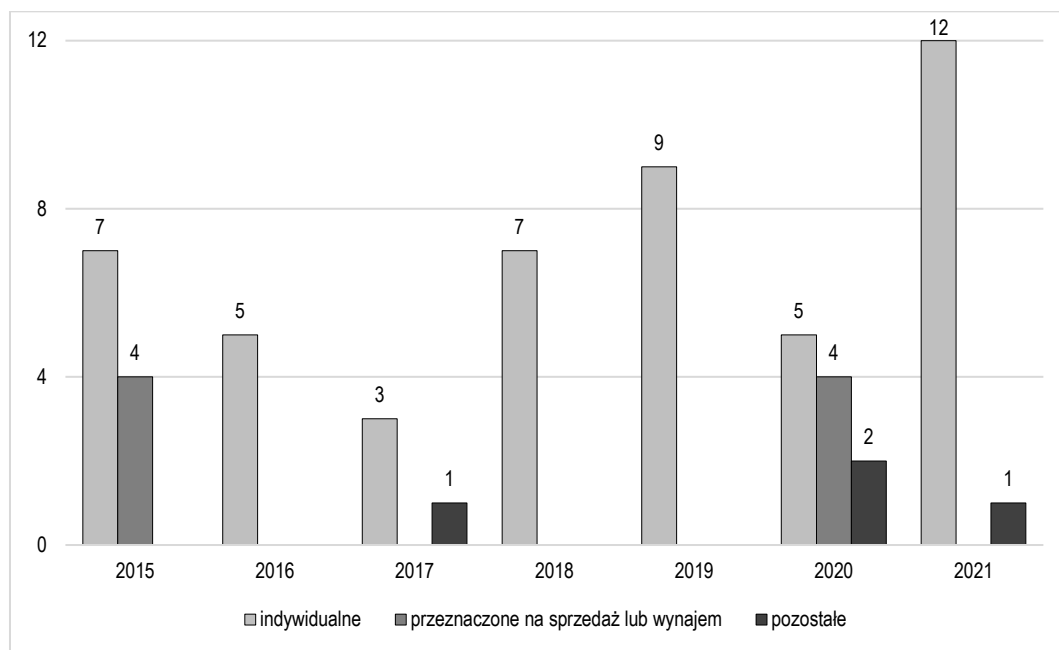


Ryc.51. Mapa koncentracji ludności zamieszkującej w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

4.1.2. Mieszkalnictwo

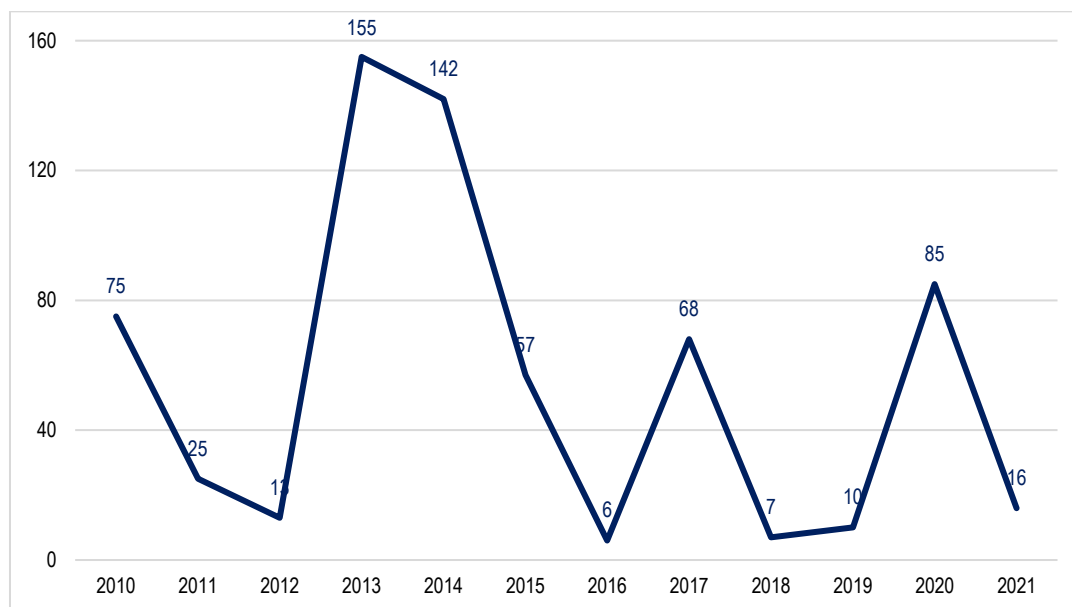
W latach 2015-2021 wybudowano w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce łącznie 60 budynków mieszkalnych. Jak wynika z ryc.52, nowy zasób zabudowy mieszkaniowej jest zdominowany budynkami indywidualnymi z niewielkim udziałem przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem i pozostałych (w tym 3 budynki spółdzielcze i jedno społeczne czynszowe).



Ryc.52. Nowe budynki oddane do użytkowania w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

W latach 2010-2021 oddano do użytkowania łącznie 659 mieszkań (ryc.53), przy czym największą aktywność w tym zakresie zanotowano w latach 2013-2014, natomiast od 2015 roku wyraźnie spadła liczba nowych mieszkań.



Ryc.53. Nowe mieszkania oddane do użytkowania w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2010-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

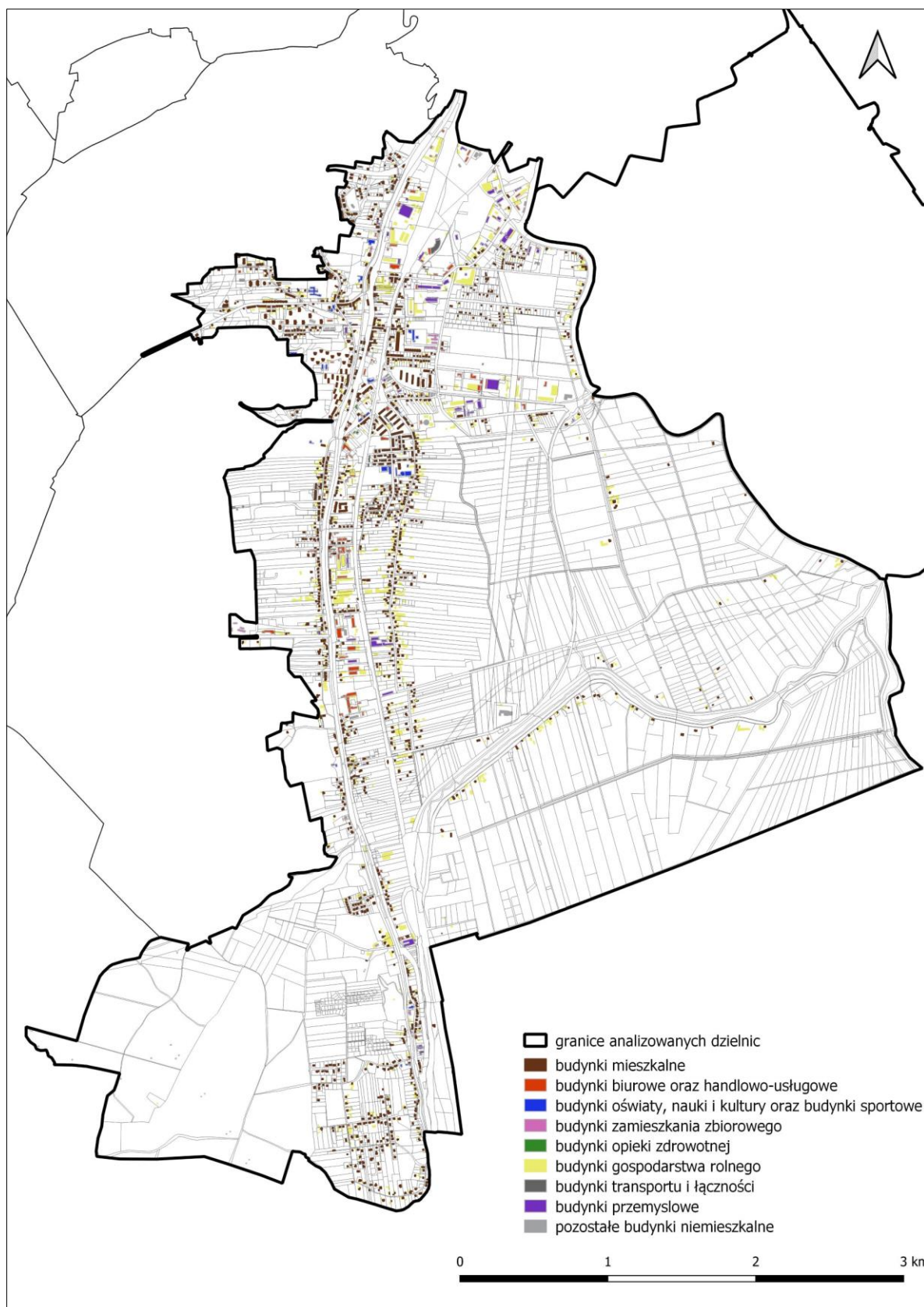
Obszar dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce cechuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenno-funkcjonalną z charakterystycznymi dla tej jednostki funkcjami związanymi z działalnością produkcyjną, transportową i rolniczą. Szczególna koncentracja zabudowy dotyczy obszarów wzdłuż głównych ciągów transportowych oraz części północno-zachodniej i południowej dzielnicy. Również pod względem morfologicznym znaczne obszary dzielnicy (środkowa i wschodnia część) nawiązują do przestrzeni o charakterze wiejskim. Zabudowa mieszkaniowa stanowi niespełna połowę wszystkich zasobów budynków w dzielnicy (42%), a budynki niemieszkalne – kolejne 28%. O rolniczym charakterze części dzielnicy świadczy fakt, że na jej obszarze 13% budynków jest związane z rolniczą działalnością w zakresie prowadzonej działalności wytwórczej bądź usługowej (tab.19). Mapa obrazująca rozmieszczenie zabudowy mieszkaniowej oraz pozostałych typów budynków i obiektów gospodarczych w dzielnicy (ryc.54) koreluje z obszarami zwiększonej koncentracji ludności.

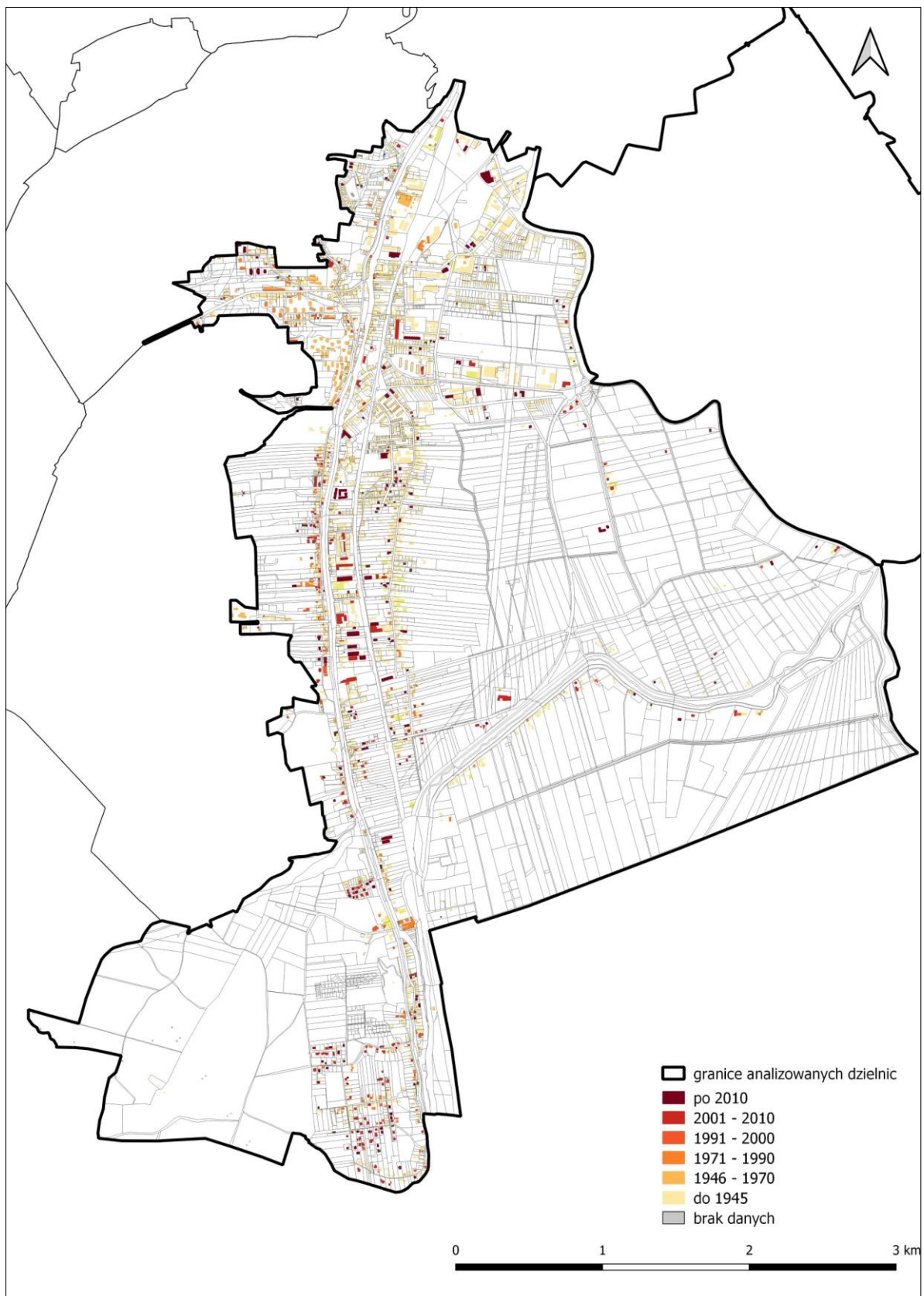
Tab.19. Struktura funkcjonalna zabudowy dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie	liczba	udział w zabudowie
1	budynki mieszkalne	1678	42,3%
2	pozostałe budynki niemieszkalne	1111	28,0%
3	budynki związane z działalnością rolniczą	519	13,1%
4	budynki transportu i łączności	274	6,9%
5	budynki handlowo-usługowe	134	3,4%
6	budynki przemysłowe	81	2,0%
7	zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	64	1,6%
8	budynki biurowe	49	1,2%
9	budynki oświaty nauki i kultury oraz budynki sportowe	34	0,9%
10	nieokreślone	21	0,5%
11	budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej	2	0,1%
razem		3967	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

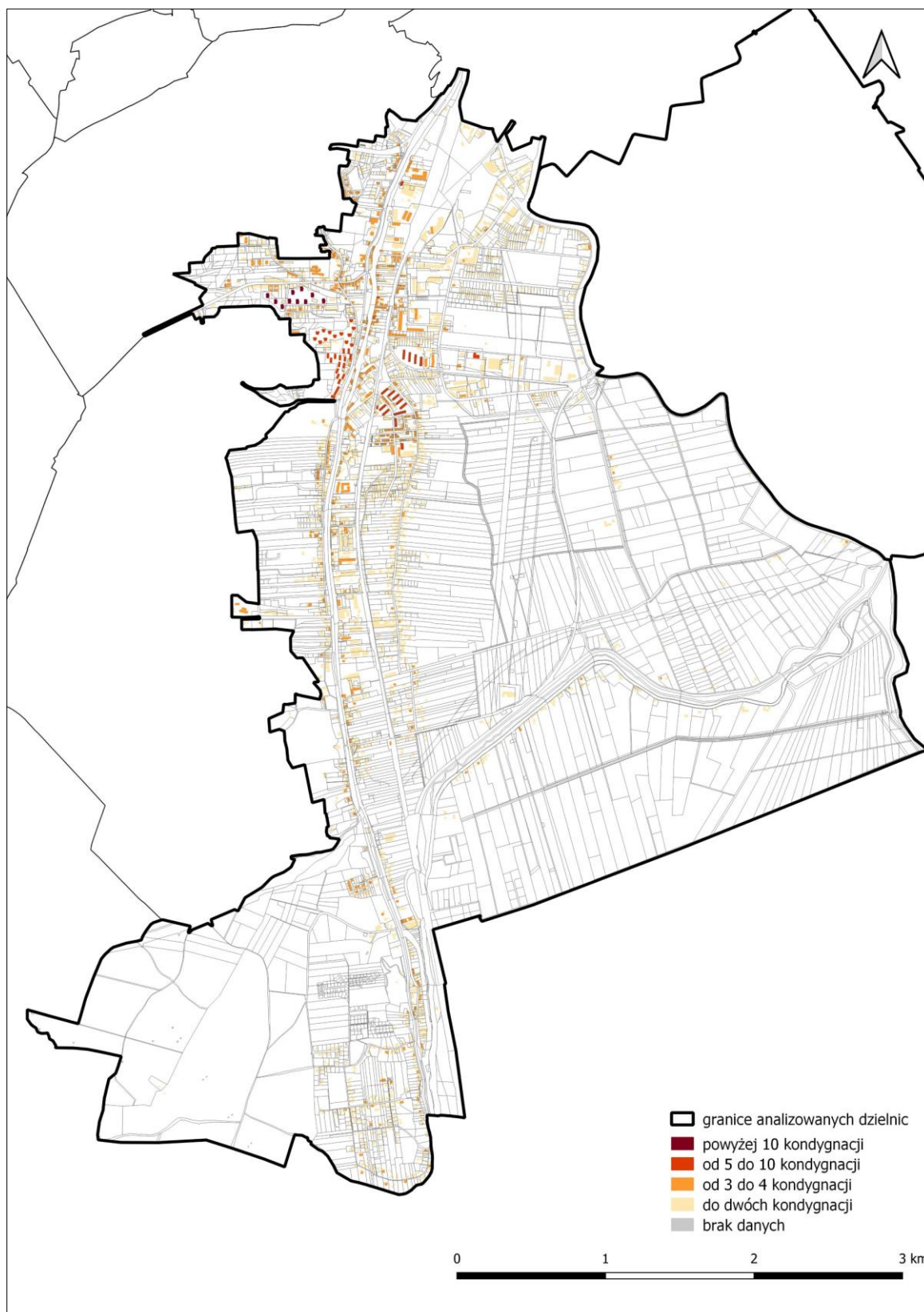
Na ryc. przedstawiono strukturę zabudowy według czasu realizacji. Na obszarze analizowanej jednostki znacząca część zabudowy pochodzi sprzed 1970 roku (ryc.55) i jest to w głównej mierze niska zabudowa jednorodzinna (do dwóch kondygnacji) oraz niska zabudowa wielorodzinna do 4 kondygnacji (ryc.56). Zabudowa realizowana po 1990 roku ma głównie charakter uzupełnień w istniejącej zabudowie i jest zlokalizowana głównie wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego (Trakt św. Wojciecha i zarazem droga krajowa nr 91), ale także – w formie zabudowy jednorodzinnej – w częściach dzielnicy o niskiej zabudowie o charakterze rezydencjonalnym. Wysoka zabudowa wielorodzinna jest skoncentrowana w formie kilku – stosunkowo niewielkich osiedli, zlokalizowanych w północnej części Oruni, które powstawały głównie w latach 70. XX w. oraz po roku 1990.





Ryc.55. Zabudowa dzielnicy Olszynka według okresu realizacji (stan na 2022 rok)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska



Ryc.56. Zabudowa dzielnicy Olszynka według liczby kondygnacji (stan na 2022 rok)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

4.1.3. Infrastruktura społeczna

4.1.3.1. Edukacja

Na obszarze dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce funkcjonuje łącznie 7 edukacyjnych instytucji samorządowych, w tym dwa przedszkola i jeden zespół przedszkolny z dwiema placówkami, trzy szkoły podstawowe oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego. Według danych uzyskanych z Wydziału Edukacji UMG w roku szkolnym 2022/23 do placówek przedszkolnych uczęszczało łącznie 330 dzieci, na które przypadło 35 etatów nauczycielskich (tab.20).

Tab.20. Placówki wychowania przedszkolnego w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku szkolnym 2022/2023

Placówka	Adres	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba etatów nauczycieli	Liczba sal dydaktycznych
Przedszkole nr 9	80-020 Gdańsk, ul. Nowiny 2	3	76	7,68	3
Przedszkole nr 24	80-001 Gdańsk, Trakt św. Wojciecha 320	3	79	7,84	3
Zespół Przedszkolny nr 2	80-027 Gdańsk, ul. Raduńska	7	175	19,38	7
	80-028 Gdańsk ul. Diamentowa 13A				
Razem		13	330	34,9	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UMG

Z kolei, do szkół podstawowych uczęszczało w minionym roku szkolnym łącznie 1224 uczniów (w tym 230 cudzoziemców), przy liczbie etatów nauczycielskich na poziomie 173,4. Średnia liczebność klasy wyniosła niemal 21 osób (tab.21).

Tab.21. Szkoły podstawowe w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku szkolnym 2022/23

Placówka	Adres	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba cudzoziemców	Liczba etatów nauczycieli	Liczba absolwentów
Szkoła Podstawowa nr 16	80-052 Gdańsk ul. Ubocze 3	23	475	108	65,88	72
Szkoła Podstawowa nr 40	80-012 Gdańsk ul. Stroma 19	13	268	24	32,38	19
Szkoła Podstawowa nr 56	80-037 Gdańsk ul. Małomiejska 8A	23	481	98	75,16	69
Razem		59	1224	230	173,42	160

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UMG

W 2022 roku szkoły wypromowały łącznie 160 absolwentów, którzy uzyskali następujące uśrednione dla trzech szkół wyniki egzaminów ósmoklasisty: język polski – 52, matematyka – 43 i język angielski – 66 (tab.22). Na tle wyników średnich dla Gdańska (odpowiednio: 63, 65 i 78) są to rezultaty istotnie słabsze.

Tab.22. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w roku szkolnym 2021/2022 w szkołach podstawowych dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce

Nazwa placówki	Wyniki egzaminów ósmoklasisty		
	język polski	matematyka	język angielski
Szkoła Podstawowa nr 16	48	36	57
Szkoła Podstawowa nr 40	51	50	81
Szkoła Podstawowa nr 56	52	45	66
Szkoła Podstawowa nr 59	56	42	58
Wartość uśredniona	52	43	66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UMG

Na obszarze dzielnicy funkcjonuje również jedna placówka szkolnictwa ponadpodstawowego, jaką jest Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr, do której należą cztery szkoły ponadpodstawowe:

- Technikum nr 8,
- Technikum nr 14,
- Szkoła Policealna nr 14,
- Branżowa Szkoła I stopnia nr 8.

Łącznie do wskazanych placówek uczęszczało w roku szkolnym 2022/23 658 uczniów (w tym 28 cudzoziemców, na których przypadło 89 etatów nauczycielskich). Średnia liczebność oddziału wyniosła 22,7 osób. W roku szkolnym 2021/2022 w dwóch technikach absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu dojrzałości, uzyskali wyniki, które na tle Gdańska (język polski – 55, matematyka – 60, język angielski – 82), wypadły słabiej (tab.23).

Tab.23. Wyniki egzaminu dojrzałości w szkołach ponadpodstawowych w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w roku szkolnym 2021/2022

Nazwa placówki	Średni wynik z egzaminów maturalnych		
	język polski	matematyka	język angielski
Technikum nr 8	52	50	74
Technikum nr 14	47	35	66
Wartość uśredniona	50	43	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UMG

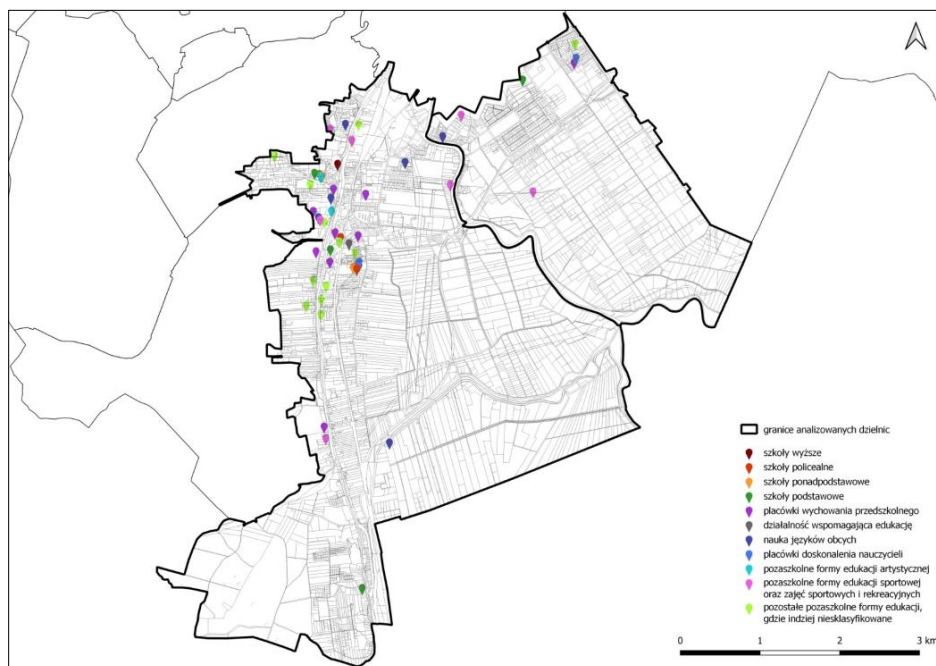
W tab.24 przedstawiono zestawienie podmiotów gospodarczych dzielnicy, wyodrębnionych z systemu REGON, które w profilu działalności wskazały szeroko rozumiane usługi edukacyjne oraz ich lokalizację, którą cechuje koncentracja tego typu działalności w północnej części jednostki, zarazem najbardziej zaludnionej i zurbanizowanej (ryc.57).

Tab.24. Podmioty gospodarcze sektora edukacji w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku

Wyszczególnienie (wg podklas PKD)	liczba placówek
Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane	14
Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych	10
Placówki wychowania przedszkolnego	9
Nauka języków obcych	5
Szkoły podstawowe	5
Szkoły policealne	4
Działalność wspomagająca edukację	3
Pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu	3

Technika	3
Licea ogólnokształcące	2
Pozaszkolne formy edukacji artystycznej	2
Branżowe szkoły I stopnia	1
Placówki doskonalenia nauczycieli	1
Razem	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska



Ryc.57. Placówki edukacyjne w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

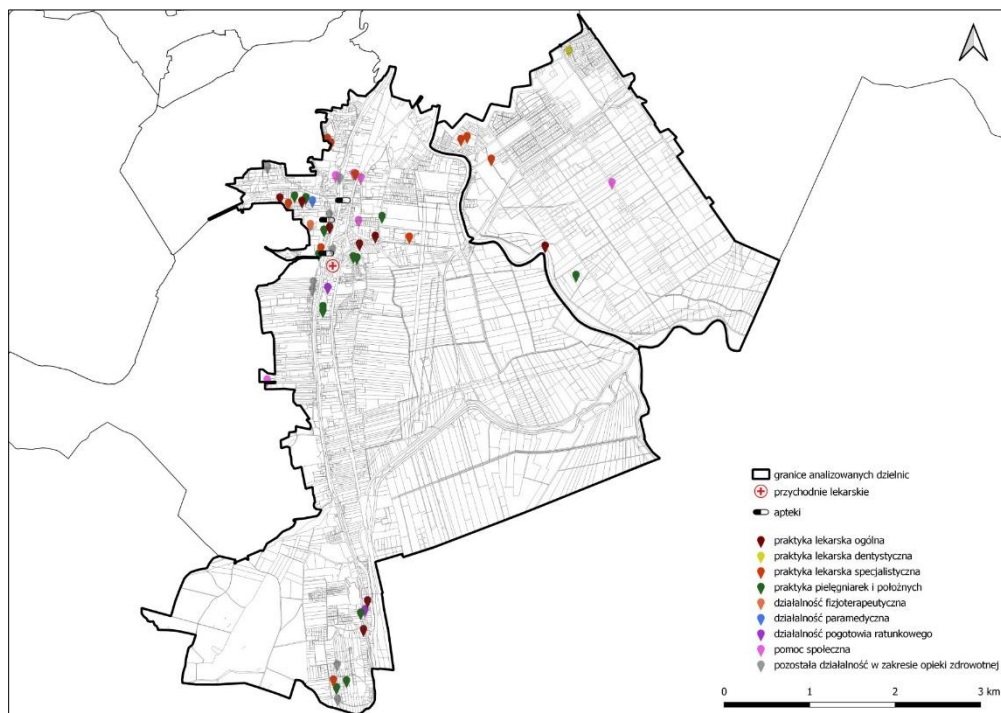
4.1.3.2. Ochrona zdrowia

Z danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska wynika, że na obszarze dzielnicy funkcjonuje jedna specjalistyczna przychodnia lekarska *Remed-Lectus* przy ul. Gościnniej 8 oraz trzy apteki. W celu uzupełnienia informacji na temat obiektów służby zdrowia, wyodrębniono z systemu REGON podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą w zakresie ochrony zdrowia. W tab.25. przedstawiono ich liczbę według podklas Polskiej Klasyfikacji Działalności, a na ryc.58 zaprezentowano ich lokalizację z dwoma wyraźnymi obszarami koncentracji, nawiązującymi do miejsc najwyższej koncentracji zabudowy mieszkaniowej i mieszkańców.

Tab.25. Podmioty gospodarcze w sektorze ochrony zdrowia w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku

Wyszczególnienie (wg podklas PKD)	Liczba podmiotów
Praktyka pielęgniarek i położnych	13
Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	9
Praktyka lekarska specjalistyczna	8
Praktyka lekarska ogólna	7
Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	3
Działalność fizjoterapeutyczna	2

Działalność pogotowia ratunkowego	2
Działalność paramedyczna	1
Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1
Pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem	1
Razem	47



Ryc.58. Placówki ochrony zdrowia w dzielnicach Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

4.1.3.3. Kultura, sport i rekreacja

Głównymi przestrzeniami kultury w dzielnicy, koncentrującymi po kilka obiektów i instytucji o charakterze społeczno-kulturowym, są Stacja Orunia, przy ul. Dworcowej oraz Dom Gościnny przy ul. Gościnnej. W tab.26 przedstawiono samorządowe obiekty kultury, funkcjonujące na obszarze dzielnicy.

Tab.26. Obiekty kultury w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce według stanu na 2022 rok

Lp.	Nazwa obiektu kultury	Lokalizacja
1	Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej	ul. Gościnna 14
2	Scena Muzyczna GAK	ul. Nowiny 2B
3	Zespół Pieśni i Tańca Gdańsk GAK	ul. Dworcowa 9
4	Stacja Orunia GAK	ul. Dworcowa 9
5	Dom Sąsiedzki Gościnna	ul. Dworcowa 11
6	WiMBP w Gdańsku Filia nr 33	ul. Diamentowa 10
7	Teatr GAK	ul. Nowiny 2B
8	Dworek Artura GAK	ul. Dworcowa 9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

Podobnie, jak w przypadku edukacji i ochrony zdrowia, wyodrębniono również z systemu REGON podmioty gospodarcze, wykazujących w profilu działalności aktywności kulturalne.

Łącznie – według stanu na 2021 rok – było ich 16, przy czym najliczniejszą grupę stanowiła podklasa artystyczna i literacka działalność twórcza (tab.27).

Tab.27. Podmioty gospodarcze sektora kultury w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku

Lp.	Wyszczególnienie (według podklas PKD)	Liczba podmiotów
1	Artystyczna i literacka działalność twórcza	4
2	Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych	4
3	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	2
4	Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych	1
5	Działalność muzeów	1
6	Działalność obiektów kulturalnych	1
7	Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej	1
8	Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki	1
9	Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna	1
Razem		16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

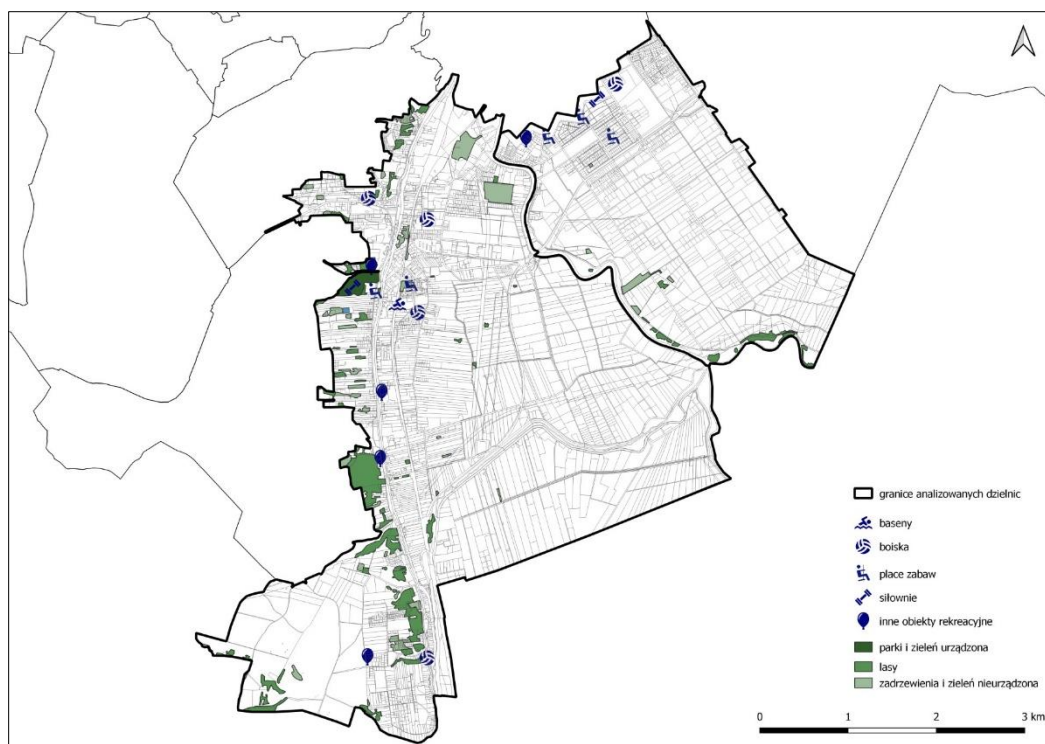
W dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce funkcjonują również obiekty i obszary sportowo-rekreacyjne, które zestawiono w tab. Dominują w nich przyszkolne boiska sportowe oraz place zabaw. Ofertę przestrzeni służących aktywnemu spędzaniu czasu uzupełniają pływalnia i siłownia, ale również tor do gry w boule czy też tor motocrossowy (tab.28).

Tab.28. Obiekty i obszary sportowo-rekreacyjne w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce według stanu na 2022 rok

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja
1	Plac zabaw	ul. Związkowa
2	Plac zabaw w Parku Oruńskim	ul. Nowiny
3	Boisko przy SP nr 40	ul. Smoleńska 6/8
4	Boisko szkolne przy SP nr 56	ul. Ubocze 3
5	Boisko szkolne przy Szkole Podstawowa nr 16	Trakt św. Wojciecha 253
6	Boisko szkolne przy Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2	Trakt św. Wojciecha 294
7	Siłownia w Parku Oruńskim	ul. Nowiny
8	Pływalnia Orunia przy Technikum nr 8	Starogardzka 1
9	Tor do gry w boule	Park Oruński
10	Tor motokrosowy	Smoleńska 5/7
11	Gdański Auto Moto Klub	Trakt św. Wojciecha 253
12	Lipce Ośrodek Sportów Konnych	Małomiejska 8A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

Ważnymi przestrzeniami, w kontekście jakości życia mieszkańców, jest dostępność terenów zieleni. W przypadku dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce obszary te przebiegają liniowo wzdłuż zachodniej części Traktu św. Wojciecha, przy czym dominują obszary leśne (szczególnie w południowym fragmencie jednostki), natomiast w północnej – raczej zadrzewienia i tereny zieleni nieurządzonej (ryc.59).



Ryc.59. Obiekty kultury, sportu i rekreacji oraz tereny zieleni w dzielnicy Olszynka i Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2021 roku

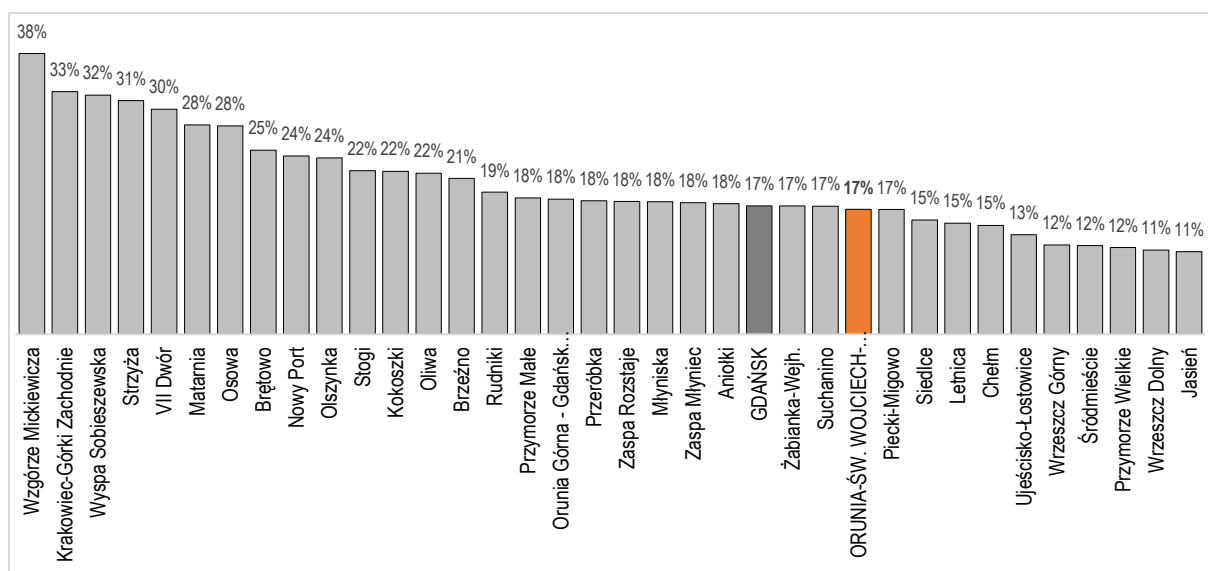
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Rozwoju Gdańska

4.1.4. Aktywność społeczna mieszkańców

Udział w wyborach

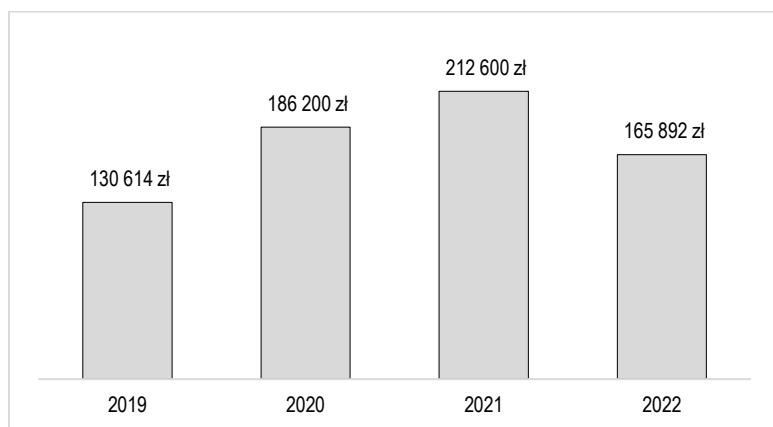
Jednym z aspektów aktywności obywatelskiej jest uczestnictwo w wyborach. Udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego, parlamentarnych, prezydenckich i lokalnych wyborców dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce został przedstawiony w rozdz. 2. Jak już wspomniano, w przypadku tej dzielnicy zwraca uwagę nieco niższe zainteresowanie wyborami w skali dzielnicy, czyli do rady dzielnicy oraz w głosowaniach na budżet obywatelski aniżeli w Gdańsku. Na ryc.60 przedstawiono frekwencję w wyborach do rad dzielnic (Orunia-św. Wojciech-Lipce 16,8%; 26. miejsce spośród wszystkich jednostek pomocniczych).

Jak wynika z danych, udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami, w latach 2019-2022 za pośrednictwem Rady Dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Olszynka w działania o charakterze na rzecz lokalnej społeczności o poprawy jakości przestrzeni dzielnicy zainwestowano łącznie 695,3 tys. zł. (z wyłączeniem środków, które nie były wykorzystane w danym roku i były przenoszone na kolejne lata). Na ryc.61 przedstawiono poziom finansowania w kolejnych latach, natomiast w tab.29 zestawiono szczegółowe wszystkie projekty, które w omawianym okresie zostały sfinansowane i zrealizowane dzięki Radzie Dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce.



Ryc.60. Frekwencja w wyborach do rad dzielnic w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2019 roku na tle pozostałych jednostek pomocniczych Gdańsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>



Ryc.61. Poziom finansowania projektów Rady Dzielnic Olszynka w latach 2019-2022

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami

Tab.29. Zestawienie projektów Rady Dzielnic Orunia-św. Wojciech-Lipce realizowanych w latach 2019-2022

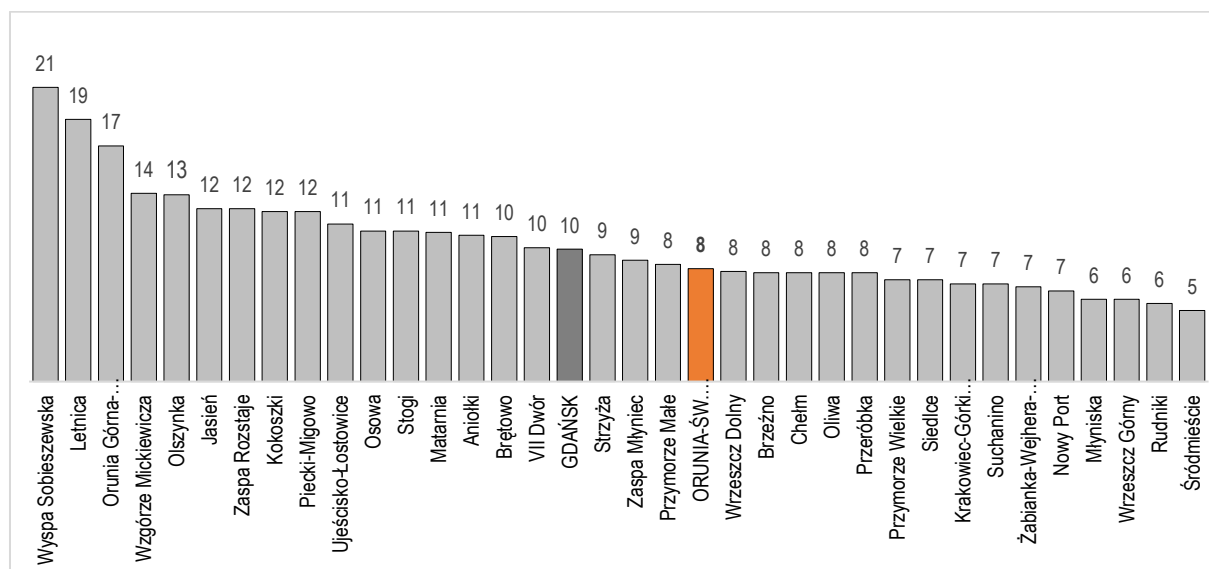
Rok	Projekt	Kwota finansowania
2019	Pomoce dydaktyczne - Przedszkole nr 9	2 000,00 zł
	Pomoce dydaktyczne - Przedszkole nr 24	2 000,00 zł
	Pomoce dydaktyczne - SP 40	6 000,00 zł
	Festyn Gwiazdka na Oruni	1 500,00 zł
	Festyn w Parku Oruńskim	4 000,00 zł
	Wyjazd Klubu Młodych	2 000,00 zł
	Trening smoczycy łodzi	3 000,00 zł
	Warsztaty muzyczne w Parku Oruńskim	15 000,00 zł
	Turniej Przedszkole o puchar RD - Przedszkole nr 71	2 500,00 zł
	Zakup podłogi interaktywnej - Przedszkole nr 71	10 000,00 zł
	Zakup dywanów - Przedszkole nr 11	2 000,00 zł
	Zagospodarowanie terenu pomprack (GFIS)	1 614,00 zł
	Mała architektura dla dzielnicy	15 000,00 zł

	Turniej Szkół Podstawowych o puchar rady - SP nr 40	6 000,00 zł
	Wigilia Pod Kasztanami	2 000,00 zł
	Grand Prix w biegach	8 000,00 zł
	Festyn Na wzgórzu	2 000,00 zł
	Strona internetowa Rady	6 000,00 zł
	„Historia po Oruńsku” – gazetka (GAK Stacja Orunia)	12 000,00 zł
	Męskie drewnutnia – wsparcie przy udziale specjalistów	2 500,00 zł
	Oruński Uniwersytet III wieku	12 000,00 zł
	Festyn na Oruńskim przedmieściu	5 000,00 zł
	Dogoterapia dla dzieci	2 000,00 zł
	Organizacja Festynu - Koncertu	2 500,00 zł
	Inscenizacja historyczna	4 000,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z roku 2019	50 000,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z roku 2020	50 000,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z 2019 i 2020 roku na 2021 rok	20 000,00 zł
2020	Uspokojenie ruchu na ul. Nowiny	15 000,00 zł
	Otwarcie punktu widokowego	21 000,00 zł
	Nowy Chodnik z ulicą Nowiny i Kampinowską	10 000,00 zł
	Paczki żywnościowe dla mieszkańców	10 000,00 zł
	Doposażenie szkoły w tym zakup szafek dla dzieci - SP nr 56	11 200,00 zł
	Zakup podłogi interaktywnej – Przedszkole nr 24	10 000,00 zł
	Doposażenie szkoły w tym zakup rolet- SP nr 40	15 000,00 zł
	Zakup rolet na okna do sali gimnastycznej - SP nr 16	16 000,00 zł
	Zakup pomocy sensorycznych – Przedszkole nr 71 Diamencik	4 000,00 zł
	Doposażenie placu zabaw – Przedszkole nr 11	5 000,00 zł
	Doposażenie ogródka edukacyjnego – Przedszkole nr 9	5 000,00 zł
	Współorganizacja wyjazdu Klubu Młodych	5 500,00 zł
	Nasadzenie nowych kasztanowców na wale Kanału Raduni	15 000,00 zł
	Nowy Chodnik z ulicą Nowiny i Kampinowską	3 500,00 zł
	Środki na walkę przeciwdziałaniu COVID - 19	25 000,00 zł
	Oruński herb na Oruńskim Ratuszu	5 000,00 zł
	Lipieckie Wydarzenie Edukacyjno-Historyczne	5 000,00 zł
	Tablica upamiętniająca wieloletniego Dyrektora SP nr 16 na Oruni-Stanisław Zaremba	5 000,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z 2020 i 2019 roku na rok 2021	30 000,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z 2020 i 2019 roku na rok 2021	27 574,00 zł
2021	Treningi osady smoczych łodzi dla dzieci i młodzieży (GZSISS)	3 000,00 zł
	Smocze Łodzie - Grand Prix Gdańska (GZSISS)	5 000,00 zł
	Doposażenie Przedszkola nr 9 w sprzęty oraz pomoce dydaktyczne + Doposażenie Ogródka Edukacyjnego	10 000,00 zł
	Dofinansowanie zakupu sprzętu nagłośnieniowego - Przedszkole nr 71	5 000,00 zł
	Doposażenie Placu Zabaw + Wymiana paneli w sali dydaktycznej w Przedszkolu nr 11	10 000,00 zł
	Doposażenie Przedszkola nr 24 w sprzęty oraz pomoce dydaktyczne	10 000,00 zł
	Dofinansowanie renowacji podłogi w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 40	15 000,00 zł
	Szkoła Podstawowa nr 16 _Zakup Dywanu Edukacyjnego + Doposażenie rolet w sali gimnastycznej	15 000,00 zł
	Szkoła Podstawowa nr 56_Doposażenie placówki w sprzęty, szafki + dofinansowanie remontu podłogi	15 000,00 zł
	Wydarzenie związane z uczeniem Mieszkańca św. Wojciecha, nauczyciela SP 10, Zygmunta Kiepasa	3 000,00 zł

	Dodatkowe oświetlenie Choinki - kolorowe lampki + migające białe	4 000,00 zł
	Park Oruński - Serce na nakrętki przy Placu Zabaw	3 000,00 zł
	św. Wojciech Inspektorska - zagospodarowanie działki pod Skwer im. Hugo Conwentza Etap I	13 000,00 zł
	Niegowska Lipce - oświetlenie placu zabaw i siłowni	18 000,00 zł
	Wydarzenie - otwarcie Nowej Siedziby Domu Sąsiedzkiego na Lipcach	3 000,00 zł
	Warsztaty "Archiwizacja wspomnień mieszkańców + digitalizacja fotografii z rodzinnych albumów mieszkańców"	4 000,00 zł
	Uniwersytetu III Wieku (kolejna edycja)	6 500,00 zł
	Wsparcie społeczności lokalnej i Integracja Mieszkańców	3 500,00 zł
	Wakacje w siodle	8 600,00 zł
	WYJAZD LETNI KLUBU MŁODYCH WATAHA (kolejna edycja)	8 000,00 zł
	Wydarzenie historyczno-artystyczne w Parku Ferberów	3 500,00 zł
	Różowa Skrzyneczka dla SP16; SP40; SP56	1 500,00 zł
	Wsparcie społeczności lokalnej i Integracja Mieszkańców _ Trakt św.Wojciecha	5 000,00 zł
	DogoTerapia dla dzieci z Dzielnicy	5 000,00 zł
	Organizacja wigilii w świetlicy „Pod Kasztanem”	2 500,00 zł
	Rozbudowa siłowni o plac zabaw przy ul. Przybrzeżnej oraz oświetlenie placu zabaw i siłowni przy ul. Niegowskiej	24 000,00 zł
	Gwiazdka na Oruni	8 500,00 zł
	Dodatkowe środki na inwestycje z roku 2021 na rok 2022	38 608,00 zł
2022	DPS ORUNIA Starogardzka Warsztaty Artystyczne Spotkania ze Sztuką	5 000,00 zł
	Treningi osady smoczych łodzi	3 000,00 zł
	Turniej Sportowy o Puchar Rady Dzielnicy im. Stanisława Zaręby - SP 40	3 000,00 zł
	Turniej Sportowy o Puchar Rady Dzielnicy im. Stanisława Zaręby - SP 16	3 000,00 zł
	Turniej Sportowy o Puchar Rady Dzielnicy im. Stanisława Zaręby - SP 56	3 000,00 zł
	Skwer prof. Jerzego Sampa	11 392,00 zł
	Skwer Hugo Conwentza - II Etap + dofinansowanie otwarcia (skwer+widok)	22 000,00 zł
	Doposażenie w materiały edukacyjne Przedszkola nr 71 i Przedszkola nr 11	18 000,00 zł
	Doposażenie w materiały edukacyjnej Przedszkola nr 24	8 000,00 zł
	Budżet Uczniowski na wzór Budżetu Obywatelskiego SP 16	5 000,00 zł
	Budżet Uczniowski na wzór Budżetu Obywatelskiego SP 40	5 000,00 zł
	Budżet Uczniowski na wzór Budżetu Obywatelskiego SP 56	5 000,00 zł
	Warsztaty dla dzieci, młodzieży i seniorów	5 000,00 zł
	Warsztaty Kulinarne dla Mieszkańców Dzielnicy	3 000,00 zł
	Mini Festyn w Parku Oruńskim	2 500,00 zł
	Spyw kajakowy i/lub Smoczych łodzi	2 500,00 zł
	Rodzinny Festyn w Parku Oruńskim	2 500,00 zł
	Rodzinne Wycieczki rowerowe	3 000,00 zł
	Ogródek Edukacyjny przy Przedszkolu nr 09 Dwór Oruński	25 000,00 zł
	CKZiU nr 2 - doposażenie sportowe	7 000,00 zł
	Wsparcie społeczności lokalnej i integracja mieszkańców	8 000,00 zł
	Święto kapusty - Gdańskie Dożynki	7 000,00 zł
	Wigilia pod Kasztanami	2 000,00 zł
	Przedstawienia teatralne dla dzieci	3 000,00 zł
	Gwiazdka na Oruni	2 000,00 zł
	Wigilia Środowiskowy Dom Samopomocy Nowiny 7	2 000,00 zł

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami

Jak już wspomniano, ważnym narzędziem, które w sposób pośredni opisuje poziom społecznego zaangażowania na rzecz najbliższego otoczenia, jest głosowanie na projekty budżetu obywatelskiego, W przypadku dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce zainteresowanie tego typu inicjatywami jest porównywalne z przeciętnym dla Gdańska (ryc.62). W edycji projektu obywatelskiego z 2022 roku wzięło udział 8,1% osób uprawnionych, co ułokowało dzielnicę na 21. miejscu spośród 35 jednostek pomocniczych miasta.



Ryc.62. Frekwencja głosowaniu na projekty budżetu obywatelskiego w dzielnicy Olszynka w 2022 roku na tle pozostałych jednostek pomocniczych Gdańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

W tab.30 przedstawiono projekty z obszaru Olszynki, które zostały wybrane do realizacji w latach 2020-2024 wraz kwotą finansowania. Z niniejszego zestawienia wynika, że łącznie zainwestowano w lokalne przedsięwzięcia 12 475 543 zł. Realizowane projekty dotyczą w głównej mierze inicjatyw i obiektów, które wpływają na poprawę jakości zamieszkania i życia w dzielnicy. Dominują bowiem przedsięwzięcia na rzecz rozwoju terenów zieleni, rekreacji, poprawy jakości tzw. małej architektury, poczucia bezpieczeństwa i działań społeczno-kulturowych i integrujących lokalną społeczność, co z pewnością stanowi odpowiedź na niedobory, które wskazywali mieszkańcy podczas badań nad jakością życia.

Tab.30. Projekty przyjęte do realizacji i finansowane w ramach budżetu obywatelskiego w dzielnicy Olszynka w latach 2020-2024

Nazwa Projektu	Koszt	Typ budżetu i rok realizacji
Rodzinna gra terenowa Orunia-Św. Wojciech-Lipce - zabawa na orientację	5 900 zł	BO 2020
Zajęcia sportowe pod chmurką: treningi aktywizujące OPEN i Nordic Walking - Orunia-Św. Wojciech-Lipce	10 400 zł	BO 2020
„Diamencikowy ogród sensoryczny”	90 000 zł	BO 2020
Rozbudowa pierwszego Pumptracku w Gdańsku!	160 000 zł	BO 2020
Stacja rowerów MEVO na Trakcie	65 000 zł	BO 2020
Oświetlenie ciągu pieszego między kładką nad Traktem Św. Wojciecha a ul. Dworcową	18 000 zł	BO 2020
Uspokójmy ruch aut na Raduńskiej między Szafirową a Parkiem Oruńskim	2 000 zł	BO 2020
Chodniki i miejsca postojowe etap I	450 000 zł	BO 2020

Lipce i Św. Wojciech - wymiana nawierzchni dróg	450 000 zł	BO 2020
SKY Orunia - boisko piłkarskie	250 000 zł	BO 2020
Rewitalizacja boiska piłkarskiego	70 000 zł	BO 2020
Uliczne Kwietniki Oruni	30 000 zł	BO 2020
Rowerowe Mevo bliżej mieszkańców Oruni	19 000 zł	BO 2020
Aktywny spacer z wózkami w Parku Oruńskim	5 562 zł	BO 2020
Wielki powrót TRAMWAJU na Orunię!	360 000 zł	bo 2020
Zagospodarowanie terenu wzdłuż kanału Raduni	100 000 zł	BO 2020
Modernizacja placu zabaw przy ul. Głuchoj	450 000 zł	BO 2020
Parki kieszonkowe - Małomiejska, Raduńska, Głuchoj, Trakt Św. Wojciecha	300 000 zł	BO 2020
Rodzinna gra terenowa Park Oruński - zabawa z mapą.	5 900 zł	BO 2021
Koty - potrzebują naszej pomocy	26 250 zł	BO 2021
Aktywne w Parku Oruńskim - boisko przy placu zabaw i wybieg dla psów nad Radunią	351 204 zł	BO 2021
Przestrzeń rekreacyjno-wypoczynkowa dla dzieci i dorosłych przy nowej ścieżce wzdłuż wawozu w Św. Wojciechu	170 000 zł	BO 2021
Wspólnota przestrzeń wypoczynkowo-rekreacyjna nad Kanałem Raduni	bd	BO 2021
„Ogród sensoryczny w Diamenciku”	14 000 zł	BO 2021
Oruńskie Centrum Sportu i Rekreacji	350 000 zł	BO 2021
Aktywny spacer z wózkami w Parku Oruńskim	5 562 zł	BO 2021
Wygodna kładka na kanałem Raduni - łączymy Raduńską z Gościnną	270 000 zł	BO 2021
Magiczna „diabelska” huśtawka na placu zabaw przy Parku Oruńskim	18 000 zł	BO 2021
Zjazd linowy „Tyrolka” na placu zabaw przy parku oruńskim	25 000 zł	BO 2021
Nowe chodniki na ulicach Korolowa, Piaskowa, Nakielska, Ubocze, Głuchoj	351 204 zł	BO 2021
Światło na Oruni = BEZPIECZEŃSTWO	21 000 zł	BO 2021
Bezpieczny na Oruni	6 000 zł	BO 2021
Bezpieczniej w centrum Oruni! Mostek pieszo-rowerowy przez kanał Raduni łączący ul. Gościnną z Raduńską	345 500 zł	BO 2022
Inteligentne przejścia dla pieszych Lipce , Św. Wojciech	394 641 zł	BO 2022
Wykonanie skrzyżowania z Traktu Świętego Wojciecha w kierunku Gdańska na ul. Raduńską	195 000 zł	BO 2022
Oruńskie Centrum Sportu i Rekreacji	394 641 zł	BO 2022
Pole do Discgolfa w Parku Oruńskim	45 500 zł	BO 2022
Rewolucje podwórkowe + chodnik z oświetleniem	84 641 zł	BO 2022
Kuta ławka ku czci Profesora Jerzego Sampa	55 000 zł	BO 2022
Nowy chodnik	15 000 zł	BO 2022
Ptasie Osiedle w Parku Oruńskim	33 000 zł	BO 2022
Rodzinna gra terenowa Park Oruński - zabawa z mapą.	6 200 zł	BO 2022
Remont chodnika przy ul. Żuławskiej	70 000 zł	BO 2022
Wykonanie chodnika i oświetlenia, miejsca parkingowe	33 000 zł	BO 2022
Budowa chodnika	300 000 zł	BO 2022
Wprowadzenie ruchu jednokierunkowego	2 000 zł	BO 2022

budowa zatoki do bezpiecznego wyjazdu z Dworcowej na Trakt św. Wojciecha w kierunku Pruszcza Gdańskiego	60 000 zł	BO 2022
Bezpieczna kładka pieszo-rowerowa przez Kanał Raduni	270 000 zł	BO 2023
Bezpieczne przejścia dla pieszych odcinek Pruszcz Gd - Gd Lipce.	393 000 zł	BO 2023
Biegowe GP Dzielnic Gdańska - GP Orunia św. Wojciech Lipce	10 000 zł	BO 2023
Ekologiczne miejsca postojowe z ogrodem deszczowym przy Małomiejskiej	393 760 zł	BO 2023
Gra terenowa na orientację Park Oruński - Zabawa z Mapą	6 650 zł	BO 2023
Remont chodnika przy ul. Żuławskiej	150 000 zł	BO 2023
Ścieżka pieszo-rowerowa na ulicy Kampinoskiej	350 000 zł	BO 2023
Św. Wojciech – wymiana nawierzchni drogi	360 000 zł	BO 2023
Wygodne schody terenowe na wał Raduni obok przystanku Gościńska	65 000 zł	BO 2023
Zjeżdżalnia na placu zabaw w Parku Oruńskim	45 000 zł	BO 2023
Discgolf - pole do gry przy torze motocrossowym	140 000 zł	BO 2023
Bezpieczne szkoły na Oruni - montaż 4 kamer monitoringu miejskiego	350 000 zł	BO 2024
Chodniki i oświetlenie w dzielnicy - bezpieczna droga do domu/szkoły	351 830 zł	BO 2024
Doposażenie placu zabaw przy Parku Oruńskim w urządzenia dostępne dla dzieci z niepełnosprawnościami	159 712 zł	BO 2024
Pływająca fontanna w Parku Oruńskim	98 000 zł	BO 2024
Gra Terenowa na Orientację Park Oruński 2024 - Zabawa z Mapą.	7 250 zł	BO 2024
Lodownia w Parku Oruńskim - renowacja	260 000 zł	BO 2024
Nauka pływania dla osób 26+	80 450 zł	BO 2024
Odkorkowujemy miasto – sekundniki na skrzyżowaniach w Twojej dzielnicy	80 000 zł	BO 2024
Podwórkowe rewolucje	20 000 zł	BO 2024
Poprawa bezpieczeństwa placu zabaw dla dzieci ul. Głucha.	39 700 zł	BO 2024
Schody i podjazd do Przedszkola nr 24 na Lipcach z przystanku Niegowska	350 000 zł	BO 2024
Siłownia na świeżym powietrzu ul. Głucha	87 700 zł	BO 2024
Wymiana nawierzchni dróg Św. Wojciech i Lipce	359 080 zł	BO 2024
Zielony Punkt Kontrolny w Parku Oruńskim - zabawa na świeżym powietrzu	15 000 zł	BO 2024
Zielony Trakt Św. Wojciecha!	87 801 zł	ZBO 2021
Dzielnicowe Ogrody Deszczowe	87 801 zł	ZBO 2021
Ekologiczny zielony parking przy ul. Małomiejskiej	93 847 zł	ZBO 2022
Zielony św. Wojciech - zielony rynecek i promenada	93 847 zł	ZBO 2022
Domki dla wiewiórek z oruńskiego parku	2 000 zł	ZBO 2022
Park kieszonkowy przy Małomiejskiej	93 847 zł	ZBO 2022
Innowacyjne „zielone” wyspy spowalniające ruch i poprawiające bezpieczeństwo na ul. Żuławskiej	30 000 zł	ZBO 2022
Domki dla jeży w Parku Oruńskim	1 000 zł	ZBO 2023
Jadłodzielnia - lodówka społeczna przy ratuszu oruńskim	150 000 zł	ZBO 2023
Ogród deszczowy i ścieżka sensoryczna Głucha	160 000 zł	ZBO 2023
Ogród deszczowy i ścieżka sensoryczna Głucha	130 000 zł	ZBO 2023
Zielona Małomiejska - Park Kieszonkowy	160 287 zł	ZBO 2023
Zielony Trakt św. Wojciecha – II etap	120 000 zł	ZBO 2023

Automaty z karmą dla ptaków w Parku Oruńskim	16 500 zł	ZBO 2024
Oddychaj świadomie - ekostłupek dla Oruni-Św. Wojciech-Lipce	8 856 zł	ZBO 2024
Przemiana ulicy Ubocze w zieloną aleję z drzewami.	40 000 zł	ZBO 2024
Przystań Stare Szkoty. Rewitalizacja zapomnianej zieleni miejskiej	55 000 zł	ZBO 2024
Zielona pętla 123 i ogród deszczowy przy ul. Gluchej	95 000 zł	ZBO 2024
Zielony Ptasi Przystanek 2 Etap	90 000 zł	ZBO 2024
Zielony Trakt	2 020 zł	ZBO 2024
Zielony Trakt św. Wojciecha - Drzewa - kolejny etap	30 000 zł	ZBO 2024
Zmniejsz objętość plastiku - Orunia-Św. Wojciech-Lipce	1 500 zł	ZBO 2024

Źródło: Opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami UMG

4.1.5. Jakość życia

Z uwagi na fakt, że rezultaty badań nad jakością życia prowadzonych w Gdańsku, są agregowane do grup dzielnic (w przypadku Oruni-św.Wojciech-Lipce łącznie z Olszynką), przedstawiono je w rozdziale 3.1.5.

4.1.6. Problemy i pomoc społeczna

Na obszarze dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce funkcjonują różnorodne placówki związane z publiczną i systemową pomocą społeczną, w tym dom pomocy społecznej, dwa środowiskowe domy samopomocy, placówka wsparcia dziennego, trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz trzy schroniska i noclegownie dla osób w bezdomności (tab.31).

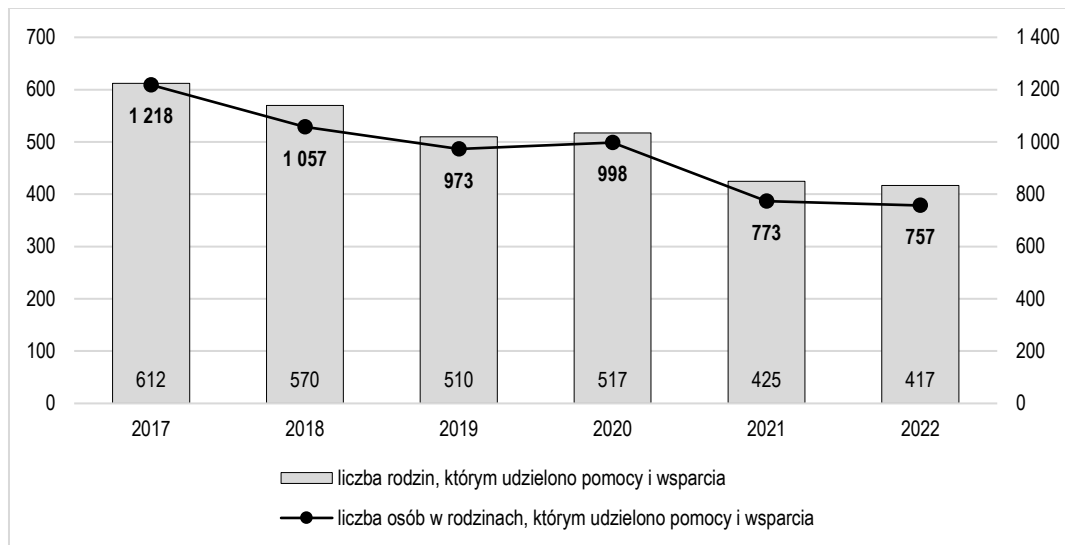
Tab.31. Zasoby instytucjonalne w obszarze pomocy społecznej i wspierania rodziny w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w 2022 roku

	Nazwa placówki	Adres
Domy Pomocy Społecznej	Dom dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn	ul. Starogardzka 20
Środowiskowe domy samopomocy	ŚDS Nowiny	ul. Nowiny 7
	ŚDS Starogardzka	ul. ul. Starogardzka 20
Placówki wsparcia dziennego	Gdańska Fundacja Innowacji Społecznych	ul. Dworcowa 11
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Świetlica środowiskowa „Pod Kasztanami”	ul Brzegi 45
	Świetlica środowiskowa „Słoneczne Wzgórze”	ul. Trakt Św. Wojciecha 330
	Świetlica środowiskowa ul. Gościnną 14	ul. Dworcowa 11
Schroniska i noclegownie dla osób w bezdomności	Schronisko „Dom Brata Alberta”	ul. Równa 14
	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Wychodzącym na Wolność <i>Emaus</i>	ul. Sandomierska 55/57
	Noclegownia Towarzystwa Wspierania Potrzebujących „PRZYSTAŃ”	ul. Mostowa 1a

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez MOPR w Gdańsku

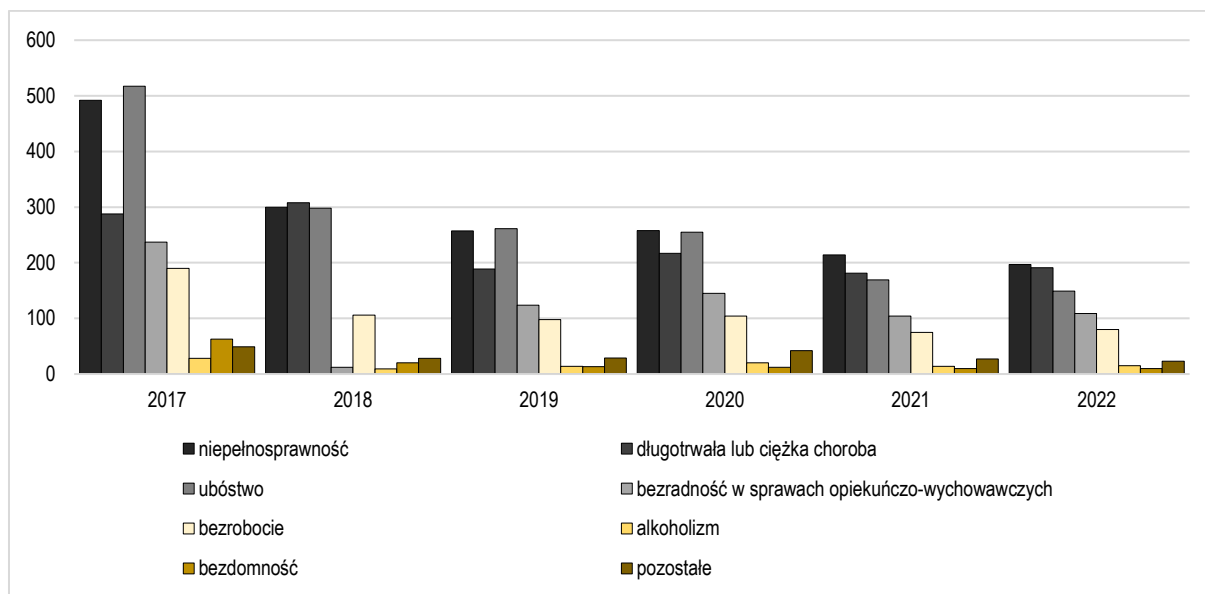
Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wynika, że w 2022 roku udzielono pomocy 417 rodzinom (i zarazem 747 osobom w tych rodzinach). Niemal 200 rodzin (589 osób) jest objęta pracą socjalną, natomiast 466 osób pobiera świadczenia w postaci zasiłku stałego, celowego bądź okresowego). Należy zaznaczyć, że od 2017 roku systematycznie spada liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną (ryc.63).

Pośród powodów udzielania pomocy społecznej rodzinom w latach 2017-2022 dominują: niepełnosprawność, ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba. Jak wynika z ryc.64, w przypadku wszystkich powodów nastąpił spadek liczby rodzin otrzymujących wsparcie, przy czym w największym stopniu dotyczy to bezdomności (6-krotny spadek liczby pobierających świadczenia), ubóstwa (3,5-krotny spadek), niepełnosprawności (2,5-krotny spadek).



Ryc.63. Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w dzielnicy Olszynka w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku



Ryc.64. Powody udzielenia pomocy rodzinom w dzielnicy Olszynka w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie sformułowali ocenę w zakresie mocnych i słabych stron dzielnicy i potrzeb Olszynki w kontekście wsparcia lokalnej społeczności (tab.32).

Tab.32. Mocne i słabe strony dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce z perspektywy potrzeb społecznych

Mocne strony Olszynki	Słabe strony Olszynki
<ul style="list-style-type: none"> – mimo trudnej pracy w środowisku z osobami starszymi, zależnymi, z niepełnosprawnościami – najmniejsza liczba wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej (DPS) wśród innych CPS. – wyspecjalizowana kadra i działania wspierające pracownika socjalnego jak: asystent rodziny, konsultant prawnik, psycholog, superwizja. – otwartość na innowacyjne metody pracy skierowane na aktywizację i rozwiązanie problemu, umiejętność korzystania z nowych narzędzi duże zaangażowanie pracowników CPS. – Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Orunia skupiające większość instytucji i organizacji istniejących na Oruni i zaangażowanych w działalność na rzecz rozwoju. Dobra współpraca z tymi organizacjami, w tym Gdańską Fundacją Innowacji Społecznej. – prężnie działająca Rada Osiedla Orunia-Św. Wojciech-Lipce 	<ul style="list-style-type: none"> – duże zubożenie mieszkańców dzielnicy Orunia-Św. Wojciech-Lipce, sprzyjające „dziedziczeniu biedy”, kształtowaniu się postaw wyuczonej bezradności. – coraz większa liczba osób niezaradnych życiowo, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, z zespołem Diogenesa i dotkniętych Sylogomanią. – problemy związane ze starą zabudową komunalną, jak też wielorodzinną: konflikty sąsiedzkie, rodzinne, pokoleniowe, zanieczyszczenia (insekty, bród, zbieractwo). – duża liczba najemców lokali komunalnych i socjalnych z bardzo dużym zadłużeniem czynszowym, zagrożonych bezdomnością, zamieszkujących w lokalach o złym stanie technicznym. – trudność z wyjazdem z dzielnicy i powrotem do domu (dot. ul. Św. Wojciecha) - duży ruch samochodów, korki na drogach. – niewystarczająca infrastruktura w dzielnicy Orunia-Św. Wojciech-Lipce, słabe oświetlenie chodników w części dzielnicy położonej za torami. – niekorzystny wizerunek dzielnicy Orunia-Św. Wojciech-Lipce, głównie terenów tzw. „Zatorza”. – obszar postrzegany jest jako nieatrakcyjny: brak jest inwestycji, brak nowych miejsc pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Natomiast wśród kluczowych potrzeb dzielnicy wskazano na następujące:

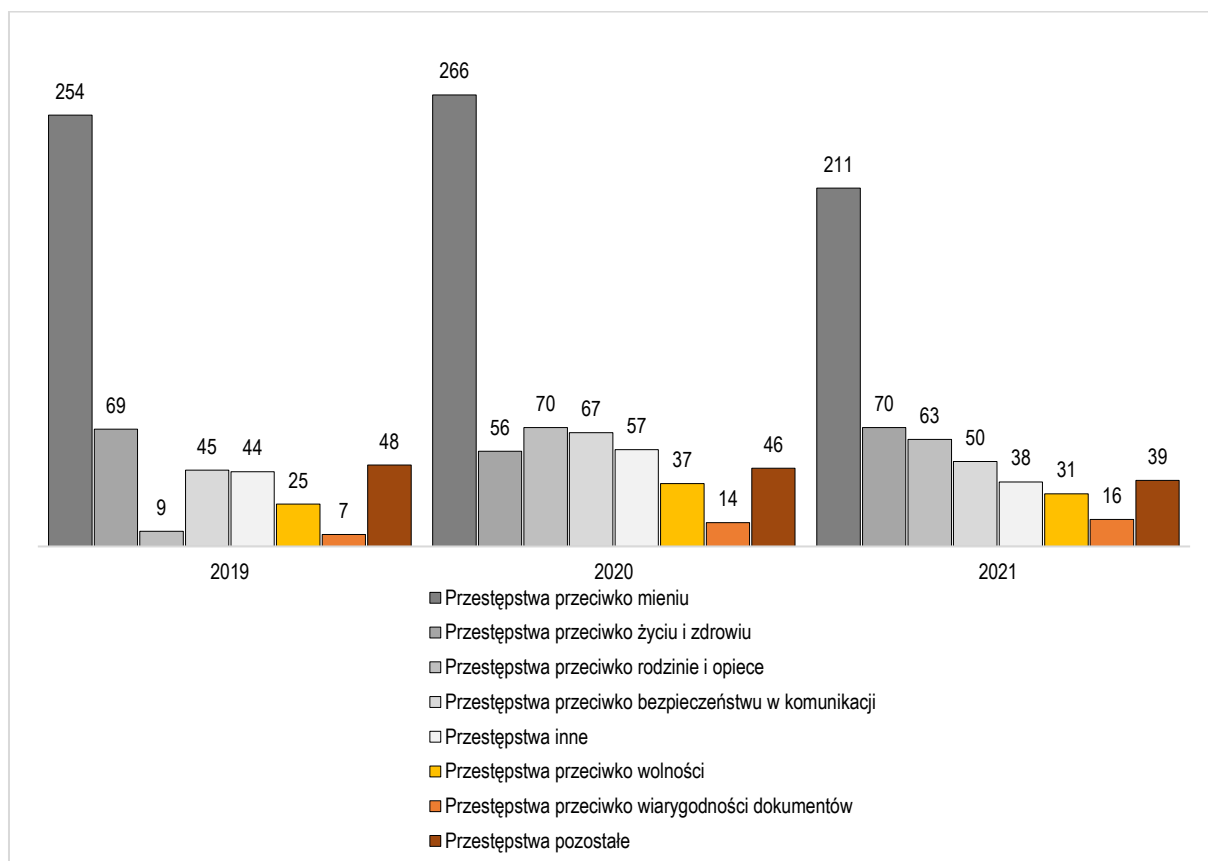
- wzrost zapotrzebowania na usługę asystenta osoby z zaburzeniami psychicznymi i asystenta osoby z niepełnosprawnościami;
- potrzeba konsultacji lekarza psychiatry dla klientów CPS;
- pojawiający się problem wsparcia osób nieletnich doświadczających kryzysu, z zaburzeniami psychicznymi, po próbach samobójczych;
- zwiększenie skuteczności pomocy w formie usług opiekuńczych (zwiększenie liczby godzin, wzmocnienie aktywności rodziny w kontekście opieki nad klientem.);
- dalszy rozwój środowiska lokalnego – wzmocnienie współpracy z dotychczasowymi partnerami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi i koalicjami oraz nawiązanie relacji z nowymi podmiotami, celem poprawy jakości życia mieszkańców oraz ich zaktywizowania do działalności na rzecz własnej dzielnicy;
- rozwój nowych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnością - rozpropagowanie usługi opieki wytechnieniowej.

4.1.7. Poziom bezpieczeństwa

Przestępczość

Łącznie w latach 2019-2021 na obszarze dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce zarejestrowano 1632 przestępstwa, czyli 4,2% ogółu przestępstw notowanych w Gdańsku. Pod względem poziomu przestępczości (wskaźnik liczby przestępstw w przeliczeniu na 1000 osób) dzielnica wypada negatywnie na tle danych dla miasta, notując 38 przestępstw na 1000 os. (Gdańsk – 22).

Pod względem typu popełnianych przestępstw (ryc.65), zdecydowanie przeważają przestępstwa przeciwko mieniu (w 2021 roku niemal 41% ogółu popełnionych przestępstw), a wśród nich – kradzieże. Następną grupę stanowią przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu (14% ogółu), w tym szczególnie przypadki nieumyślnego spowodowania śmierci (połowa ogółu tego typu przestępstw) oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (12% ogółu), które zanotowały najwyższą dynamikę wzrostu wśród wszystkich typów przestępstw w odniesieniu do 2021 roku (dominacja uchylania się od obowiązku alimentacyjnego).



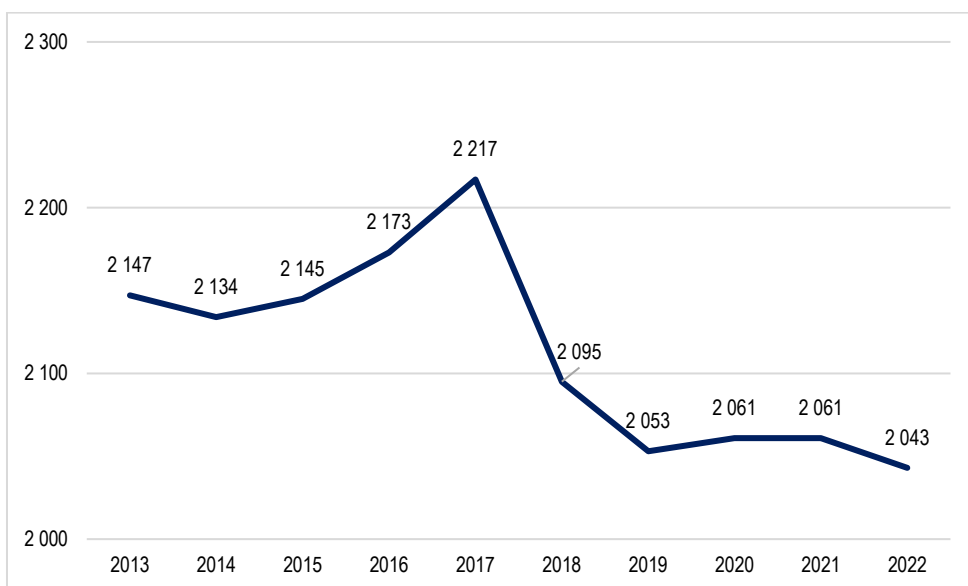
Ryc.65. Struktura przestępstw w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Polityki Gospodarczej UMG

4.2. Kwestie gospodarcze

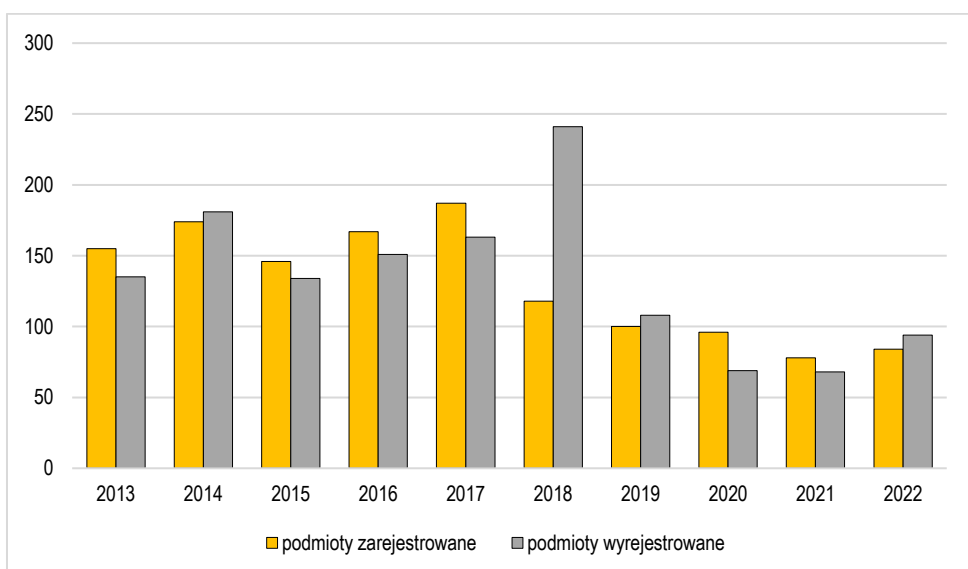
4.2.1. Sieć i struktura sektorowa podmiotów gospodarczych

W 2022 roku na obszarze dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce było zarejestrowanych łącznie 2043 podmiotów gospodarczych. Jak wynika z ryc.66, dzielnica do 2017 roku wykazywała trend wzrostowy w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (w latach 2013-2017 wzrost o 3,3%). Natomiast od 2017 roku zauważalny jest wyraźny spadek liczby podmiotów gospodarczych (spadek o 7,8%). Niewątpliwie, na ten stan rzeczy miała wpływ niemal dwukrotna przewaga podmiotów wyrejestrowanych nad zarejestrowanymi w 2018 roku (ryc.67). W tym okresie jedynie w latach pandemicznych (2020-2021) nastąpiła niewielka przewaga podmiotów zarejestrowanych nad wyrejestrowanymi.



Ryc.66. Podmioty gospodarcze według REGON w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2013-2022

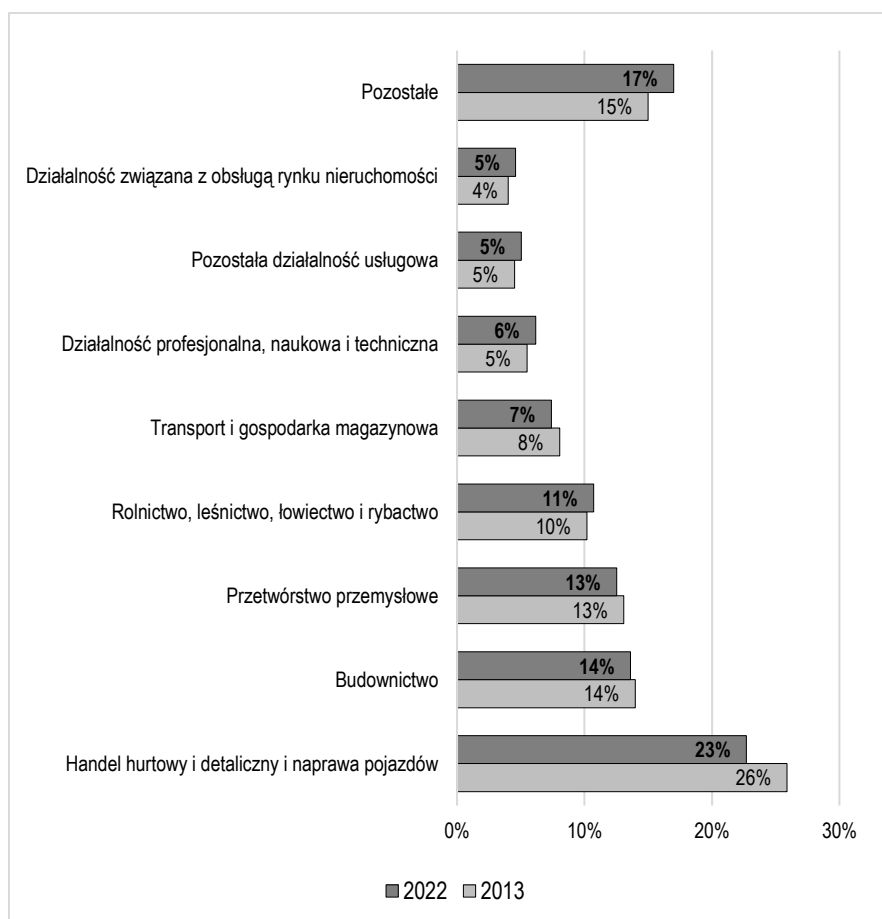
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>



Ryc.67. Bilans zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie REGON w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2013-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

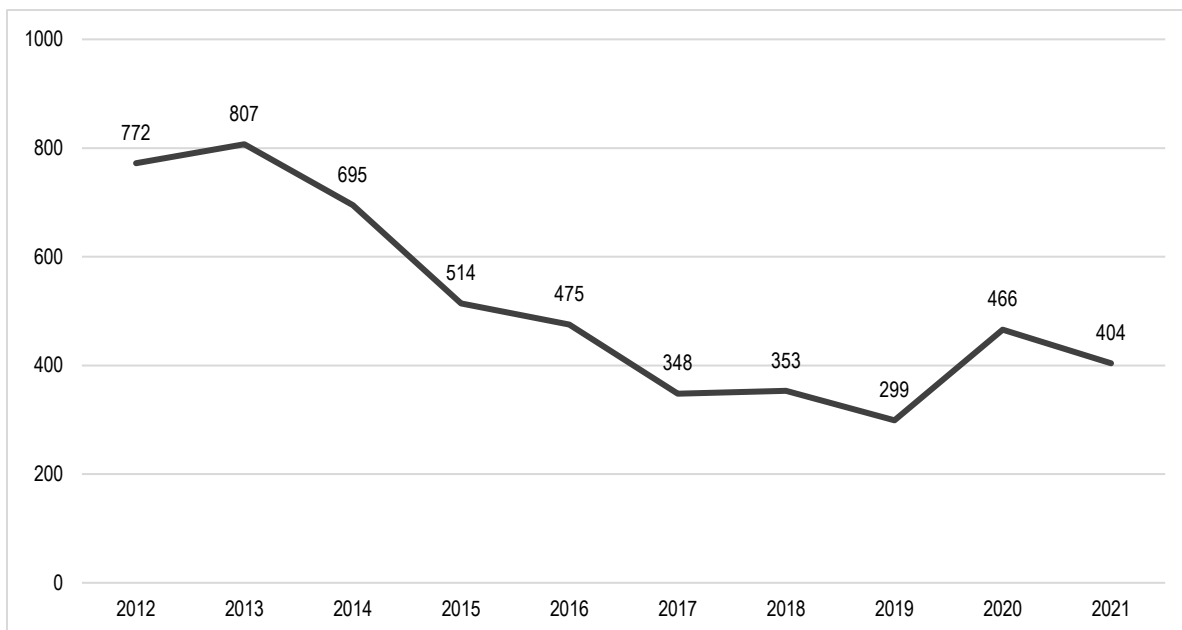
W strukturze sektorowej podmiotów gospodarczych wyróżniają się: handel i naprawa pojazdów (464 firmy; 22% ogółu), budownictwo (278 firm; 14% ogółu) oraz przetwórstwo przemysłowe (256 firm; 13% ogółu). Niewątpliwie, są to sektory, które świadczą o dominacji tradycyjnych branż gospodarczych w dzielnicy. Co więcej, w odniesieniu do 2013 roku trudno zauważyć znaczące zmiany w strukturze gospodarczej (ryc.68). W bardziej szczegółowym, branżowym ujęciu, największy odsetek stanowią uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (10,5%), konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych (5%) oraz transport drogowy towarów (3,5%).



Ryc.68. Struktura sektorowa podmiotów gospodarczych w dzielnicy Olszynka w 2013 i 2022 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

4.2.2. Rynek pracy

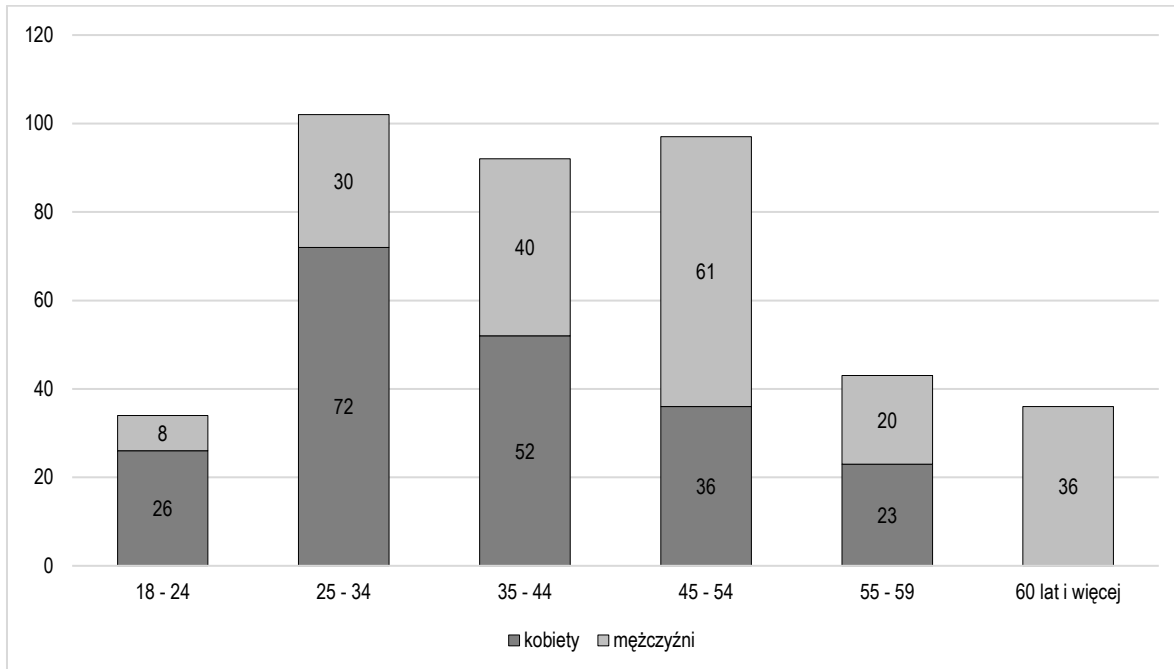
Uzupełnieniem informacji na temat sytuacji gospodarczej jest rynek pracy, w którym uwzględniono poziom bezrobocia. Jak już zaznaczono w rozdziale 2, w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce jest zarejestrowanych 5,6% ogółu osób bezrobotnych Gdańska. Biorąc pod uwagę wskaźnik osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym, Orunia notuje gorsze wyniki niż przeciętnie w Gdańsku (odpowiednio 5,3% i 2,5%). Należy jednak zaznaczyć, że poziom bezrobocia sukcesywnie spada, zgodnie z tendencją obserwowaną w całym mieście, jak i kraju (ryc.), choć pewne pogorszenie sytuacji miało miejsce z powodu skutków pandemii Covid-19.



Ryc.69. Liczba bezrobotnych w dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

Pod względem struktury płci i wieku osób pozostających bez pracy, zauważa się minimalną przewagę kobiet nad mężczyznami, co może wynikać z dominacji tradycyjnej struktury gospodarczej, choć w odniesieniu struktury płci wieku trudno mówić o jakichkolwiek prawidłowościach. Najczęściej problemy ze znalezieniem pracy mają młode osoby w wieku 25-34 lata, a także osoby z przedziału wiekowego 45-54 lata. (ryc.70).



Ryc.70. Struktura płci i wieku osób bezrobotnych w dzielnicy Olszynka w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdansk.pl/gdansk-w-liczbach>

4.3. Podsumowanie

Dzielnica Orunia-św. Wojciech-Lipce w latach 2010-2022 sukcesywnie traciła stałych mieszkańców, na co wpływają negatywne trendy w zakresie przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Orunia zmagą się z postępującymi procesami starzenia, które przejawiają się

drastycznym spadkiem udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, ale także w wieku produkcyjnym oraz wzrostem udziału seniorów w strukturze wieku. W strukturze płci nie zachodzą istotne zmiany.

Dzielnicę cechuje słabsze na tle miasta tempo rozwoju rynku mieszkaniowego, a nowy zasób zabudowy mieszkaniowej jest zdominowany budynkami indywidualnymi z niewielkim udziałem przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem i pozostałych oraz jednostkowymi budynkami spółdzielczymi społecznymi czynszowymi.

Poziom rozwoju infrastruktury społecznej dzielnicy należy uznać za przeciętny. Na obszarze Oruni funkcjonują samorządowe placówki edukacyjne od przedszkolnych do ponadpodstawowych, których absolwenci notują jednak słabsze niż średnio w Gdańsku wyniki egzaminów. Z pewnością, bardzo ograniczona – do zaledwie jednej przychodni – jest dostępność do placówek ochrony zdrowia. Należy jednak podkreślić rozwój sieci podmiotów gospodarczych, głównie komercyjnych, funkcjonujących w tej sferze. Warto zwrócić uwagę na stale poprawiającą się ofertę instytucji kultury i ich aktywności na rzecz integracji lokalnej społeczności. Również dostępność i ofertę miejsc rekreacji i uprawiania sportu należy ocenić pozytywnie. Na obszarze dzielnicy funkcjonuje kilka placówek związanych z publiczną i systemową pomocą społeczną. należy zaznaczyć, że w ostatnich latach systematycznie spada liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną. Pod względem poziomu bezpieczeństwa Orunia notuje wskaźniki słabsze niż przeciętne dla Gdańska i nie wykazuje tendencji do poprawy sytuacji w zakresie notowanych przestępstw. Prowadzone cyklicznie badania nad jakością życia w Olszynie i Oruni odzwierciedlają wskazane deficyty w zakresie dostępności infrastruktury społecznej, dostępności przestrzeni publicznych i poczucia bezpieczeństwa.

Mieszkańcy Oruni-św. Wojciech-Lipce wykazują się relatywnie niższym niż przeciętnie w Gdańsku poziomem aktywności społecznej, co potwierdzają wyniki frekwencji wyborczej nie tylko w wyborach krajowych, ale także lokalnych do rad dzielnic i glosowaniach na projekty budżetu obywatelskiego. Tymczasem, wielość inicjatyw i przedsięwzięć, realizowanych w skali dzielnicy, jest znamienna i w istotnym stopniu przekłada się na działania prospołeczne.

Obszar dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce cechuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenno-funkcjonalną z charakterystycznymi dla tej jednostki funkcjami związanymi z działalnością produkcyjną, transportową i rolniczą. Pod względem gospodarczym dzielnica wykazuje w ostatnich latach załamanie pozytywnego trendu wzrostowego w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, o czym świadczy fakt spadku liczby podmiotów gospodarczych. Potwierdzeniem tych negatywnych tendencji jest ujemny bilans pomiędzy podmiotami zarejestrowanymi i wyrejestrowanymi w systemie REGON. Ponadto, struktura gospodarcza jest zdominowana tradycyjnymi branżami gospodarczymi, co zapewne przekłada się na niską atrakcyjności lokalnego rynku pracy dla lepiej wykształconych i kreatywnych mieszkańców. Orunia-św. Wojciech-Lipce notuje istotnie gorsze wyniki niż przeciętnie w Gdańsku pod względem wskaźnika osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym. I choć, poziom bezrobocia generalnie spada, to trudno mówić o stabilnym trendzie.

Można zatem stwierdzić, że dzielnica Orunia-św. Wojciech-Lipce zmagają się z wieloma wyzwaniami w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego, nadal odstając od wartości średnich dla Gdańska. Natomiast, należy podkreślić symptomy poprawy w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej oraz rekreacyjnej, a także różnych form wsparcia społecznego, głównie dzięki społecznemu zaangażowaniu lokalnych instytucji i podmiotów sektora

pozarządowego, co przekłada się na rosnącą ocenę jakości życia mieszkańców dzielnicy i zmniejszanie dystansu do wyników przeciętnych dla Gdańska.